I-20-2

Index No 5
Part V

Baroda Miscellaneous -

2 1947 - 1949 - March.

Baroda

47-49

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અગત્યનું

ડૉ. સુરેન્દ્રકુમાર ગોકળદાસ
બારડોલીવાળા [illegible]

વડોદરા તા. ૨૩-૮-૫૦

પૂજ્ય શ્રી સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ.
નાયબ વડા પ્રધાન (હિંદુસ્તાન)
ન્યુ દિલ્હી.

સાદર વિનંતી સાથે પ્રાર્થના કે આપ મારા [illegible] પરિસ્થિતિ પત્ર લખવાની [illegible] આપ તે બાબત [illegible] [illegible] છું.

હું વડોદરા રાજ્યની [illegible] (વડોદરા) [illegible] [illegible] [illegible] વર્ષથી છું. મેં વડોદરા [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] નોકરી કરી છે. [illegible] [illegible] તથા [illegible] [illegible] નોકરી [illegible] [illegible].

ડૉક્ટર [illegible] [illegible] [illegible] નોકરી [illegible] [illegible] નોકરી [illegible] [illegible] [illegible] તા. ૧૫-૬-૫૦ ના [illegible] [illegible] છે.

[illegible] [illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

[illegible] લઈ આવે છે. [illegible] છે. [illegible] દેવાના કારણે [illegible] માટે [illegible] પડી છે. [illegible] છે તે ગુજરાતી ભાષા છે.

[illegible] ભાષામાંથી [illegible] આવ્યા પડ્યો છે અને તેને આપણે [illegible] દુઃખ [illegible] પૂર્ણ [illegible] અને [illegible] છે.

॥ "મૂંકં કરોતિ વાચાલં પંગું લંઘયતે ગિરી" ॥
॥ યત્કૃપા તમહં વંદે પરમાનંદ માધવં" ॥

ઈશ્વર [illegible] છે અને તેના [illegible] છે. [illegible] છે અને તેમાં [illegible] છે.

મારી ગુજરાતી, મરાઠી, હિંદી તેમજ [illegible] છે. [illegible] અને [illegible]

આપના વાંચવા માટે તેમજ કુટુંબનું સ્વાસ્થ્યબળ મંદિ
ભય. કુટુંબ (સ્ત્રીઓ)ની બિમારીથી મારાથી વડોદરા
છોડી બહાર એકદમ નીકળાતું નથી હું દરબારમાં જાઉં છું
તો બહાર તૈયાર છું.

ઉપરની વિનંતિ ઉપર ધ્યાન દઈ ગાંધીજી ઉપર
દયા બતાવી સરકારના કારાગૃહમાંથી મુક્ત કરશો
એવી મોટી ઉમેદ છે અને એ આશાઓ જોતો રહ્યો
છું. એથી વધુ શું લખું?

સાવિનય પ્રણામ - આપનો સેવક આભારી
અને વિશ્વાસુ

ગંગાધરરાવ ગો. દેશપાંડે

TELEPHONE NO. 2158. TELE. ADD.: "PARAMOUNT" 3

THE PARAMOUNT INSURANCE CO., LTD.

(Incorporated in Baroda 1924 : Liability of Members Limited.)

Managing Director :—
Kusumben P. Patel.
BARODA.

PARAMOUNT INSURANCE CO. LTD. BARODA

HEAD OFFICE : BARODA

BARODA. 6th May 1950

Ref. No.

પ્રિય મણીબહેન,

ચિ. હું આજે વડોદરા પહોંચી છું
અને તમે કહ્યા પ્રમાણે મુંબઈ આવતી
રાતે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
આવીશ. ત્યાં આવને [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] પ્રમાણે [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] છું. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible].

આપની બ્હેન
કુસુમબેનના જયહિંદ.

કોંગ્રેસ ઑફીસ
ગીરધરનિવાસ-રાવપુરા-વડોદરા.
તા. ૨૨-૩-૫૦

પૂજ્યશ્રી. સરદાર સાહેબ

દિલ્હી

વડોદરા રાજ્યનું સંપૂર્ણ વિલીનીકરણ તા ૧ લી ઓગસ્ટ ૧૯૪૯ ના રોજ થયું છે. તે પહેલાં વડોદરામાં જવાબદાર રાજતંત્ર મેળવવા વડોદરા રાજ્ય પ્રજામંડળ મારફત ખુબ પ્રયત્ન થયો હતો સન ૧૯૧૬ થી વડોદરા રાજ્યની પ્રજા પોતાનું નિશ્ચિત ધ્યેય સિદ્ધ કરવા ફલંગો મારતી આગળ વધતી હતી. તેમાં ભરતી અને ઓટ આવતાં હતાં કેટલાક વર્ષો એવાં આવતાં હતાં કે પ્રજા પોતાનું વીરત્વ અને ખમીર બતાવતી હતી, પ્રજા સંગઠન કરતી હતી. પ્રજાના કાર્યકર્તાઓ તેને ધીમે ધીમે પણ મક્કમપણે દોરતા હતા. ૧૯૪૭-૪૮ ની સાલ એ પ્રજાના જીવનમાં અનેરૂ પ્રકાશ નાખનાર હતી. તેજ અને છાયા તે વખતે ખુબ જોરદાર અને ઘટ બનતાં હતાં. સત્યાગ્રહના વિરત્વ ભરેલા મોરચા માટે જબરજસ્ત તૈયારીઓ થતી હતી-અને છેવટે ગુજરાતના લાડીલા અને ભારતના ગૃહપ્રધાન પૂજ્ય સરદાર સાહેબને હાથે રાજા અને પ્રજા વચ્ચે નિકાલ થયો અને તા. ૪-૯-૪૮ ના રોજ શ્રીમંતના છત્ર નીચે સંપૂર્ણ જવાબદાર રાજ્યતંત્ર સંપ્રાપ્ત થયું. ત્યારેજ એ પ્રવૃતી થંભી. શ્રીમંત મહારાજા બંધારણપૂર્વકના રાજા બન્યા અને ડૉ. જીવરાજ મહેતાના વડા પ્રધાનપદ હેઠળ પ્રજાકીય પ્રધાનમંડળ રચાયું.

તા. ૧-૨-૪૯ ના રોજ, વડોદરાના શ્રીમંત મહારાજા સાહેબે જાહેરાત કરી કે "સરદાર પટેલે મને આપેલી સલાહ અનુસાર મારા રાજ્યને મુંબાઈ પ્રાંત સાથે જોડી દેવાનો મેં નિર્ણય કર્યો છે આ પગલાંને મારી એકઝીક્યુટીવ કાઉન્સીલે-પ્રધાનમંડળે-મંજુર કર્યું છે" અને ત્યાર પછી તા. ૧ લી ઓગસ્ટ ૧૯૪૯ ના રોજથી વડોદરા રાજ્ય એ ભૂતપૂર્વ રાજ્ય બની ગયું છે અને મુંબાઈ પ્રાન્તની સમસ્ત પ્રજા સાથે તે ઓતપ્રોત થઈ ગયું છે. ધીમે ધીમે દેશી રાજ્યો અંતર્ધ્યાન થતા હતા અને મુંબાઈ પ્રાન્તના ગુજરાત વિભાગમાં વડોદરા અને દક્ષિણ વિભાગમાં કોલ્હાપુરના વિલીનીકરણ પછી મુંબાઈ પ્રાન્તની વસ્તી આશરે ત્રણ કરોડની થઈ. સરહદો ભુસાઈ ગઈ, જુદી જુદી અલગતા હવે નાશ પામી, અને અમે હીંદી હીંદી હીંદી...એ પ્રમાણે કોઈ પણ જાતના વિભાગો વગર સમસ્ત હીંદની તેત્રીસ કોટી પ્રજા એક બનાવવામાં દેશી રાજ્યોએ પોતાનો ઉમદા ભાગ ભજવ્યો.

આજે વડોદરા રાજ્ય અસ્તિત્વમાં નથી, તેનો હવેનો રોજબરોજનો ઇતીહાસ લખવાનો રહ્યો નથી. તેના ભુતકાળનો ઈતીહાસ શોભા રૂપ છે. આ મહાન ફેરફાર કરવામાં અને પ્રજાને રાષ્ટ્રવાદી બનાવવામાં પ્રજામંડળે અગ્રગણ્ય ભાગ ભજવ્યો છે. આજે તે ઈતીહાસની જરૂરત નહી લાગે, પણ પાછલાં વર્ષોનો જ્વલંત ઈતીહાસ આજે આપણે જેમ ખોળી રહ્યા છીએ અને આપણા પૂર્વજોના કરેલા કામો અને નાની સરખી કારીગરીને બહુજ માનથી જોઈએ છીએ અને આપણી સંસ્કૃતી યાદ કરીએ છીએ. તેવીજ રીતે ભવિષ્યની પ્રજા કરવાની છે. આથી વડોદરા રાજ્યની પ્રજાનો ઈતીહાસ,-વડોદરા મહેસાણા નવસારી, અમરેલી અને ઓખા પ્રાંતનો ઈતીહાસ-જીવંત પ્રજાનો જીવંત ઈતીહાસ પ્રજા આગળ મૂકવાનું છેલ્લું કામ આપણે કરીએ અને પ્રજામંડળને આપણી ખરા દીલની અંજલી આપીએ.

પ્રજામંડળનો ઈતીહાસ એટલે છેલ્લાં બત્રીસ વર્ષની પ્રજા લાગણીઓનો પડઘો-પ્રજાના રોજના રોજ બનતા બનાવો ઉપર થતી અસર. આ ઈતીહાસ ઘડવામાં ઘણા ભાઈઓ શહીદ થયા છે, ઘણા

[illegible]
[illegible]

શ્રીમાન સરદાર વલ્લભભાઈ સાહેબ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

The address of Mr Vaishnav is as under

C. O. Vaishnav
Govind Niwas
Dadia Bazar
Baroda

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

કૉંગ્રેસ ઑફીસ
ગીરધરનિવાસ-રાવપુરા-વડોદરા.
તા. ૨૨-૩-૫૦

પૂજ્યશ્રી સરદાર સાહેબ

દિલ્હી

વડોદરા રાજ્યનું સંપૂર્ણ વિલીનીકરણ તા ૧ લી ઑગસ્ટ ૧૯૪૯ ના રોજ થયું છે. તે પહેલાં વડોદરામાં જવાબદાર રાજતંત્ર મેળવવા વડોદરા રાજ્ય પ્રજામંડળ મારફત ખૂબ પ્રયત્ન થયો હતો સન ૧૯૧૬ થી વડોદરા રાજ્યની પ્રજા પોતાનું નિશ્ચિત ધ્યેય સિદ્ધ કરવા ફલંગો મારતી આગળ વધતી હતી. તેમાં ભરતી અને ઓટ આવતાં હતાં કેટલાક વર્ષો એવાં આવતાં હતાં કે પ્રજા પોતાનું વીરત્વ અને ખમીર બતાવતી હતી, પ્રજા સંગઠન કરતી હતી. પ્રજાના કાર્યકર્તાઓ તેને ધીમે ધીમે પણ મક્કમપણે દોરતા હતા. ૧૯૪૭-૪૮ ની સાલ એ પ્રજાના જીવનમાં અનેરૂ પ્રકાશ નાખનાર હતી. તેજ અને છાયા તે વખતે ખુબ જોરદાર અને ઘટ બનતાં હતાં. સત્યાગ્રહના વિરત્વ ભરેલા મોરચા માટે જબરજસ્ત તૈયારીઓ થતી હતી-અને છેવટે ગુજરાતના લાડીલા અને ભારતના ગૃહપ્રધાન પૂજ્ય સરદાર સાહેબને હાથે રાજા અને પ્રજા વચ્ચે નિકાલ થયો અને તા. ૪-૯-૪૮ ના રોજ શ્રીમંતના છત્ર નીચે સંપૂર્ણ જવાબદાર રાજ્યતંત્ર સંપ્રાપ્ત થયું. ત્યારેજ એ પ્રવૃતી થંભી. શ્રીમંત મહારાજા બંધારણપૂર્વકના રાજા બન્યા અને ડૉ. જીવરાજ મહેતાના વડા પ્રધાનપદ હેઠળ પ્રજાકીય પ્રધાનમંડળ રચાયું.

તા. ૧-૨-૪૯ ના રોજ, વડોદરાના શ્રીમંત મહારાજા સાહેબે જાહેરાત કરી કે "સરદાર પટેલે મને આપેલી સલાહ અનુસાર મારા રાજ્યને મુંબાઈ પ્રાંત સાથે જોડી દેવાનો મેં નિર્ણય કર્યો છે આ પગલાંને મારી એક્ઝીક્યુટીવ કાઉન્સીલે-પ્રધાનમંડળે-મંજુર કર્યું છે" અને ત્યાર પછી તા. ૧ લી ઓગસ્ટ ૧૯૪૯ ના રોજથી વડોદરા રાજ્ય એ ભૂતપૂર્વ રાજ્ય બની ગયું છે અને મુંબાઇ પ્રાન્તની સમસ્ત પ્રજા સાથે તે ઓતપ્રોત થઈ ગયું છે. ધીમે ધીમે દેશી રાજ્યો અંતર્ધ્યાન થતા હતા અને મુંબાઇ પ્રાન્તના ગુજરાત વિભાગમાં વડોદરા અને દક્ષિણ વિભાગમાં કોલ્હાપુરના વિલીનીકરણ પછી મુંબાઇ પ્રાન્તની વસ્તી આશરે ત્રણ કરોડની થઇ. સરહદો ભૂસાઇ ગઇ, જુદી જુદી અલગતા હવે નાશ પામી, અને અમે હીંદી હીંદી હીંદી...એ પ્રમાણે કોઇ પણ જાતના વિભાગો વગર સમસ્ત હીંદની તેત્રીસ કોટી પ્રજા એક બનાવવામાં દેશી રાજ્યોએ પોતાનો ઉમદા ભાગ ભજવ્યો.

આજે વડોદરા રાજ્ય અસ્તિત્વમાં નથી. તેનો હવેનો રોજબરોજનો ઇતીહાસ લખવાનો રહ્યો નથી. તેના ભુતકાળનો ઇતીહાસ શોભા રૂપ છે. આ મહાન ફેરફાર કરવામાં અને પ્રજાને રાષ્ટ્રવાદી બનાવવામાં પ્રજામંડળે અગ્રગણ્ય ભાગ ભજવ્યો છે. આજે તે ઇતીહાસની જરૂરત નહી લાગે, પણ પાછલાં વર્ષોનો જવલંત ઇતીહાસ આજે આપણે જેમ ખોળી રહ્યા છીએ અને આપણા પૂર્વજોના કરેલા કામો અને નાની સરખી કારીગરીને બહુજ માનથી જોઇએ છીએ અને આપણી સંસ્કૃતી યાદ કરીએ છીએ. તેવીજ રીતે ભવિષ્યની પ્રજા કરવાની છે. આથી વડોદરા રાજ્યની પ્રજાનો ઇતીહાસ,-વડોદરા મહેસાણા નવસારી, અમરેલી અને ઓખા પ્રાંતનો ઇતીહાસ-જીવંત પ્રજાનો જીવંત ઇતીહાસ પ્રજા આગળ મૂકવાનું છેલ્લું કામ આપણે કરીએ અને પ્રજામંડળને આપણી ખરા દીલની અંજલી આપીએ.

પ્રજામંડળનો ઇતીહાસ એટલે છેલ્લાં બત્રીસ વર્ષની પ્રજા લાગણીઓનો પડકાર-પ્રજાના રોજના રોજ બનતા બનાવો ઉપર થતી અસર. આ ઇતીહાસ ઘડવામાં ઘણા ભાઇઓ શહીદ થયા છે, ઘણા

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અકાળે વૃદ્ધ બન્યા છે, ઘણાએ પોતાની જુવાનીનું જોમ બતાવ્યું છે, ઘણા પાયાના પત્થરો બન્યા છે, ઘણાએ અજ્ઞાત રહીને પ્રજાના ઉત્થાન માટે પ્રયત્નો કર્યા છે. આ બધાનો ઇતીહાસ—ત્રીસ લાખ પ્રજાના જીવનની આરસી અમો પ્રજા આગળ મૂકવા માગીએ છીએ.

તેથી આપને તસ્દી આપવાની છે. આપણામાં ઘણાએ જીવન અર્પણ કર્યાં હશે, ઘણાએ પોતાને મળતો આરામ અને સાહેબીને જતી કરી હશે. ઘણાએ પૈસાનો ભોગ આપ્યો હશે. ઘણાઓએ લાઠી અને ગોળી ખાધી હશે અને કેદ ભોગવી હશે. ઘણાએ આનાં ચિંતન કર્યાં હશે અને રાતના ઉજાગરા કર્યાં હશે. ઘણા બનાવો એવા બન્યા હશે કે પ્રજામાંનો દબાએલો વર્ગ હંમેશાં દૂર રહેનારો અલગ અને આઘો રહેનારો ભાગ આગળ ધસી આવ્યો હશે, અને પાછો પ્રસંગ પતે પોતાના કામમાં મશ્ગુલ થયો હશે. આ બનાવો, આ કામ કરનારા પ્રજાસેવકો—ફત્તેહ અને હાર, પ્રજાનું ઉત્થાન અને પડતી એ બધુ અમો પ્રજા આગળ મુકવા માગીએ છીએ.

આપ અમને મદદ ન કરો ? આમાં આપે લીધેલો ભાગ અમને જણાવો, આપના ઓળખીતાઓમાંથી જે કોઇએ આવા ભાગ લીધેલા હોય તે જણાવો કે જેથી તેઓ પણ અમોને તરત લખી શકે. તાલુકા સમિતિઓ પોતાના તાલુકાના બનાવો તુરત મોકલી આપે.

વડોદરા રાજ્યમાં થયેલા સત્યાગ્રહો—રચનાત્મક કાર્યો, બંધારણ પૂર્વકની લડતો, આ બધુ અમારે જાણવું છે અને ઇતિહાસની પીંછીએ અમો તેને ચીતરવા માગીએ છીએ. વધુ પડતુ લખાણ ન મોકલાય તેમ થોડુ લખ્યું વધારે કરી લેશો એમ પણ ન થાય તે જોશો. સન ૧૯૧૬ થી માંડીને સન ૧૯૪૮ ના સપ્ટેમ્બર સુધીનો ઇતિહાસ તમો અમોને જણાવો એમ અમો આપની પાસે નમ્રતા પૂર્વક માગી રહ્યા છીએ. અને અમોને આશા છે કે આ જ્વલંત ઇતીહાસ લખવામાં આપ સારી જેવી સામગ્રી અમને પીરસશો.

અમો તા. ૧ લી ઑગસ્ટે આ પુસ્તક છાપીને બહાર મુકવા માગીએ છીએ અને ૧૫ મી એપ્રીલથી અમારી પાસે સામગ્રી આવે એમ ઇચ્છીએ છીએ.

આ કામ જલદીથી ઉપાડવા માટે મને વધુ પ્રેરણા તો એથી મળી છે કે ઑફીસના મારા સહકાર્યકરો ભાઇશ્રી કૃષ્ણુલાલ ઝવેરી તથા ભાઇ શ્રી ગોરધનભાઇ પટેલે પ્રજામંડળની મધ્યસ્થ ઓફીસનું તમામ જુનું રેકર્ડ જોઇ તપાસી વ્યવસ્થીત કરી આપ્યું છે. આ કાર્ય જલદીથી પુરૂ કરવામાં હાલમાં કોંગ્રેસ ઓફીસમાં કામ કરતા ભાઇ શ્રી મનહરલાલભાઇ શ્રી વલ્લભભાઈ તથા સુરેન્દ્ર ચાવડાએ એ બન્ને મિત્રોને ઠીક ઠીક મદદ કરી છે અને હજી કરી રહ્યા છે.

આથી આ પરિપત્રદ્વારા આપને, આપના પરિચયમાં આવનાર સર્વ પ્રજામંડળના નાના મોટા કાર્યકરોને મારી નમ્ર અને આગ્રહ પૂર્વકની વિનંતી છે કે સૌ વેળાસર પોતે જાણતા હોય તેટલી તમામ માહીતી અને તેને લગતી આધારભુત હકીકતો તથા દસ્તાવેજો મોકલી આપે સાથે દરેક જણ પોતાના જીવનની આછી રૂપરેખા પણ મોકલી આપે જેથી તેનો પણ પુસ્તકમાં યોગ્ય રીતે ઉપયોગ કરી શકાય. એજ. તા. ૧ લી મે પછી આવનાર કોઇપણ સાહિત્યનો અમે પુસ્તકમાં ઉપયોગ કરી શકીશું નહી તેની તમામ કાર્યકરો ખાસ નોંધ લે.

લી. આપનો
ચુનીલાલ પુ. શાહના
વંદેમાતરમ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

[illegible]

શ્રીમાન સરદાર વલ્લભભાઈ સાહેબ.

[illegible]

The address of Mr. Vaishnav is as under

C. O. Vaishnav
Govind Niwas
Dadia Bazar
Baroda

વુલન મીલના કામદાર દોસ્તો ! 6

બોનસ, કિમાન પગાર, અને રાતપાળી ચાલુ કરાવવા

યુનિયનમાંથી માલીક તરફી આગેવાનોને હાંકી કાઢો

કામદાર દોસ્તો !

વડોદરાની દીનેશ વુલન મીલના કામદારો આજે સંગઠીત હોવા છતાં તેમના પર કોંગ્રેસી માલીકશાહીનો જૂલ્મ ગૂજરી રહ્યો છે. યુનિયન રજીસ્ટર અને માન્ય હોવા છતાંય તેને તેના મહાજનીયા આગેવાનોએ માલીકનું પ્યાદું બનાવી દીધું છે તેનું આ પરિણામ છે, **'ઘર ફુટે ઘર જાય'** એ કહેવત પ્રમાણે યુનિયનના આગેવાનો ફુટેલા હોવાથી આ દશા આવી છે. આગેવાનો પણ કોંગ્રેસી અને માલીક પણ કોંગ્રેસી પરિણામે યુનિયન મજૂરોની નહિ પરન્તુ માલીકની મરજી મુજબ ચાલે છે.

આ બધાનું પરિણામ એ આવ્યું કે જે મીલમાં ૫૦૦ કામદારોને રોજી મળતી હતી ત્યાં આજે ત્રણ **માસથી** રાતપાળી બંધ છે દીવસપાળીમાં પણ માંડ ૨૦૦ ને રોજી મળે છે. કોઇ રજા પર જાય તો બદલી આપીને રોજી આપવાને બદલે સાંચો બંધ રખાય છે.

મળતું હતું તે પણ બંધ.

આ મીલમાં પહેલાં બીજી મીલો પ્રમાણે મોંઘવારી, બોનસ મળતાં હતાં તેને બદલે આ માલીક તરફી યુનિયનના રાજ પછી એ બંધ થયા. ખોટ અને કાચા માલના અભાવના જૂઠાં બહાના તળે આ ચલાવાય છે. માલીક કોંગ્રેસી ધારાસભ્ય હોવા છતાં પોતાના જ મજૂરોને બેકાર બનાવે છે. માલિક વિદ્યાનગરને પોતાની કિર્તી માટે ૩ લાખની ભેટ આપી શકે છે પણ કામદારોને રોજી આપવા તેમની પાસે પૈસા નથી.

કિમાન પગાર પણ નહિ.

બીજી બાજુ માલિક બીજી મીલો પ્રમાણે કિમાન વેતન પણ આપતાં નથી અને આવા મહત્વના સવાલ પર કોંગ્રેસી આગેવાન ચન્દ્રકાન્ત મહેતા દોઢ દોઢ વરસથી લવાદીના પગથીઆ ઘસે છે. અને બીજી મીલોની જેમ રૂ. ૨૬ ને બદલે રૂા. ૨૪ નું સમાધાન અંદરખાનેથી કરી નાખવાની વાત સંભળાય છે. સન ૪૮ ના બોનસની વાત પણ વરસથી કોર્ટમાં ચાલે છે અને યુનિયન પોતાના હાથમાં રમતું હોવાથી ૪½ **માસનું બોનસ આપવાની માલીક ના પાડે છે.**

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ચુટણી માટે સભા બોલાવો.

આમ થવાથી વુલનના તમામ કામદારો આજે પરેશાન થઇ રહ્યા છે.

પરન્તુ આ બધાનુ મૂળ તો આજના યુનિયનના નેતાઓની નીતિ છે. અને એટલેજ આ બધી માંગણીઓનો નિકાલ લાવવો હોય તો **યુનિયનમાંથી ચન્દ્રકાન્ત મહેતા અને ભાઇલાલ કોન્ટ્રાકટર જેવા માલિકના આંડતીઆઓને પાણીચું આપવું જોઇએ આમ કરવા તત્કાળ વાર્ષિક જનરલ સભા બોલાવી નવી ચુંટણી કરવી જોઇએ.**

આમ કરીનેજ આપણે નીચેની માગણીઓ માટે લડાયક નીતિ અપનાવી શકીશું.

ઓછામાં ઓછા બીજી મીલો જેટલો કિમાન પગાર મળવો જોઇએ.

બીજી મીલો જેટલું બોનસ મળવું જોઇએ.

રાતપાળી ફરી શરૂ કરવી જોઇએ.

ક્ન્નિાખોરી બંધ કરો.

કામદાર દોસ્તો !

આ માટે નવા યુનિયનની જરૂર નથી જરૂર છે માત્ર **યુનિયનમાં ઘુસી ગયેલા માલીક તરફી ચન્દ્રકાંત મહેતા, ભાઇલાલ કોંટ્રાકટર જેવાઓને કાઢી મુકી યુનિયનમાં સાચા આગેવાનોને ચુંટી કાઢો તોજ આપણાં ન્યાયી હકકોનું રક્ષણ કરી શકીશું.**

★ ઇન્કીલાબ ઝીંદાબાદ

★ દુનિયાકે મજદૂર એક હો.

ઓફીસનું સરનામુ :-
શાંતાદેવી ટોકીઝ પાછળ,
રાજમહેલ રોડ
તા. ૨૯-૩-૫૦

મુરલીધર રત્નાકર
મંત્રી
મિલ મજદૂર સભા
વડોદરા

જ્યોતિ પ્રિન્ટરી, લિ. વડોદરા. ટેલીફોન નં ૨૧૮૬.

इसको भी दूसरी पार्टियों के साथ इशीकाईमें काम करना पड़ता है जीसका प्रुफ हमने इसके साथ भेजा है।।

श्री.

7

નાયબ દાર ગૃહમંત્રી
સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ.

मे. माननीय   सादर वन्दे

श्री दिनेश कुलन मिल्सके कामदार युनीयनका मंत्री मारुती गणु राउत की बिनंति है कि,

कामगारो पर अन्याय हो रहा है उस तरफ ध्यान देना जरुरी है. दिनेश कुलन मिलका सेठ मगनभाई मीखाभाई पटेल कोन्ग्रेसका आगेवान है पांचसो कामदारो को हेरान करता है. कोई भी मांग राजीखुशीसे देता नहीं. इ.स. १९४७ से स्टान्डर्ड पगार की मांग चल रही. बडोदेमें दुसरी मिलोमें पगार स्टान्डर्ड हो गया. इस लिये इस मिलमें फिरसे १९४८ में मांग रखी कामगारोको हेरान परेशान करके हडताल पर उतारा. आगेवानो को जेलमें बेठा दिया. उसके बादमें कोंग्रेस वादी लोक चंदकांत महेता और माईलाल कोन्ट्राक्टर इन्को साथमें लेकर और कामगारोको समझाया. कामगारोको राष्ट्रीय ट्रेड युनीयनमें जोईन्ट होने की सलाह दी और कामगारोमें बिश्वास रखकर युनीयनकी १९४९ के सप्टेम्बरसे स्थापना की और नेशनल ट्रेड युनीयनके साथ जोईन्ट की. फीर युनीयनके तरफसे स्टेन्डर्ड की मांग और १९४७ का बाकीका बोनस और पहेरेवालो का रजा का पैसा और बेकरी भथ्था, और चैत्र पुनमका एक दिनका पैसा, सहेवारोकी रजा मंजूर होने पर भी दिवाळीकी रजा का पैसा काट लिया. इसने १९४८ का बोनस की मांग कामदारोकी कोरटमें होते हुवे ए सब मांगका

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

मीलका फेसला होनेके पहेलेही मील बंध करनेकी नोटीस लगाई और पांचसो कामगारोमेसे तीनसो कामगारोको बेकार कीया. उसमेभी अन्याय अंसकी नोटीसमें लीखाया की जुना सरवीस वालेको पहेले कामपर रखेंगे लेकीन नवीन लोकोको रखा और युनीयनके मेम्बर और जुना सरवीसवाले कोभी नीकाल दीया. लेबर कमीश्नर ओफ कन्सोलेटर को अरजी दी. उनका भी हुकम माना नही. इस तरेसे अन्याय और अंधेर हो रहा है. सने १९४८ के बोनस के लियेभी कोर्टसे मुदत मांग के केस लंबाता जा रहा है. जीससे तीनसो कामदारोमे इतनी हद तक असंतोष बढ गया है की कोन्ग्रेस नेताओ कोभी गालीया देते है और युनीयनके आगेवानोको मारनेकाभी धमकी मीलती है. साथमे सरकारकाभी कुछ दोष है. क्योंकी स्टान्डर्डकी केस बडोदेमें नव महिना रही है सो बडोदेका एवार्ड के साथ मेडोज होने के बादमें नव महिनेसे एवार्ड अमदाबादके दफतरमें पडा है. अगर कोर्ट ईमानदारी के साथ कोन्ग्रेस सरकारकी नोकरी करे तो सब काम चार दीनका है. लेकीन कोर्ट और सरकार के नोकर वर्ग मुडीदारोसे लांच ला कर केसको लंबाते है. वो सीध्द होता है. श्री दिग्वीजय मील कामगारोकी स्टान्डर्ड की मांग सन १९४७ से चलती है. उसको चार वर्ष हो रहे. आपही कहो के कामगारोका क्या दोष है. उनका आतमा तडफ रहा है. अब गांधीजीके सीध्दांत पर सत्य अहिंसाके रास्ते पर चलनेवाले इसका निकाल जल्दी होना चाहीये इसलीये पंदरमी ओगष्ट १९४९ के दीन सेठ मगनभाई के बंगले पर उपवास शरू कीया था लेकीन बडोदे की कोन्ग्रेस आगेवान मोहनभाई शंकरभाई पटेल और प्रभुदास पटेल इन लोकोने मुझे समजाया अब हेरान नही करेंगे. अब कोर्टमें जल्दी निकाल लग जायगा लेकिन मालीककी आदत गई नही. फीर सताना शरू कीया. फीर हमने उपवास सने १९५० के जान्युआरी की २९ तारीख को उपवास मीलके दरवाजे पे कीया. फीरभी

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

पान २

पटेल और खुदास पटेल हम लोकोंने मुझे समजाया अब हेरान नहीं करेंगे अब कोर्टमे जल्दी निकाल लग जायगा लेकिन मालिककी आदत गई नहीं फीर सताना शरू कीया. फीर हमने उपवास सने १९५० के जान्युआरी की १९ तारीख को उपवास मीलके दरवाजे पे कीया. फीरसी कोन्ग्रेस आगेवानने मुझे समजाया. उपवास का शस्त्र बारबार अजमाना नहीं चाहीये. वीनोबा भावेसे सलाह लेने पर उपवास पर उतरो इससे मा रोटी नहीं देती और बाप भीख मांगने नहीं देता ऐसी हालत हो रही है. कोर्टमे चार चार वर्षसे मांग नहीं मीलती और मालीक खुद कारीगरोको हेरान करता है. कारीगर कुछ धांधल करते है तो गेरकानुन ठरते है. मुं बांध कर उपरसे मार मारने जैसा हो रहा है इससे कोन्ग्रेसकी इज्जत बढेगी या घटेगी उसका विचार आप कर सकते है. तो मेरी सरकारसे विनंती है की आप ध्यान दे के अमदावादकी लेबर कोर्टको ता. १.५.५० के अंदर श्री दीनेश कुलन मील कामगारो की जीतनी मांग है वो सभी मांगो का फेसला हो जाना चाहीये नहि तो हम गीरंगी ब्रीजके नीचे मील मालीक पर इसका दोष रख कर मेरेसे जो कुछ बने वह धांधल ता. १.५.५० के बाद की जायगी. वो धांधल शांतिमय होगी या अशांतिमय होगी वो मे नहीं कह सकता.

दिनांक २ अप्रिल १९५०

श्री दिनेश कुलन मिल्स कामदार युनीयनका
[illegible signature]
मंत्री.

टीप.... सरकारसे मेरी विनंति है की इस मिलका खाता सरकार ले तो कामगारो साथ देनेके लिये तैयार है. अभीकी मेनेजमेन्टसे कामगार बहोतही परेशान हो रहे है.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

મુ. બોરસદ તા. ૭-૩-૪૦

૧

આયમન ગુર્જર નિવાસી ગુર્જરબંધુ
સરદાર શ્રી વલ્લભભાઈ પટેલ સા.
ઠે- [illegible]

સવિનય નમસ્કાર પૂર્વક જણાવવા
રજા લઉં છું

[illegible] [illegible] [illegible] સરકાર આપનું
એ [illegible] [illegible] [illegible] થાય છે.
હવે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] એમ
જણે. [illegible] [illegible] કે જે [illegible]

બોરસદ શહેરમાં [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ચાલે છે. તેમાં બોરસદ શહેર
માં તો ઘણું [illegible] [illegible] ચાલે છે [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] - અને શહેરમાં [illegible]
[illegible] [illegible] રહે છે. તે [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] રહે છે. પણ તે [illegible]

[illegible] પહેલું [illegible]
અને શરીર [illegible] છે [illegible]
છે [illegible] આપે [illegible]
તે માટે શુદ્ધ આહાર [illegible]
રોગ ને [illegible] આપનારું એમ છે. [illegible]
થઈ [illegible] રોગનો [illegible]
[illegible] છે. [illegible]
[illegible] કે આ રીતે [illegible]
તો [illegible] [illegible]
માં આહારનું [illegible] છે.
[illegible] આહારનો [illegible]
આપણો આહાર. [illegible]
[illegible] છે. [illegible]
[illegible] કે [illegible] આહાર [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] કે દુઃખ [illegible]
[illegible] પોતાના [illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

આ સમાચાર [illegible]
[illegible] પણ તેમને [illegible]
[illegible]. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
હતી. પણ તેમને [illegible]
[illegible]
[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

મેં છે ઘુર કારણ રાખવા પુસ્તક મૂકેલ
તો મેં છેક રાતના મને. સ્વતંત્રતાનું
સ્વાભિમાનનું ભાન જગાવવામાં આવ્યું
કામ તેમના ભી
ગુજરાતના કેટલાક પત્રોમાં આવેલા
લેખો ગુજરાતના વાચકોને આકર્ષીને
છે. તે હવે મારા ધ્યાનમાં આવ્યા છે
મેં જોયા છે. તે [illegible] વાંચવાથી
મને દુઃખ થયું છે.
સ્વરાજ પછી ઘણા પત્રકારો દાખલ
થયા છે કેટલીક વાતો રાખવા તેમણે
સાહિત્ય જેમ ~~[illegible]~~ કે ખાતરી આપવી જોઈએ
કે સત્યને ધ્યાનમાં રાખીને
દાખલ આપે છે. તેનું કારણ સ્વાર્થ
જ છે. આમાં તો તે
લોકો. તેમાં આ (ગ) ઘણી વાતો
ઓછી થાય પણ સાહિત્ય
છે. આ વિચાર

જાહેરાતે આ કરવાની જરૂર છે. ||
રાજ્યોના ઠાકોર સાહેબ. ખાતેદાર ને
મનુષ્યના પ્રજાને પહેલાં પહોંચાડવું —
પર ગામડાંનો ઠાકોર સાહેબ ખાતેના
ભાયાતો પરનો વહીવટ ઉતારી નાખી
એટલે આ ઇલાકામાં ફેરફાર કરાવવો
એમ કહેવામાં ઉતાવળ થઈ છે.
એમ તો રાજ્યનો કારભાર સાથે
મળ્યો બીજા કોઈ પણ પ્રકારનો. ફેરફાર
પછી આ કરવાનો વિચાર કરાયો
પહેલા થયો છે. એવી સમજ
જરૂર ઠરાવ્યો મળે જરૂર પડશે
મળે પ્રજા મળે ઠરાવ ઠરાવ
ના ઉપર ઠરાવ બીજાનું ઉપાડવું
જોઈએ છે. તે વખતે જ તે પ્રમાણે
થાય છે. આગળ માટે જરૂર છે

મેરઠના તોફાનો પછી [illegible] વાત
[illegible] બાર વર્ષ છે સરકાર
[illegible]
[illegible] પૈસા ની જરૂર છે તો
[illegible] કર અને [illegible]
[illegible] જરૂર - અને [illegible])
[illegible]

[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] છે. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] છે. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] છે.
[illegible] છે. [illegible]

ત્યારે શું કરવો. સરકાર કાયદ[illegible]
સાથ આપનારી છે તે એ માટે [illegible]
જાણું આ તો પ્રચાર કરનારા છે
ખાતર પ્રચારનો ખાસ પ્રચાર)
થાય તે ખાતર [illegible] [illegible]
આ[illegible] અને આ[illegible] [illegible] ની
ના ન થઈ છે.
કેટલાંક [illegible] કરાર. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] + [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] છે. [illegible] [illegible] [illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

બહેનોએ સરકાર સામેના સત્યાગ્રહમાં [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] - ભારતવર્ષની
[illegible] [illegible] [illegible] છે.

જેલના [illegible] [illegible] બહેનોની [illegible]
ને [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] પણ [illegible] ને [illegible]
[illegible] છે. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ગોવિંદરામ દેવનો વાડો 13
રાવપુરા વડોદરા
૪-૩-૪૦

પૂજ્ય માસીબ્હેન!

આજેજ આપનો પત્ર મળ્યો. વાંચી શું કરવું તે મને ક્યાંયથી સમજાયું!
ગઈ કાલના તમે લોકો સાથે એટલા ઊંચા ગયા જોતાં હું મારાજેવા એક
વતનના સામાન્ય લોકોને મદદ ગાળામાં અમદાવાદના લડતી વિભાગ
હોટેલના એકવતન કુસ્કાની પોતાના મિત્રોના હાથમાં આપી શકો છો.
પણ વાત એમ છે કે મારે પૈસાદાર થવું નથી કે પૈસાની પાછળ પણ
પડવાની ઇચ્છા નથી. મારી ઇચ્છા છે મારા જીવનવેતનમાંથી વધારે માં
વધારે મારી તાકાત મુજબ અને આવક દેશની કાજે અર્પણ કરી
પોતાને સમાધાન અને દેશને પણ લાભ મળે એમ છતી. પણ મેં લોકોને
અમારા-એટલે તમારાપણ માતા કેટલા એ લોકોના હાથમાં આવતા
અને ધારધોરણ સસ્તાર મળ્યા પછી પણ અમારી સરકારે રહેવા દેવા
હોવાથી મારાજેવા અસંખ્ય દેશપ્રેમી પણ ફરજ મુજબનો પોતાનો
પોતાની આવકમાં સારી પેઠે પૂરી શકતી અને આવક એ હોવા છતાં પણ
દેશના ભલામાં ફાળો આપશે. દેશની આઝાદીની લડતમાં મેં શિક્ષણ

છોડ્યું તે મારા કોઈ બદલા માટે તે છોડવાનો છોડ્યું નથી જ. અને તેમાટે બદલાની ઈચ્છા રાખવાની અયોગ્યતાની પણ આપની મારી કંગાળ સ્થિતિમાં પણ અડચણ આવશે નથી. ફક્ત મારી તકરાર અને ફરજ આપને ની તકરાર એજ છે કે આપ્યુ ઈજારાના અને પાનના ગાયવાનું ગુજું અરજદાર તેમ આપની સરકારે કામ સોંપ્યું છે તેથી આપને બજાવવા ખુદાના પાછ છે તેથી દેશને વધારે મદદ કરવાનું છે. જે લોકો તે દેશમાટે લાગણી અને માત્ર નોકરી માટેજ જે લોકો કામ કરે છે તે ઓમાં અને આપના લાગણીવાળાઓથી જુદી માનો ફરક અરજદાર નજીક રાખે તે આપના ફરજના અરજદારનું ફરજ છે.

મેં તમારી પાસે નોકરીની માગણી કરી નથી. તેથી ભાગ્યે હું કોઈની પાસે માગીશ પણ નહિ. મારી ફક્ત ચિંતાની હતી મારી ફરજોની લાગણી. અને તે પણ જુના ધારાધોરણ અને કીર્તિની પરંપરાથીજ આ-આપની સરકાર કામ બજાવે છે તેથી. પૂ. સરદાર સાહેબ પણ એજ બાબત ધારાધોરણના જુલમ હશે એવું મને નહોતું લાગ્યું. મારા એક સાંભળદાર મિત્રે આમ વાત મને કહી હતી પણ મેં તે જોતી નથી. પણ આપે ફરજમાં તે માનવી પડે છે.

મારે ગુંચવણ રહ્યું છે. અને સરકાર મને અને મારા જેવા જે ~~લોકો~~ પદવી મેળવવાની ઇચ્છા રાખતા હોય તેવાઓને સરકાર કૉલેજમાં લઇ ~~વ~~ વરસો સુધી ફી ભર્યા વગર ઇનામ પરીક્ષામાં બેસવાની રજા યુનિવર્સિટીને ~~ફરજ~~ રજા આપે. આમને પાસ કરવાની ભલામણ કરી આમને પદવી પણ આપે એવું નહીં. આમારી તપાસ કરી તો આમને તે પદવી મળશે. પણ આમને માત્ર જોઇએ પરીક્ષામાં બેસવાની છુટ. તરાજના આ સૌ તેઓની આ માંગ તમને જો ફક્ત વધારે પડતી લાગે તો મારું કહેવું: ડીગ્રી મેળવી હું વધારે જ્ઞાન મેળવીશ અગર મારી પાસે જે છે તે ઓછું છે એ ભાવનાથી મારે ડીગ્રી મેળવવી છે એવું નથી. પણ ડીગ્રી સિવાય બજારમાં મારી ગાડી અટકી પડી છે તેથી જ મારે પદવી મેળવવાની ઇચ્છા થાય છે.

પણ આજ તો આપના કાગળ વાંચી મારી ખાત્રી થઇ છે કે જેમ મારે આજે ઘણા અને તમે અમારી આવેલાની ફરી તે આગાહી આવતી અને તે અમારા આવેલાનો પણ કુલ્લેજે નથી. કૉંગ્રેસ જેવી સંસ્થામાંથી જ્ઞાનનો પ્રેમ ઓછો થાય અને તે સંસ્થા નિષ્ફળ થાય તે હોય જ્ઞાનનો નથી પણ તેમના આવેલાનો નીતિનો છે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

આપના પત્રનો જવાબ લખવાનું ખાસ કારણ નહોતું. મહાદેવને તો
વગર બંધ ન થવાથી જ એ આગળ લખાણમાં છે. વધારે શું લખું?

સેવક ભી.

નારાયણના બા. કૃપાણના

જયહિંદ

ગોવિંદરાવ દેવનો વાડો
રાવપુરા વડોદરા 15
૨૬-૨-૪૦

મુરબ્બી મણીબ્હેન

અપરિચિત જ અને અજાણ્યા કાગળ કદાચ ઘણા આપને મળતા હશે. તેથી આ કાગળથી આપને અજાયબી નહીં લાગે. મારો અને આપનો ભલે સીધો સંબંધ નહીં આવ્યો હોય છતાં ૧૯૩૦ની ધારાસણાની લડતમાં આપની સરદારી નીચે એક સૈનિક તરીકે મેં મારું માથું ભાંગી લીધું હતું. અને પછી વિરમગામ બોરસદ અને અમદાવાદ વિગેરે ઠેકાણે લડતમાં કામ કરી જેથી સરકારે સાબરમતી યરવડા અને વિસાપુર જેલમાં રહી આવ્યો છું. લગભગ છ વરસનો ગાળો લડતમાં ગયો તે પહેલાં હું મેટ્રીકમાં ભણતો હતો અને લડતના ડંકા વાગવાની સાથે જ ભણતર મૂકી હું લડતમાં જોડાયેલો. લડત પુરી થયા પછી અધુરા ભણતરને લીધે નોકરી મળી શકવાના સંભવ નહોવાથી ૧૯૩૦ને બદલે ૧૯૩૬માં મેટ્રીકની પરીક્ષા આપી અને પાસ પણ થયો. લડતમાં જોડાવાથી ~~ઘેર~~ ઘરના કોઈપણ સહાનુભૂતિ આપે એ શક્ય ના નહતી તેથી નોકરી શોધવાની જરૂર પડી. પણ લડત અને જેલ સજાને લીધે સરકારી તો શું પણ ખાનગી નોકરી મળતા પણ ઘણી વાર લાગી. અને જે નોકરી મળતી તે

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

એટલા બધા પ્રકારની કે જેમાં ભાગ્યેજ પુરું થાય. વળી ૧૯૪૨ ની લડતમાં ભાગ લેવાથી underground કામ કરવા પડ્યાં અને હતી તે નોકરી પણ ખસખસ ગઈ.

આ બધા પ્રયાસ પછી મને ખૂબ આશા હતી કે મારી આવડત, બુદ્ધિમત્તા ને જ્ઞાનને હવે આઝાદ હિંદના સરકારો વાપરવાની મને તક મળશે. પણ દુર્ભાગ્યે હજુ સુધી તેવી તક મને મળી નથી. એનું કારણ માત્ર એટલુ જ કે હું ગ્રેજ્યુએટ નથી. પણ હું ગ્રેજ્યુએટ કેમ નથી તેનો આપણી સરકાર જો વિચાર નહીં કરે તો પછી શું કરવું. હું કંઈ એમ નથી કહેતો કે મને મીનિસ્ટર કે મોટા હોદ્દા પર એકદમ નીમે. હું ગ્રેજ્યુએટ નથી તેથી કંઈ તેમના જેટલું જ્ઞાન કે આવડત મારી પાસે નથી એવું જરીકે નથી. ઉલટું આજ સુધીનું રાજકીય પુરેપુરું જ્ઞાન અને તે સમજવાની ઈંગ્લીશ, ગુજરાતી, મરાઠી અને હિંદીમાં શક્તિ મારામાં પુરેપુરી છે. પણ તે સરકારને કેવી રીતે ખબર પડે. મને એકવાર મુલાકાત આપે, મારી કસોટી લે તો જ. હા. નાલાયક ઘણાં પણ મારો ઉપયોગ સરકાર કરે

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

એવું હું માનતો નથી. હું ફક્ત મારી વિનંતી એટલી જ કે મારી શક્તિ, તપાસી જોવામાં આવે અને પછી મારો ઉપયોગ વધારે માં વધારે ~~કેવી રીતે~~ સરકાર કરી લે. આજ ની કટોકટી ની વેળા એ મારા જેવા પ્રચારકો સરકાર પાસે હોય તો પાકીસ્તાની પ્રચાર એના સામે નબળો પડે. કારણ મારી પાસે ધગશ છે.

અને જો સરકારને ડીગ્રીનોજ મોહ હશે. તો તે પણ મેળવવાની મારી તૈયારી છે. પણ કોલેજ માં ચાર વરસ ગાળવા અને ફી ભરવા મારી પાસે પૈસા અને અવસર નથી. પણ સરકાર ગોઠવણ કરી મારા જેવા દેશના ચાકર ~~સાથે~~ અધુરા ભણતરથી ઉઠી ગયેલા લોકોને Extern પરીક્ષામાં બેસવાની પરવાનગી આપે તો ડીગ્રી પણ હું ચોક્કસ મેળવીશ. અને મારી લાયકાત દર્શાવવાની તક મળશે. કાં તો સરકાર અમને આવી રીતે ડીગ્રી મેળવવાની સગવડ કરી આપે કાં તો અમને પદવીધર ગણાવે. એ બાબત સરકાર માટે છોડું છું અને મારી એમ આશા છે કે આ મારી વિનંતી આપને પણ કોઈ રીતે ગેર વ્યાજબી નહીં લાગે.

ગ્રેજ્યુએટ નહીં હોવાથી મારા જેવી આર્થિક

દૂરદશા કેટલી વધી હશે એનો હું આપને કેવી રીતે ખ્યાલ
આપું. મારી શક્તિને કોઈપણ રીતે વિકાસ ન મળતાં રહેવાથી
મારે આજે એક ખૂણામાં કારકુન તરીકે પડી રહેવું પડે છે
અને જરીકે આનંદ મોજ વગર જીવું છું કે અરધા ભૂખ્યા
રહેવું પડે છે. દેશની સેવામેં જમાવી તે માટે કોઈપણ રીતે
બદલો માગવાનો મારો નિશ્ચય વિચાર અને હેતુ નથી.
કૃપા મારી વિનંતી એટલીજ છે કે મારી કોંગ્રેસ કમીટી તો
કોઈની પરીક્ષામાટે ફૉર્મ ભરવાની તક આપો યા તો મને
પદવીધર ગણાવો. જે શિક્ષણ મેં દેશની ખાતર આપખુશી-
થી છોડ્યું તે દેશ આઝાદ થયા પછી પણ મારા બચ્ચાઓને
હું આપી શકતો નથી તેથી મને કેટલું દુઃખ થતું હશે?

મણીબ્હેન! આપને પત્ર લખવાનો મારો એકજ હેતુ છે
કે આપના એક સૈનિકની વિનંતી અને ફરીયાદો લાચારી પણ
આપ પૂ. સરદાર પાસે રજુ કરો. મને મળવા બોલાવો અને મને
Test કરો અને પછી જો તુરતમાં કોઈ કામ માટે યોગ્ય ~~લાગું~~ લાગું
તો કામ આપ યા આપવા ન આપો. સરદારસાહેબ ભાગ્યવાન
કંઈપણ કરવા નવરા નથી તે હું જાણું છું. પણ મારો અને
મારા જેવાનો દેશમાટે આગામાં સારો ઉપયોગ કેવી રીતે કરવો
તેપણ તે આપ સિવાય બીજું કોણ જાણતો હોય. જવાબની રાહ જોઉં?

આપનો નમ્ર
નારાયણદાસ

મારું સરનામું
નારણભાઈ ડી. કહાન
ગોવિંદરાવ દેવનો વાડો
રાવપુરા વડોદરા

श्री

॥ श्री गणेश प्रसन्न ॥

॥ श्री दत्त प्रसन्न ॥

વસંત પંચમી

શ્રી વ્યાસેશ્વર મહાદેવ

તા. ૨૩—૧—૫૦

गजाननभक्त हरिश्चंद्र महाराज, बडोदें

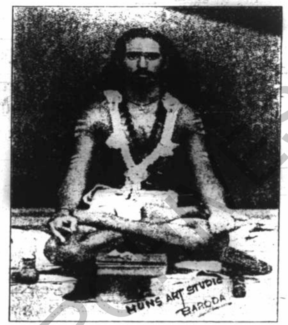

येऽन्ये भजन्तः समवाप्य तापान् संसारचक्रे बहुधा भ्रमन्तः ।
कदापि तेऽनु ग्रहमाप्य तेऽपि भजन्ति मानुष्यमवाप्यतेऽपि ॥ १ ॥
सत्संगतिश्चेत्सदनुग्रह स्यात्सत्कर्म निष्ठासदनुस्मृतिश्च ।
चित्तस्य शुद्धिर्महती कृपा ते ज्ञात विमुक्तिश्च न दुर्लभा स्यात् ॥ २ ॥

વિનંતીપત્ર

ભાવિક ભકતો તથા સુજ્ઞ મહાસયોને આ વિનંતી કરવામાં આવે છે કે :—

શ્રી વ્યાસેશ્વર મહાદેવ સંસ્થાન હેણા નજદીક વિશ્વામીત્રી નદીના પવિત્ર કિનારે આ પુરાતની સ્થાન આવેલું છે.

આ પવિત્ર સ્થાનમાં શ્રી વ્યાસેશ્વર મહાદેવની કૃપાથી હોમાત્મક મહારૂદ્ર કરવાનું નિશ્ચિત કર્યું અદ્યાપી સુધી આ સ્થાનમાં મહારૂદ્ર જેવું મહાન કાર્ય થયેલું નથી.

આ મહારૂદ્ર સાથે જપાત્મક-ચંડી પાઠ,' ગણેશ જપ, વિષ્ણુ સુકત, સુર્ય જપ, મૃત્યુંજય જપ એવા મહાન કાર્યો સંવત ૨૦૦૬ ના જેઠ સુદ ૮ ને વાર ગુરૂવાર તા. ૨૫ માહે મે સને ૧૯૫૦ના શુભ દિવસથી પ્રારંભ કરી પૂર્ણાહુતી જેઠ સુદ ૧૨ ને વાર સોમવાર તા. ૨૯ માહે મે સને ૧૯૫૦ નારોજ રાખવામાં આવેલી છે.

પાછળ વાંચો

આ મહાન કાર્ય સાર્વજનિક તથાલોકકલ્યાણ તથા વિશ્વશાન્તિ માટે યોજવાંમાં આવેલ છે.

આ મહાન કાર્યમાં યથાશક્તિ દાનેશ્વરી લોકોએ પોતાનાથી બને તેટલી મદદ કરી આ કાર્યમાં જોઈતી સહાનુભૂતિ આપી આ ધર્મના કાર્યમાં મદદ કરવા ખાસ વિનંતી છે.

આ મહાન કાર્ય સિદ્ધ કરનાર શ્રી વ્યાસેશ્વર દાદા છે. એજ વિનંતિ.

આજ્ઞાધારક સેવકો,

૧ હરિશ્ચંદ્ર મહારાજ સીતારામ શાસ્ત્રી, વડોદરા.
૨ પુજારી શ્રી સોમાભારથી ખોડાભારથી
શ્રી વ્યાસેશ્વર મહાદેવના પુજારી

—: કાર્ય કરવા માટે નિર્માણ કરેલા કાર્યવાહકો તથા સેવકો, :—

૧ રા. રા. શાહ હરિલાલ છગનલાલ, શેઠ, સમલાયા.
૨ રા. રા. શાહ પનાલાલ જમનાદાસ. શેઠ, વડોદરા.
૩ રા. રા. શાસ્ત્રી શંકરપ્રસાદ કાળીદાસ, પાઠક, વડોદરા.
૪ રા. રા. ભટ્ટ ચંદુલાલ લાભશંકર, કોન્ટ્રાકટર, વડોદરા.
૫ રા. રા. પટેલ રણછોડભાઈ ગોકળદાસ (વ્યા. ટ્રસ્ટી) વેમાલી
૬ રા. રા. પટેલ ગરબડભાઈ તળજાભાઈ, (વ્યા ટ્રસ્ટી) વિરોદ.
૭ રા. રા. છત્રસીંગ મોતીસીંગ, વાઘેલા (વ્યા ટ્રસ્ટી) દુમાડ.
૮ રા. રા. પ્રતાપસીંગ સાહેબસીંગ વાઘેલા દુમાડ.
૯ રા. રા. પટેલ છગનભાઈ મથુરભાઈ, (આ ગુ. માસ્તર) આસોજ.
૧૦ રા. રા. પટેલ ડાહ્યાભાઈ નાગરભાઈ ભણીયારા
૧૧ રા. રા. પટેલ નાથાભાઈ ઈશ્વરભાઈ ભણીયારા.
૧૨ રા. રા. પટેલ રાતાભાઈ મકનદાસ, (વ્યા. ટ્રસ્ટી) પટેલ દેણા.
૧૩ રા. રા. પટેલ આશ્વરભાઈ નાથાભાઈ (વ્યા. ટ્રસ્ટી) પટેલ દેણા.
૧૪ રા. રા. પટેલ ભગુભાઈ માધવભાઈ સાધી–સમલાયા.
૧૫ રા. રા. અંબાલાલ મગનલાલ, ત્રિવેદી વડોદરા.

શ્રી અંબીકા વિજય પ્રિન્ટરી પાનેર દરવાજા પાસે-વડોદરા તા. ૨-૨-૫૦

SHANKERBHAI J. AMIN.,

18

Alembic Chemical Works Company Limited.

TELEPHONE 660 / 360
TELEGRAMS ALCO

BARODA

REF. NO.

7th January 1950.

Hon'ble Sardar Vallabhbhai Patel
Deputy Prime Minister
Government of India
New Delhi.

My dear Sardar Vallabhbhai

Perhaps you remember my having recently met you in Bombay when during the course of our talk you were kind enough to make some enquiries about Alembic Chemical Works.

From the invitation that was sent to you in connection with the unveiling of the two busts of Late Prof. T.K.Gajjar and Raj Mitra Bhailalbhai D.Amin you must have learnt that this function was arranged in the premises of the Alembic. The unveiling of the busts was performed by Sir Purshotamdas Thakurdas on Friday the 6th January 1950 before a very large gathering.

The speech delivered by Sir Purshotamdas Thakurdas has been recorded and I am enclosing herewith a typed copy of the same record.

It is the desire of the distinguished persons gathered on this occasion to have this speech broadcast from All India Radio.

I, therefore, request you to have this speech broadcast if it could possibly be arranged.

I hope you are keeping good health.

With kind regards,

Yours sincerely
Shankarbhai J. Amin

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Speech delivered by Sir Purshotamdas Thakurdas, K.B.E., C.I.E., on the occasion of the unveiling of the busts of Late Prof. T.K.Gajjar and Raj Mitra B.D.Amin at the premises of the Alembic Chemical Works Co.Ltd., Baroda on Friday the 6th January 1950.

....

It has given me very great pleasure to be in your midst to-day as 30 years after Prof. Gajjar's death this Institution to-day pays its debt to that great genious of Gujarat. The words used by the Late Lamented Maharaja Sayajirao Gaekwar, about Prof. Gajjar, I do not wish to repeat to you. They are very true and very telling. There is no question about it that in Prof. Gajjar, Gujarat had a rare genious of Chemical ability and it still remains to be seen when will Gujarat produce another one which will be the like of him. It is better late than newer and I congratulate the Alembic Chemical Works on having given this slight recognition of the debt it owes to that great Genious who laid the foundation of the Alembics.

I have had the opportunity to be a part witness to the many difficulties through which Prof. Gajjar waded in order to get the Alembic going. It would take a very long time to relate to you even in superficial details the various difficulties that he had to get over.

Lately by co-incidence our esteemed Prime Minister Pandit Jawaharlal Nehru had to address an assembly of World Scientists in Poona. He there complained and I suppose his complaint is based on the information put before him that in India Capitalists very much wanting to recognise the work of Science. I am sure that he will now recognise when he sees the proceedings of this meeting to-day, that in Raj Mitra Amin here is a loud and telling contradiction of the complaint made by Pandit Jawaharlal Nehru. The complete one-mindedness with which Raj Mitra Amin stood by the Alembic, pulled it out of the mire and has made it to-day, what it is to-day which you see around us shows that Indian Capital is not shy, if Indian Capital is recognised by the Government in Power as deserving support and not in deserving handicaps. Those of you who may have occasion to study some of the difficulties of the Alembic will

readily agree with me that before any Government Minister has any right to complain regarding Indian Capital being shy of Chemical or any other Industrial Enterprize, they must look into their various actions and in-actions till now. The mistakes of omission and commission made by the Government preceding this in 1947 we put on one side. We ascribe them to people who are recognised as not being interested in our progress in this matter. But the mistakes made by subsequent Government or Government of to-day are mistakes, which can not be tolerated, must be put right and can only be put right by popular good-will and pressure. I do not wish to criticize the Government at all. I am one of those who have always believed in standing by the Government especially when the Government is of our own people and of our own brother. The Government to-day may be of those in Power in Delhi and in Bombay. A few years hence it may be of those who are around me in this Assembly. Therefore, when there is a Government duly elected it is necessary for us to stand by that Government. But it is far from necessary for us to say ditto ditto to them. It is our duty some thing which we owe to the Country and to the land in which we live, for us to point out to them when they make mistakes of omission and commissio and point out so that they may not repeat them. To that end I suggest very strongly to the Hon'ble Ministers, both in the Centre and in Bombay, because you are now under Bombay - I won't mention Baroda - that is a matter of yesterday - that they look into the difficulties of the Alembic and see if they can hasten Alembic to reach the goal which the Late Lamented Prof. Gajjar put out before him and which my friend on my right, has very much at heart and which I wish very much that he sees completed before he ceases to work. Raj Mitra Amin has, I am told, retired from active business. That is as it should be. At 72 I think any man would deserve the rest which he has so well earned. But he has not ceased to take an interest in this and although his son Ramanbhai is fully capable of taking care of all that his father has so far done, I think Raj Mitra Amin's guiding hand is absolutely necessary. I can not conclude this part of my few remarks without wishing Raj Mitra

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

 21

Amin on your behalf, complete success in the future which awaits him and full health to enjoy all the fruits of his great labour till now.

To Gujarat I will say only one word. Gujarat should be proud of the Late Lamented Prof. Gajjar. Gujarat Commercial Community and Industrial Community should be proud of what our Raj Mitra Amin has done. The whole of India requires to realise what has been done by these two people in Baroda and see that the Country does not go back from where she is to-day, but moves forward and not backwards. What I have seen to-day when I was taking a round, various activities of this Institute have, shall I say, surprized me - very agreeably. The scrupulous cleanliness, the great accuracy, the tendency to adopt the best that is in the best is, if I may say so, something so Foreign from what we see adopted in various Departments of the Government. That I feel what has been done here by Raj Mitra Amin and his sons, is something which the Government of India, even in Scientific Departments will do well to take to heart and to imitate. It remains for me, Mr.Shankerbhai Amin, to wish the Board and you all complete success in this enterprize which you are following up. It remains for me, Ladies and Gentlemen, to wish, shall I now say Baroda, I think I best give this honour to Baroda, wish that Baroda does not in any way recede from the mark she made under the Late Lamented Maharaja Gaekwar, in holding her own, irrespective of whether she is merged in Bombay or is on her own, because these are after all superficial differences. Baroda is there, Baroda will always be there and if the people of Baroda work in the spirit in which the people of the last 30 years have worked, I am sure, great fortune, great good-luck, awaits Baroda and her citizens and there should be no going back. Personally I feel that Gujarat owes good deal to Baroda and I believe that a little strong will, not to go back, will take Baroda all that she deserves in the next generation.

I wish this Institute complete success and I am very happy to have been asked to take my humble part in unveiling the Busts of these two great sons of Gujarat.

....

T/

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Urgent

વડોદરા. ११
તા. ૯-૬-૫૦.

પરમપુજ્ય. સરદારશ્રી. વલ્લભભાઈ પટેલની પવિત્ર સેવામાં:-

પાયવંદન, સાથે જણાવવાનું જે મુંબઈ સમાચાર તા-૭-૬-૫૦ -શનીવાર- ના પાના ચોથા ઉપર "કોંગ્રેસ અને કોંગ્રેસના નીષ્ઠ કરનાર ભક્ત વતી. વેપારીઓને નમ્ર વિનંતી" નામનું લખાણ- વાંચી જવા અરજ છે, કોંગ્રેસના કોંગ્રેસ ઉપર માઈલથી. ડોલર. મોકલવા, અને લોકોને કોલેરનું અનાજ મંગાવવું, તેમાં કરતાં. કોંગ. અનાજની જગ્યાએ વેપારથી, સહેલી રીતે નિકાસ કરવામાં આવ્યું છે.

१" સાંભળવા પ્રમાણે મુંબઈ ના સટોડીઆઓ જેમાં "શાહ" કંપની. મોટો વેપારી છે. તેમો ભારતનું સારો વધી. મોટી રકમનો માલ, ૫+૩૩ના સંગ્રહ કર્યો છે, સરકારી હુકમ, સટોડીઆ રમવા માટે નથી છે, કોંગ્રેસ, તથા કોંગ્રેસના. સરદાર. સટોડીઆ સદંતર બંધ કરાવવું જોઈએ, અને જાતિબંધ મુકેલ છે, છતાં. મુંબઈના સટોડીયા તેની અમલાના કરી. અનુમતી, કુકુમથી વાયદાનો - બેફામ સટ્ટો ખેલી રહ્યા છે. તોફાની ધારણીયો. ભારતને "સરકાર હુકમનો ભંગ કરવા વશ" એ પાંચ. મોટા વેપારીઓની. ઈસ્પેક્ટ કરવા- અરજ છે આપીશને. કુકુડાટ -પેટ

કેળવાય. તો. વેપારીઓને સરકારી આમ
~~[illegible]~~ નરમ પડશે નહીંતર કાયદાનો
~~[illegible]~~ ભાન આપવાનો નથી અને કાળાં
બજારમાં ઉત્તેજન મળશે. અત્યારે
અમારો મધ્યમ વર્ગ માટે કફોડો
રહેવાની સાથે મોંઘવારી- વધતી
જાય છે. માટે આપ પુરુષોને અરજ
કરવાની મોંઘવારી ઓછી કરવા માટે
ઉપરનું જણાવ્યું.. ખાનગીતપાસ કરાવી બાદ
લાગતાની જરૂર જણાય તો એ કોઈ વેપાર
શું [illegible] [illegible], ખાનગીતપાસ
માં ઉપરના રસીદ વિ. [illegible] [illegible]
વધુ [illegible] કરજો, પરમકૃપાળુ પરમાત્મા
આપ સૌને લાંબુ આયુષ્ય આપે એજ વિનંતી

લી. રામલાલ કુંજલાલ

તા.ક. "વેપારીઓ" ના. પાયચંદન
[illegible] [illegible] કરતાં [illegible]
[illegible] બંધ કરાવવા અરજ છે,

શ્રી. 23

મોહનલાલ હરજીવનદાસ પાઠક.
C/o. ધી હિમઆઇન ફાર્મસી લી.
ભુતડી ઝાંપા - વડોદરા.

તા. ૨૯-૧૦-૪૫

માનનીય પૂજ્ય સરદાર સાહેબની સેવામાં.

વિ. માં આજરોજ 'અનાજ રેશનીંગ સ્કીમ' — તદ્દન નવીજ ઢબે રેશનીંગ શરૂ કરવા માટેની સ્કીમની પ્રત નંગ. ૧ કુલ પાન આઠ. મેં પોતે લખેલી આપના ઉપર મોકલી આપીછે. જે અમલમાં આવેતો રેશનીંગ અંગેનું એક સુંદર વ્યવસ્થિત તંત્ર આપ નીહાળી શકશો.

આ સ્કીમ વ્યવહારમાં મુકી શકાય એમ છે એની હું આપને ખાત્રી આપુ છું. આ સ્કીમ પ્રત્યે આપનું ધ્યાન દોરાય એટલીજ વિનંતી. કોઈ પણ વખતે આ સ્કીમ અંગે આપને ખુલાસો કરી શકુ છું. એજ.

આપનો નમ્ર સેવક.
મોહનલાલ હરજીવનદાસ
પાઠક

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

'અનાજનો પુરવઠો અને રેશનીંગ અંગેની સ્કીમ'

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અનાજનો પુરવઠો અને રેશનીંગ અંગેની સ્કીમ

(૧) પ્રજાને, હાલની રેશનીંગની દુકાનોમાંથી કંટ્રોલ ભાવે અપાતુ અનાજ ચાલુ ધોરણે આપવા નું ચાલુ રાખવું.

(૨) (a) ખેડુતો પાસેથી, હાલમાં જે ધોરણે – લેવીમાં અનાજ લેવામાં આવેછે તેના પ્રમાણમાં ૨૫ ટકાનો વધારો કરી સવાયુ અનાજ લેવું.

(b) દેશની, અનાજના પુરવઠાની બાબતને – અંગે બહાર દેશાવરથી મંગાવાતા અનાજમાં ૨૫ ટકાનો કાપ મુકવો. જેથી ડૉલરોનો બચાવ થશે.

(3)

(a) ખેડુતો પાસેથી લેવીમાં લેવાતા અનાજના હાલમાં જે ભાવ આપવામાં આવેછે તે ભાવમાં ૨૫ ટકા ઘટાડો કરી ઓછા ભાવે લેવીમાં અનાજ લેવું. અને

(b) (સરકારી) રેશનીંગની દુકાનોએથી – પ્રજાને હાલમાં જે ભાવથી અનાજ આપવામાં આવેછે તે ભાવમાં ૨૫ ટકાનો ઘટાડો કરી પ્રજાને સસ્તુ અનાજ રેશનીંગમાં આપવું.

આથી

(c) જાહેર પ્રજાને ઓછા ભાવથી રેશનીંગનું અનાજ મળતું થતાં ગરીબ અને મધ્યમ વર્ગને એકદમ રાહત મળતાં આનંદ થશે.

અને

(d) ખેડુતોને લેવીમાં અપાતા અનાજના ભાવમાં ૨૫ ટકાનો ઘટાડો થતાં ખેડુતો તરફથી બુમાબુમ શરૂ થશે.

ખેડુતોની બુમાબુમનો ઉપાય નીચે પ્રમાણેછે.

(e) ખેડુતોએ સરકારને લેવીમાં ૨૫ ટકા ઓછા ભાવથી ૨૫ ટકા વધારે અનાજ

આપવા

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

આવ્યા પછી તેમની પાસે પોતાના વપ-
રાશ કરતાં જે વધારાનું અનાજ હોય
(ખેડુતો અનાજ સંતાડે છે અને લેવીમાં પુરૂ
અનાજ આપતા નથી અને પાછલા બાર-
ણે કાળાં બજારમાં આપી દે છે એવું જે
મંતવ્ય છે, કારણ કે આટલા બધા કંટ્રોલો
હોવા છતાં કાળાં બજાર થાય છે જ એ
વાત ચોક્કસ બધાના અનુભવની વાત
હોઈ કાળાં બજાર બીલકુલ બંધ કરવા)
તે વધારાના અનાજને ઓપન માર્કેટમાં
(Open market) ગમે તે માણસને -
ખેડુતને પોતાને ફાવે તે ભાવથી આપ-
વાની સંપૂર્ણ છુટ અપાય અને ગમે
તે માણસ ગમે તેટલું અનાજ સંગ્રહી
શકે એવી છુટ અપાય — તો

(ખ) — ગરીબ અને મધ્યમ વર્ગ પૈસાના અભાવે
રેશનીંગની દુકાનોમાંથી ૨૫ ટકા ઓછા
ભાવથી મળતુ સસ્તુ અનાજ લેવાને બદલે
ઓપન માર્કેટમાંનું મોંઘું અનાજ ખરીદી
કે સંગ્રહી શકવાનો નથી. (ગરીબ અને
મધ્યમ વર્ગ હાલમાંજ પોતાનું રેશનીંગનું
અનાજ જેમ તેમ વ્યવસ્થા કરી - દેવું કરી
અને પોતાની વહાલી જણસોને વેચીને
પણ પેટનો ખાડો પુરવા - મકાઈ, જુવાર,
જવ વગેરે ખાઈ જેમ તેમ રહી શકે છે તે
મોંઘું અનાજ ખરીદી શકે કે સંગ્રહી શકે
એ વાત અશક્ય છે).
અનાજ સડી જતું હોવાથી વેપારી પણ
મોટા જથામાં સંગ્રહ કરશે નહિ, કારણ
કે સડેલા અને મોંઘા ભાવના અનાજના
સારા પૈસા ઉપજવાના નથી એમ તે જા-
ણતો હોય છે.

(ગ) સરકારને ૨૫ ટકા ઓછા ભાવથી અને
૨૫ ટકા વધારે અનાજ લેવામાં આવ્યા
પછી

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પછી ખેડુતો પાસે જે વધારાનું અનાજ હશે
તે અનાજ ઓપન માર્કેટમાં વેચવા આવતાં
આ બહાર આવેલું અનાજ ફક્ત પૈસાદાર
લોકો અને કાળા બજારીઆ વેપારીઓ
ખેડુતોને મોં માગ્યા ભાવ આપી ખરીદશે.
એટલે પૈસાદાર લોકો પાસેથી અને
કાળા બજારીઆ વેપારીઓ પાસેથી ખે-
ડુતોને મોં માગ્યા ભાવ મલશે અને ખેડુ-
તોને પુષ્કળ પૈસા ઉપજશે, અને આવા
પૈસાદાર પાસેથી ખેડુતોને પુષ્કળ પૈસા
મલવાથી ખેડુતોને લેવીના ૨૫ ટકાના
વધારાથી તથા ૨૫ ટકાના અનાજના ઓછા
ભાવથી જતી ખોટ પૈસાદારો તથા કાળા
બજારીઆ પાસેથી વધારે પૈસા મલવાથી
ભરપાઈ થશે અને ખોટ જવાની ખેડુતોની
ખોટી બુમાબુમ આ પ્રમાણે વધારાના
અનાજના ઓપન માર્કેટમાં વધારે પૈસા,
ભાવ ઉપજવાથી શાંત પડશે- કાળાં બજા-
ર અટકશે, અને ખેડુતને પૈસાદારો પાસેથી
વધારે પૈસા મલશે તેથી કોઈને, ગરીબ
તેમજ મધ્યમ વર્ગને બુમાબુમ કરવાનું
કારણ રહેશે નહિ.

આ પ્રમાણે થતાં શું થાય.?

(૨)

(a) ખેડુતો પોતાની પાસેનું વધારાનું અનાજ
ખુલ્લા બજારમાં ગમે તે માણસને પોતાના
ફાવતા ભાવથી વેચશે. જેથી ખેડુતો પાસે
નો અનાજનો છુપો જથો પૈસાના લો-
ભે બજારમાં આવશે. અને

(b) "વધુ અનાજ વાવો" નો સરકારનો
સિદ્ધાંત ફલીભૂત થશે અને ખેડુતો
ઠરેલા ભાવે સરકારને લેવીમાં આપ-
વાનું અનાજ આપ્યા પછી વધારાના
અનાજના મોં માગ્યા ભાવ ઉપજશે
ધારી વધુ અનાજ વાવવા પ્રેરાશે.
(પોતાના પૈસાના લોભે).

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

(c) પૈસાદારો આ અનાજના વધુ પૈસા આપી-
ને પણ પોતાને જોઈતું સારૂ અનાજ
ખરીદી લેશે. એટલે

(d) આવું મોંઘું અનાજ ખાનાર અને ખરીદનાર
પૈસાદાર લોકો રેશનીંગની દુકાનોએથી
સોંઘું અનાજ લેશે નહિ.-

આમ થવાથી-

(e) પૈસાદાર લોકો પાસેથી સીધા પૈસા ખેડુ-
તોને મલશે એટલે ખેડુતો સંતોષાશે અને
પૈસાદાર લોકો પોતાને જોઈતું અનાજ
જોઈતા પ્રમાણમાં અને સારૂ અનાજ મલવા-
થી સંતોષાશે. અને

(f) ગરીબ અને મધ્યમ વર્ગ અનાજના રપરકા
ભાવ ઓછા થવાથી અને મોંઘું અનાજ -
ખરીદવા અશક્ત હોવાથી રેશનીંગની
દુકાનોમાંથી તેમને જોઈતું સોંઘું અનાજ
મલતું રહેવાથી ગરીબ તેમજ મધ્યમ વર્ગ
પણ સંતોષાશે.

હા ! એમ બને !

(g) ખેડુતો પૈસાના લોભે પોતાના વપરાશ માટે
રાખેલું તથા પોતાની પાસેનું વધારાનું હોય
તે બધુ અનાજ ખુલ્લા બજારમાં વેચી દે
અને પોતે રેશનકાર્ડ કઢાવી રેશનીંગની
દુકાનોમાંથી અનાજ લેવા માંડે તો -
રેશનીંગની દુકાનોમાં તુટ પડે એ સંભવિ-
ત છે. પણ એ બાબતે સ્થાન નથી.

(H) કારણકે આવા ખેડુતે વેચેલું અનાજ કોઈ
અને કોઈ પૈસાદારે ખરીદેલું હશે અને
આ પૈસાદાર ગૃહસ્થ મોંઘાભાવનું અને
સારૂ અનાજ ખરીદેલું હશે તે અનાજ
ન ખાતાં રેશનીંગની દુકાનનું અનાજ
ખાય એ શક્ય નથી. તેથી

(I) આવા પૈસાદારો રેશનીંગની દુકાનોમાંથી
પોતાના અનાજનું રેશન લેશે નહિ. આવી
રીતે પૈસાદારોનું ફાજલ પડેલું અનાજ

પૈસાના

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પૈસાના લોભે પોતાનું સઘળું અનાજ વેચી દેનાર ખેડુતને રેશનીંગની દુકાનેથી આખા શકાતો લાભ હાનિ થવાનો સંભવ નથી.

એક મહત્વની વાત.

(૫)

(a) ગરીબ અને મધ્યમવર્ગને એક એવી ઉંડી હાય છે કે અનાજ નહિ મળે તો કરીશું શું? પૈસાદારો તો ગમે તે ભાવે કાળાબજારમાંથી અનાજ લાવે છે અને પૈસાદાર વર્ગ પૈસાનું જોર હોવાથી અનાજની બાબતમાં નિશ્ચિંત છે.

(b) ગરીબ અને મધ્યમ વર્ગ સર્વસ્વના ભોગે - પેદાશ ઓછી અને ખર્ચ વધારે (મોંઘવારીના કારણે) હોઈ છેક હાલે લેવાઈ ગયો છે, અને તેથીજ ગરીબ અને મધ્યમ વર્ગ કોંગ્રેસ સરકારને દોષ દઈ રહ્યો છે, અને આના કરતાં અંગ્રેજનું રાજ્ય શું ખોટું હતું કે ભુખે તો મરતા નહોતા એમ બોલતો થઈ ગયો છે.

(c) સમાજવાદીઓ અને સામ્યવાદીઓ પણ "મોંઘવારીનાં કારણો" એ કોંગ્રેસ સરકારની અણઆવડતનાં કારણો છે, કહી, ગરીબ તથા મધ્યમ વર્ગને બહેકાવી રહ્યા છે. વેરનો બળ્યો ગામ બાળે એમ ગરીબ અને મધ્યમ વર્ગના વિચારો કોંગ્રેસ વિરૂદ્ધ થતા જાય છે.

આનો ઉપાય.

(d) હાલમાં રેશનનું અનાજ જે દર અઠવાડીયાનું કે પખવાડીયાનું આપવામાં આવે છે તેમાં ધરમૂળથી ફેરફાર કરવો જોઈએ.

(e) આખા માસમાં ગમે તે દિવસે આખા માસનું અનાજ લઈ શકે એવી છુટ મળવી જોઈએ. જેને અઠવાડીએ પંદર - દિવસે કે મહીને, જ્યારે જેની જેવી

સગવડ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

સગવડ હોય તે પ્રમાણે ચાલુ માસનું અનાજ મળવું જોઈએ.

(f) ભલે આગલા માસનું એટલે અગાઉ માસમાં સારે માસનું અનાજ ન આપવામાં આવે પણ અગાઉ માસનું અનાજ અગાઉમાં તો મળવું જ જોઈએ. આથી

(g) દરેકને આખા માસમાં પોતાનું અનાજ ગમે ત્યારે મળશે એવો સંતોષ રહેશે.

વળી

(h) પૈસાની સગવડ ન થઈ શકવાથી માણસ જ તે અઠવાડીઆનું કે પખવાડીઆનું અનાજ ખુએ છે. આ અનાજ ન જતુ રહે તે માટે જ તે માણસ દેવું કરીને-કોઈના ઉછીના લાવીને કે જાણમાલ ભાવે ત્યાંજે કોઈ ને ત્યાં ગીરો મુકીને કે વેચી દઈને પણ પોતાનું રેશન જાય નહિ અને ભુખે મરવું પડે નહિ માટે પૈસાની સગવડ કરતાં કરતાં ખલાસ થઈ ગયો છે.

માટે

(i) કોઈ પણ માણસનું અનાજનું રેશન પણ માસની મુદત સુધી જતું રહેવું ન જોઈએ. પણ માસમાં ગમે ત્યારે તે અનાજ લઈ શકે એવી છુટ રહેવી જોઈએ. જેથી

(j) દરેકને એમ આશ્વાસન રહેશે કે આ વખતે પૈસાની સગવડ નથી તો આ માસનું અનાજ પણ માસ સુધી તો મળી શકશે અને ભુખે તો નહિ મરાએ.

(K) ભલે અનાજ એક માસનું આપવામાં આવે પણ કોઈનુંપણ રેશન પણ માસ સુધી જતું રહેવું ન જોઈએ. એટલે

(L) દરેક ગરીબ તેમજ મધ્યમ વર્ગ રેશન જતું રહે તેની હાય! હાય! કરવી ભુલી જઈ પોતાની સગવડ પ્રમાણે અનાજ લાવ્યા કરશે ને સંપૂર્ણ શાંતિ અનુભવશે કારણ કે ગરીબ તેમજ મધ્યમ વર્ગને

સંગ્રહ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

સંગ્રહ કરવા માટે શક્તિ જ રહી નથી.

અને

(M) સરકારે સારૂ કર્યું સારૂ કર્યું એમ બોલાતું થશે અને કોંગ્રેસ સરકારનાં સારાં કામોની કદર ન થતાં જે વગોણું થવા લાગ્યું છે તે બંધ થશે.

(૬)

(a) અનાજની હેરફેર ઉપરના તમામ પ્રતિબંધ દુર કરવા. જેથી
પરમીટોની ધમાલ - લાંચ રૂશ્વત - કાળાબજાર - પોલીસની હેરાનગતિ - ગરીબ તેમજ મધ્યમ વર્ગને થતો ત્રાસ વગેરે એકદમ બંધ થઈ જશે અને પ્રજાનું નૈતિક ધોરણ નીચું ગયું છે તે સુધરશે.

(b) અનાજની હેરફેરની છુટ થતાં અને ઓપન માર્કેટની હરિફાઈ થતાં વધારાના અનાજના ભાવો પણ આસમાને ન ચડતાં સમતોલપણું જળવાઈ દેશભરના અનાજના ભાવની સરાસરીમાં નીચા આવતા રહેશે.

(૭)

(a) સરળ રીતે અનાજ મળવાની વ્યવસ્થા થતાં ગરીબ તેમજ મધ્યમ વર્ગનો ઘણો વખત બચી જશે અને હેરાનગતિ અને તકલીફ ઓછી થઈ જશે. અને
સરકારને વહીવટીખર્ચ ઘણું ઓછું થઈ - 'પગાર વધારો' 'મોંઘવારી વધારો' વગેરેનો થતો ઉહાપોહ શાંત પડશે અને પગાર તથા મોંઘવારીમાં પણ વખત જતાં કાપ મુકી શકાશે. અનાજ સોંઘું અને સરળ સ્થિર ભાવે મળતું થતાં બાકીનાં બીજાં બધાં બજારો ઉપર અસર થઈ દરેક ચીજના ભાવ સ્થિર થતા જશે.

(b) ઓપા જેવી ઓછા ભાવની વસ્તુ ઉપર ભલે થોડો ઘણો પ્રતિબંધ રહે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

(૮)

(૧) અને ૧૯૫૦ની સાલમાટે ઉપર પ્રમાણેની વ્યવસ્થા થાય અને ૧૯૫૧ની સાલમાં ૧૯૫૦ની સાલમાં જે ઓછા ભાવથી સવાઈ લેવી લેવાઈ હોય તેમાં લેવાના અનાજમાં ૨૫ ટકા વધારે અનાજ લેવું અને ૨૫ ટકા ઓછા ભાવથી લેવું અને પ્રજાને ૨૫ ટકા વધુ રાહત રેશનના ભાવમાં આપવી અને ૨૫ ટકા બહાર દેશાવરથી અનાજ ઓછું લાવવું.

(૨) આ પ્રમાણે સન ૧૯૫૨ની સાલમાં થતાં બહાર દેશાવરથી બીલકુલ અનાજ લાવવું નહિ પડે અને ખેડુતો લાભને લીધે વધુ અનાજ વાવશે અને "વધુ અનાજ વાવો" નો સરકારનો સિદ્ધાંત ખરો પડશે અને ખેડુતો વધુ ઉત્પાદન કરવા પ્રેરાશે. ઈશ્વર કોંગ્રેસ સરકારની બોલ બાલા થશે.

(૯) જે પ્રદેશમાં જે અનાજ પાકતું હોય અને તે પ્રદેશની પ્રજાનો જે મુખ્ય ખોરાક હોય તેજ પ્રદેશની પ્રજાને તેજ જાતનો ખોરાક મુખ્ય ખોરાક તરીકે વધુ પ્રમાણમાં આપી બાકીનું રેશનનું અનાજ બીજા અનાજથી પુરું કરી આપવું.

મુખ્ય ખોરાક

ઘઉં ખાતી પ્રજાને ઘઉં મુખ્યખોરાકતરીકે આપવા

બાજરી ખાનારને બાજરી
ચોખા ખાનારને ચોખા
જુવાર ખાનારને જુવાર
મકાઈ ખાનારને મકાઈ વગેરે

હાલની પદ્ધતિ પ્રમાણે ગામે તેને ગામે તે અનાજ આપવામાં આવે છે તે બંધ થવું જોઈએ.

(સંપૂર્ણ)

ઉપરની ત્રુટીઓમાં કોઈપણ જાતની શંકા ઉત્પન્ન થાય તો તેનો ખુલાસો કરવામાં આવશે.

વડોદરા
ભુતડીઝાંપા
૨૮-૧૦-૪૯

મોહનલાલ હરજીવનદાસ પાઠક
ઠે. હિમઆઈન ફાર્મસી લી.
ભુતડીઝાંપા-વડોદરા.

પૂ. સરદારશ્રી અમર રહો.

શ્રીમાન્/શ્રીમતિ શ્રી. મણીબહેન પટેલ.

પૂ. સરદારશ્રી વલ્લભભાઇ પટેલના દીર્ધાયુ માટેની સમુહ પ્રાર્થના તથા એઓશ્રીના હાલના કનીષ્ટ ગ્રહોના નિવારણ અર્થેના વિધી–જપ–યજ્ઞ તા. ૧૯–૧૧–૪૯ ના સાંજે આઠ વાગે મારા સ્થાને રાખવામાં આવેલ છે. તો આપશ્રીને તે સમયે શુધ્ધ અને પવિત્ર મને આ કાર્યમાં સહકાર આપવા પધારવા વિનંતી છે.

લી. આપના

પ્રો. બી. એચ. શાહ

મોતીલાલ કનોજીઆ

ઘડીયાળી પોળ,

વડોદરા.

તા. ક.—આપ આ સમયે આવી ન શકો તો આપની પવિત્ર શુભેચ્છાઓ **અવશ્ય** મોકલી આ કાર્યમાં અમારાં આધ્યાત્મિક આંદોલનો વધારવા કૃપા કરશો.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

—: કાર્યક્રમ :—

તા. ૧૯-૧૧-૪૯ સાંજના ૭ થી ૯

પ્રાસંગીક પ્રવચનો.

જપયજ્ઞ.

પ્રાર્થનાનું મહત્વ—(પૂ. સ્વામીશ્રીનું પ્રવચન)

યજ્ઞ વિધીનું ફળ—(પ્રો. શાહનું પ્રવચન)

સમુહ પ્રાર્થના.

પૂર્ણાહુતી: ૨૦-૧૧-૪૯

પ્રો. બી. એચ. શાહ. એમ. એમ. એ.
તંત્રી:-ભવિષ્ય દર્શન.
ઘડીયાળી પોળ-વડોદરા.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

श्री.

ગોવિંદરામ લક્ષ્મીરામ ભટ્ટ.
માંત્રોજવાળા.

प्रताप मढघानी पोळ. 34
વડોદરા.
તા. ૨૧- ૧૧-૧૯૪૯.

श्री.

आशिर्वाद.

सुखी दीर्घायु रहो.

-----ooo-----

नामदार सरदार वल्लभभाई पटेल
नायब वडा प्रधान साहेब.
दिल्ही.

वंदनसह नम्र विनंति जे,

गुजरातमां आपनी जयंतिना उत्सवो थया अने अनेक अभिनंदनो आपश्रीने मळ्यां. हुं पण गुजरातनो वतनी अने ब्राम्हण कोमनो होवाथी थोडो वखत गया पछी आ शुभ आशिर्वचनो पत्र मोकलुं छुं ते स्वीकारवा नम्र विनंति छे.

हिंदुधर्मशास्त्रमां मागसर महिनो इश्वरनी विभूतिनो गणेलो होवाथी आ शुभ मासमां मारा खरा अंतःकरणना आशिर्वाद हुं पाठवुं छुं..

प्रभु आपश्रीने सुखी दीर्घ आयुष्वान अने वधु कीर्तिवान बनावे एवी मारी प्रेरणा छे.

गुजरात ए विद्या, लक्ष्मी अने कीर्तिवान प्रदेश छे अने तेन प्रदेश आपनी जन्म भूमिनो अने उच्च पाटीदार कोममां थयेलो होई आपश्रीना वडिलो श्री स्वामिनारायण संप्रदायना होवाथी

बाल्यकाळथी सुसंस्कार पडेला अने गुरुओए "महापुरुष" शब्दथी संबोधेला छे अने गुरु प्रसादी तरीके महान पुरुष तरीके आप काम करी रहेलाछोज.

गामडामां पाटीदार, गाम आगेवान, मुखी के पटेलने "बापा" ना उपनामथी संबोधवामां आवे छे अने तेज आखा गामना सुख दु:खनो भागीदार थई पोताना गामनी प्रजानुं रक्षण करे छे. अने कोई चोर, डाकु जेवाने पण वश करी शके छे. आप नामदार पाटीदार कोमना होवाथी सरदार पदवी करतां खरी पदवी आपनी "बापा" नीज कहेवाय अने तेथीज देशना मुख्या तरस्यानुं रक्षण आप करी रहेल्छो.

आपश्री आवा जवाबदारीना होदे न होत तो हिंदनां नानां के मोटां राज्योनुं जोडाण थयुं न होत अने बीजामां आ शक्ति के बुध्धि पण न होत कहेवा खातर बीजा करी शकत एम कहेवाय तो ते वधारे पडतुं छे आ काम "बापा" सिवाय कोई करी शके नहि, पोताना खोराकमांथी बीजाने टुकडो आपवो ए पाटीदारज आपी शके छे.

प्रभु आपश्रीने सुखी दीर्घआयुष जीवन अने उज्वळ कीर्तिवान वधुने वधु बनावे.

आ शुभ प्रसंगे गुजरातनी परीस्थितिनुं थोडुं दीग्दर्शन थवा अने अवकाशे मातृभूमीना बाळकोनुं संरक्षण थवामां उपयोग थाय ते अर्थे सूचवुं छुं तो अवकाशे विचारवा विज्ञप्ति छे.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

गुजरातमां गुजरातीज होई शके वगेरे मणकार घणा वखते थता सांभळवामां आवता गुजरात अने देशी राज्योनी प्रजाए पण अंग्रेजोनी विदायगिरीमां साथ आप्यो हतोज.

अंग्रेज व्यक्तिओ हिंदमांथी गई परंतु तेमणे वावेलां अंग्रेजीनां बीज ज्यां न हतां त्यां पण उगतां जोवामां आवे छे, एटले अंग्रेजो गया नथी पण गुजरातीओ गया एम कहीए तो ते खोटुं नहीं गणाय.

गुजरातमां देशी राज्योमां केळवणी अने समाज सुधारामां आगळ पडतुं वडोदरानुं राज्य हतुं अने तेना सुधारक मर्हूम कैलासवासी श्रीमंत महाराजा सयाजीराव मराठा छतां पोता नी प्रजा राज्यकारभारमां भाग लई शके ते अर्थे राज्यना कायदानी भाषा गुजराती ठरावी अने राज कारभार गुजराती मां ज चलाववामां आवतो आथी थोडा सर्वे प्रजाने न्याय घणो सांघो अने सरळ रीते मळतो आजे तेथी उलटी दिशामां राज कारभार चाली रहेल छे.

वडोदरामां गुजराती नहीं जाणनार अमलदारो मर्हूम महारा जाना वखतमां आवता छतां तेमने छ मासमां गुजराती भाषा शि खवानी फरज राखवामां आवती हती अने तेथी प्रजाने घणी सगवडो हती.

गुजरातीज मणेला <u>प्रांतना सुबा</u>. प्रांत जन जेवा जवाबदारीना होदे काम करी गया छे. ज्यारे आजे तेज राजकारभारमां

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

गुजराती भणेला राज्यना कायदाओनी परीक्षाओ पास थई कामकाजमां तरबेज थयेला माटे स्थान नथी. स्थान मात्र अंग्रेजी लिपि जाणनार माटेज छे.

५ आजे तो ओछुं भणेलो ओछी लायकात वाळो अने ओछी जवाबदारीवाळी जगोए काम करेलो ऊंची पायरीमां चालु रहे, वधारे लायकी वधारे अनुभव अने वधारे जवाबदारीथी काम करनारा नीची पायरीमां मूकाय ए हाल तो जोवामां आवे छे.

प्राथमिक केळवणीनी शाळाओमां शिक्षको गुजरातीज भणेला होय छे छतां तेमना पगारबीलो तो अंग्रेजीमांज बनाववानां होय छे, गुजराती भणेलाओनो गुजरातीमांज काम करवानुं छतां अंग्रेजीनी जरूर उभी थई त्यारे प्रजानुं शुं थतुं हशे ते विचारवा जेवी बाबत छे जे अरजदारोने अठवाडिया पंदर दिवसमां जवाब मळता ते आजे खातानी मुख्य कचेरीओ जेवा स्थळेथी पण बे त्रण महिने पण मळता नथी.

गुजरातमां चालु साले अनाजनो पुष्कळ पाक होवा छतां रेशनींगनी पीडामां प्रजा केटली हाडमारी भोगवे छे ते निधामां लेवा जेवुं छे.

प्रभु आपने गुजरातनी प्रजा माटे गुजरातीमांज राजकारभार चलावडाववानी अने अंग्रेजी भणेलाने आग्रह लाववानी प्रथा ओछी करवानी प्रेरणा आपी प्रजा वधु सुखी थाय अने आपश्रीने वधु सुखी कीर्तिवान अने दीर्घआयुष्वान बनावे एवी मारी प्रार्थना छे.

ली. आपनो प्रजाजन,

जय स्वामिनारायण अने जय हिंद

ESTD. 1883

On Indian Store Department List

Branches :—
~~BOMBAY~~
AND
~~KARACHI~~

DEVSI TOKERSI & SONS

(KARACHIWALLA)

Mechanical Engineers & Govt. Contractors

Manufacturers of :—

Fly Press Machines, Rolling Mills, Lead Seals, Cement Tile Moulds & Stancil & Textile Machinery Spare Parts etc.

Workshop & Office :—
PANI DARVAJA
ROAD,
BARODA.

Ref. No. 915

Date, ૧૪-૧૧- 194૮

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

રજીસ્ટર્ડ એ.ડી. દંડી સ્વામીશ્રી યોગાનંદતીર્થને પહોંચે.

વ્યાસ ક્ષેત્ર, તા.૭-૧૧-૧૯૪૯.

પર્સનલ. ચાંદોદ પાસે, રેવા કાંઠા,

વાયા વડોદરા, જી.બી.એસ. રેલ્વે.

સ્વસ્તિ શ્રી દીર્ઘાયુ મહાત્મા સર્વોચ્ચ નાયબ વડા પ્રધાન,

સરદાર શ્રી વલ્લભભાઈ પટેલ સાહેબ,

સેક્રેટરીએટ, ન્યુ દીલ્હી.

File
Gujarat Govt

વ્યાસક્ષેત્રથી શ્રી શંકરાચાર્યના શિષ્ય પરંપરાના દંડી સ્વામીશ્રીયોગાનંદ તીર્થના શુભ આશીર્વાદ વાંચશો. બીજું હું ઈશ્વરથી હરહંમેશ પ્રાર્થના કરું છું કે "ઈશ્વર આપશ્રીને ઘણું લાંબુ આયુષ્ય બક્ષીસ કરે", જેથી હિંદી પ્રજાનું ભલું થાય.

બીજું આપશ્રીને હું વિજ્ઞપ્તિ કરું છું કે:-આપશ્રી

(૧) લાંચ રૂશ્વત કોઈ પણ સંજોગોમાં નાબુદ કરાવો અને કોઈપણ ગુન્હેગાર પકડાય તેને સખતમાં સખ્ત નશીયત કરો ને બીલકુલ પણ તેના પર રહેમ નજર કરવીજ નહીં.

(૨) હાલમાં ચાલતું રેશનીંગ તાત્કાળીક બંધ કરાવો કારણ કે મોંઘવારી-નું મૂળ કારણ અને કાળા બજારનું મૂળ કારણ હાલનું રેશનીંગજ છે. આ-વિષયમાં રેશનીંગ ઓફીસરોની બીલકુલ પણ સંમતિ લેવીજ નહીં, કારણ કે તેઓ પોતાના અંગત સ્વાર્થને માટે રેશનીંગ ટકાવવાને માટે વધુ પ્રયાસ કરે છે અને કરશેજ.

(૩). બ્રીટીશ અમલમાં જેમ દરેક પ્રાંતમાં ગવર્નરો વહિવટ કરતા હતાં અને ગવર્નરના હાથ વળે ધારાસભા જેમ પહેલાં બ્રિટીશ અમલ દરમ્યાન ચાલતી હતી તેમજ હજુપણ ચાલવીજ જોઈએ તોજ દેશ સુખી થશે નહીં તો દેશ ખચિતજ વિનાશને પંથે ઘસડાઈ જશે.

(૪) પાકીસ્તાનમાંથી કોઈ પણ મુસ્લીમને હિંદમાં આવવા દેવાની પરમીટ આપવીજ નહીં એવો આપશ્રી બંદોબસ્ત કરાવો અને કદાચ જો પરમીટ આપવાની જરૂરીયાત જણાય તો ભલે આપો પણ તેને હિંદમાં કાયમને માટે હિંદમાં નાગરીક તરીકે વસવાટ ન કરવા દેવો. જો હીંદમાં ઘણાં મુસ્લીમો વધશે તો હું ભવિષ્ય ભાખું છું કે હિંદમાં ૧૦૦ વર્ષ પછી બીજું પાકીસ્તાન ઉભું થશે.

(૫) જો પ્રાંતિય પ્રધાનમંડળ કાયમ રહેશે તો ભાષાવાર પ્રાંતના ધોરણે હિંદના ઘણાં કકડા પડી જશે એમાં લેશમાત્ર પણ શંકા નથી.

(૬) બીજું આપશ્રીને વિજ્ઞપ્તિ થાય કે હાલની હિંદી સરકારે કામદાર વર્ગને તથા ખેડુતને ઘણાંજ ચઢાવી દીધાં છે તો ભવિષ્યમાં કામદાર વર્ગ તથા ખેડુત હિંદી સરકારનેજ ભારી પડશે. આ મારી ભવિષ્યવાણી આપશ્રી જરૂરથી નોંધી રાખશોજી. હાલમાં મારી ઉમ્મર ૭૬ વર્ષની છે અને ૪૦ વર્ષથી હું ગુજરાત માં તત્વજ્ઞાનનો ઉપદેશ કરું છું. મેં બરોબર અનુભવ કરીને આપશ્રીને આ વિજ્ઞપ્તિ કરી છે. આપશ્રી જો આ બાબત પર વિચાર કરશો તો મારો એક પણ અક્ષર ખોટો નહીં નીકળશે., તેથી આપશ્રી આ મારા લખાણ ઉપર દીર્ઘદ્રષ્ટિથી વીચાર કરશો એવી મને આશા છે. અને દેશની સેવાર્થે મારા લાયકનું કંઈ કામ સોંપશો

P.T.O.

તે હું કરવા હંમેશ તૈયાર જ છું એવી અમારી આપશ્રીને વિનંતી છે.

(૭). જો મધ્યમ વર્ગનું આપની હિંદી સરકાર બીલકુલ પણ રક્ષણ નહિં જ કરે તો આ મધ્યમ વર્ગ પાંચ વર્ષમાં પાયમાલ થઇ જશે અને આપશ્રી સારી પઠે જાણો છો કે જેટલાં આજકાલ મોટાં મોટાં ઓફીસરો યાને ઓહોદેદારો હાલમાં છે તે બધાંજ મધ્યમ વર્ગનાંજ છે. બીજું વધારે તો શું લખું પરન્તુ [redacted] ભારતવર્ષનો ઉધ્ધાર આપશ્રીના હાથમાંજ છે.

(૮). બીજું આપશ્રીને જણાવવાનું કે પહેલાં મેં સુરતથી તા. ૨૨-૯-૪૯ ને દીને એક વિજ્ઞપ્તિપત્ર લખ્યો હતો. હાલમાં હું વ્યાસ ક્ષેત્રમાં રહું છું.

લી. શુભેચ્છક,

માહું સરનામું :-

સ્વામીયોગાનન્દતીર્થ

દંડી સ્વામી શ્રીયોગાનંદતીર્થ ને)
પહોંચે. મુકામ વ્યાસ ક્ષેત્ર)
ચાંદોદ પાસે, રેવાકાંઠા,)
વાયા વડોદરા, બી.બી.એસ. રેલ્વે)
તા. ૭-૧૧-૧૯૪૯.)

ખટશાસ્ત્રી દંડી સ્વામી શ્રીયોગાનંદતીર્થ
ગુરૂ શ્રીવાસુદેવાનંદતીર્થ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

સરનામું — શ્રી — વડોદરા. ૫૦

[illegible] મોહનલાલ — તા. ૯-૧૧-૩૯

[illegible] — [illegible] ----

ઠે. [illegible] — ૫૪-૩ જી

(૨) વડોદરા.

Baroda.

જયહિંદ

(એક [illegible] [illegible] [illegible] મદદ [illegible])

(ખાનગી)

[illegible] [illegible] એકાએક [illegible] [illegible]- [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] વડોદરાનું [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] એકાએક [illegible] [illegible]------ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] છે.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].......

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible].

હિંદના લાખોકી ગરીબોના પુરૂષ અને
હિંદને ઉગારવા અથાક પરિશ્રમ-
વડીલો સાગરવેગ પ્રયત્નો કરી રહેલા મહાત્મા
પુરૂષ. આવા આત્મભોગને આવકારવા ઈશ-
ધ્વજ પ્રગટાય. આત્મભોગના અવસરોમાં
મારૂ નામ નોંધાવું છું.

જેમ મહાત્માજીને ગાળવાથી ભંડારમાં
સતત ચાલીને ઘુમતો હોય પરંતુ તેને
વશ કરવા કુદરત એક નાના અંકુશની
જરૂર છે.

તેમ હિંદના વીર મહારાણાએ
અને ઉદ્યોગ પત્રકારોને આત્મભોગની
પુષ્પાંજલી વશ કરી અમારા માટે
હો માત્ર પુરૂષ આત્મભોગના અવસરોમાં
મારૂ નામ નોંધાવી રાખવા કહું છું-

આત્મભોગ હિંદને ઉગારવા સાગરવેગ
પ્રયત્નો કરી રહેલા છો અને શ્રમ લઈ
રહેલા છો પરંતુ જ્યાં સુધી.

(૧) ત્યાંસુધી ખૂનના [illegible] દૂર ન થાય
ત્યાં સુધી.

(૨) કાયદા બનાવનારાઓ સંપૂર્ણ
ખોટી રીતે કાયદા બનાવે "ધુત્કાર" અને
ત્યાં સુધી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

(૩) [illegible] અને [illegible] અમલ

દૂર ના થાય ત્યાં સુધી. ૫૧

(૨)

(૪) દા. ત. તેલ, ખાંડ, ગોળ વગેરે અને

અને બજારમાં જરૂરીયાત

વસ્તુઓના ફુગાવો ને બેકારી.

[illegible] ખાસ ગરીબોના ભાવ

[illegible] ફેરવે નહીં ત્યાં સુધી

(૫) [illegible] સમયમાં [illegible] અમલ-

કરવામાં નહીં આવે ત્યાં સુધી

(૬) [illegible] [illegible] અને-

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] હોય અગર

ગણાય હોય, એવા [illegible]

હોય અગર [illegible] [illegible]

હોય. પરંતુ તેઓને [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

કરવામાં નહીં આવે ત્યાં સુધી

(૭) જે બાબતે ગુજરાત સરકાર

તે બાબતે [illegible] [illegible] [illegible]

ન કરી તે બાબતે [illegible] માં

[illegible] [illegible] કરવામાં ના આવે

ત્યાં સુધી. ગુજરાત ગુજરાત-

સરકાર [illegible] પણ તેને [illegible]

પર [illegible] આવે તેના [illegible]

એકાર કરવામાં દાખલ થનારા દાખલ.
નોકરી નાય ત્યાર બાદ તેના ઉપર
કેસ ચાલે તે અરસામાં પૈસાદાર
આરોપી. પોતાનો બચાવ—
બચાવવાના પૈસા આપી નાદાર
થઈને નાય અને ગરીબ અને
નાદાર આરોપી માર્યો નાય.
ઘણું જોખો અમલ જે ન થાય
સામાજીકનું ... ત્યાં સુધી.

(૨૮) પુરુષ વાયુજના ઉદ્દેશથી.—
બાદી દાવાના કરનાર પોતાના
દરદ બરાબર રાખી દુનિયાનું
ભલું નહીં કરતા પોતાના
સ્વાર્થે બાબત દુનિયાનું—
બગાડતા રહેવાનું નહીં અને
પુરુષ વાયુજના ઉદ્દેશનું
ઉલ્લંઘન કરી પોતાના સ્વાર્થ
અને સ્વાર્થમાં દુનિયાનું
ભલું નહીં થવાના કારણે અને
અણજાણતા. હાનિનું ભલું કરનાર
બચાવ પ્રયત્નો નહીં કરે-
ત્યાં સુધી.

પ્રથમ પુરુષ નાશમાં ગણાતા જુદી- } જનરલ
નાખ દો- જ્યારે- } ઉમાનાર.

આપણી જે આપણા પરોક્ષમાંથી
હૉસ્પિટલને કુશકુશમાંથી સમાચાર.
(3) અગત્યના પ્રશ્નો ~~કરી રહેલા છે~~
તેમાં હોલ્ટ કરાય છે,
આપણી પાસે હૉસ્પિટલના કામ
મકાનાત, ઉદ્યોગ પદ્ધતિઓ મોટા
મોટા અમુકસદો. અમલદારો મોટા
બગીચાઓ, આવે છે ને જાય છે
પરંતુ દવાઓ જેવા સાધનો આપણી
દુનિયા ઈમારતોનો અધિકાર નથી.
રહેતો પરંતુ દવાઓ જેવા સાધનો
આપણી દુનિયા ઈમારતોનો અધિ-
કાર મળતો એક વખત. આપણી
આપણીઓના શહેરોમાં દવા પણ-
દવાનું કામ જોઈશે. હૉસ્પિટલમાં આપણે
રહેલા ઈમારતના સંજોગો વધારશે.
કુદરત કરી દવાનું રક્ષણ આપણીઓના
શહેરોમાં રાખવાના એ એમ દવાઓ
અને ઉભરો કરાવે — પણ એ
વસ્તુઓ દવાઓ અગત્યમાં રાખવાના નથી-

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અમારાં રાજ્યની અમારું ઉપર ૫૩
પાંગળા ફેરફાર કરશે અને અમલ ન
(૪) અદાલતો ઠરાવેલા અમલદાર થશે —
ભાષાવાર ~~[illegible]~~ વહેંચણી કરશે અને
દરેકમાં સ્વરાજ્ય ઝૂકશે અને
અમલદારો ફરજ બજાવશે. કારભારનું
ધોરણ, (હિંદની રાષ્ટ્ર ભાષા હિંદની
ભાષા કે હિંદુસ્તાની) ને હિંદની
ભાષામાં અદાલતો અમલદાર પણ
અમારા હિંદુસ્તાનમાં અદાલતો ફરજ
ફરજ બજાવે એવી ભાષામાં અમલ.
મવાલીઓના ઉપર હિંદનું ભલું,
ત્યાગથી રહેવું છે. અમલદાર. રાજ
મહારાજા એ ફેડરેશનમાં અને
[illegible] રાજ્યો ત્યાગમાં
રહેશે કે ભાષાની હિંદનું ભલું
ફક્ત રાજ્યોમાં અમલ રહેવું છે
તો ત્યાગથી બધાનું અમારું કે હિંદનું
ભલું થયું એટલે અમલ રહેવું છે
કારણ કે ત્યાગ પાંચેય ત્યાગ કરીને
રાજ્ય રાજ્યોમાં અમારું ત્યાગ ફરજથી

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અમારીતો [illegible] મુસલમાનોથી ૫૫

(૯) વાંચન બાબતમાં ઉપદેશ [illegible]

હેમ પણ પછી અમારે [illegible], અમારામાં

લાગી ઝેર કરતા ઝેર ઉપાડ્યું.

અમારામાંના (ઝઝૂમતા) [illegible] હતા.

દુનિયામાં ઘણા ઘણા [illegible]

લાગે વાતો વધુ ફરી [illegible]

અમારા [illegible] પૈસા [illegible]

૨ પૈસા [illegible] [illegible]

ગયાઈ.

= × = × =

આવે અમારીતો [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ફરી [illegible]

[illegible] અને [illegible] [illegible]

[illegible] અને ફરી [illegible] —

[illegible] [illegible] પણ હોના [illegible]

અમારા [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

= × = × =

હું પણ [illegible] [illegible] નથી.

ગાંડો નથી. [illegible] નથી. દારૂડીયો નથી.

[illegible] નથી. કે અમારા [illegible]

ભારતી. એમ્પથીલ [illegible] [illegible]
આ લડતથી ઘણો ફાયદો થયું એમને
હિન્દુસ્તાનને. [illegible] [illegible] [illegible]
કરી. કેદીઓમાં જવાથી અને [illegible]
આવશે. એવા [illegible] કોઈનું [illegible]
નથી અને [illegible] નથી. આવા
આનંદથી ઘણાં ફાયદાઓ એમ્પથીલના
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
એમણે કહ્યું આ લડતને [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] કે [illegible] [illegible]
અને [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] કરશે.

પરંતુ એમ્પથીલ સાથે જણાવ્યું.
પડશે કે [illegible] અને દેશ.
[illegible] [illegible] [illegible] નથી છે અને
એમ્પથીલને [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] નથી [illegible] [illegible] નથી.
પરંતુ [illegible] [illegible] [illegible] અને એ
[illegible] એમ્પથીલને [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

હું પણ હવે એંદાજે પકડવા આવ્યુ છું.

(૬) એવા ગામના રહેનાર ઉપવાસીને માટે
હુકમ આવ્યુ છું. કોરટ કુરબાનીમાં હતો

ઉપવાસીઓ અને પકડવાના હુકમ-
હાંસીઓનો હું ખુલ્લેઆમ પકડાઈશ.
ખુલ્લેઆમ જેલમાં જઈશ. એમ જેલમાં
ખુલ્લેઆમ ભાઈશ એમ ઠરાવ્યું. ઉપવાસી
અને એના હુકમોનો હું ઉપયોગ કરું-
ઉપવાસનો હુકમ બજાવનાર બાઈઓ એટલે
એમનો કોઈપણ અંગત ઉપકારનો તા
તે પણ હું ઉપવાસ એંડ ઠરાવ —
હવે એને હિંસાત્મક પકડ જાહેર કરાયું
હાલમાં હું "હિંસાત્મક" ઉપવાસીઓનું ઉપવાસ
પણ ગણેલ છું એટલે હવે એમ કોઈને
પકડવા જઈશ. ઉપવાસી રાજકીય કેદી.
પણ હુકમ કરવામાં ઉપવાસીના હેત
ઉપવાસને અટકે પણ એટલે જાણ-
વાર હુકમ એવું કરવાના હોવાં
જોઈએ એને કારણ આવા લોકો ઉપવાસ
ઉપવાસવું છે અને આવા જાહેર ઉપવાસ

પ્રચારનો ઉપાયમાત્ર છે અને હિંદુસ્તાનપુરતો
તો [illegible] [illegible] પ્રચારનો કાર્યક્રમમાં
અગ્રસ્થાને મૂકું રહેવાનું છે હિંદના ગરી-
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ઉપર [illegible] [illegible].
[illegible] પરદેશી [illegible].
ઉપર અડધું [illegible] [illegible].
ઉપર હિંદના [illegible] [illegible]
[illegible] અને [illegible] હિંદનું [illegible] [illegible]
છે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] એવું છે. ખાદીના [illegible]
હિંદ [illegible] [illegible] [illegible] હિંદ
[illegible] [illegible] પાંચે [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] રહેવાનું છે. એટલે
[illegible] પણ તે [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] છે કે. [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible] - [illegible] -
ગુંજો, છે, જે [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

શિક્ષકોમાં અમલદારોને જેમ યોગ્ય લાગે
તેમ કરવા અમલદાર સ્વતંત્ર છે. [illegible]
(૭) આવી રીતે [illegible]. અમલદારના [illegible]
ના ઉપર આ [illegible] [illegible]-
[illegible] છે.

=×=====×=====×=====×=

(૧) આવે [illegible] [illegible] [illegible]
કરવાનું પ્રયોજન [illegible] [illegible]
[illegible]:--

(૨) [illegible] [illegible] કરી [illegible]
કરી [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]-૩૧-૧૦-૪૮
[illegible] [illegible] [illegible] અને [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(૩) એક એક [illegible] [illegible] દેવો.
[illegible] [illegible] અને [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] કરવા [illegible]
[illegible]. અને [illegible] કરી એક એક.
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] કરી. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]-
કરવા અને [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] છે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

કુસંપે ઘણાં અંગ્રેજોને ફાવતો રાજ્યના ભૂક્કે
કરેલા છે. અત્યાર વડોદરામાં આ રાજ્યને
એકને દેશવટો મળે છે હવે આપણે
સઘળા આપણા આવ્યુ ખાતર કુરબાન કરી.
ગાયકવાડ રાજના આગેવાનોના વડસાને હુકમ
~~[illegible]~~ ઉપલા હુકમ નાથા કરવા અબરખાના.
દરબાર. આંટે નેકે બાબત કરી છે.
તેથી આપ મહેરબાની કરી હું તેના [illegible]
[illegible] હું [illegible] આપના ગાયકવાડ [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] છે.
[illegible]. [illegible] આપ કરશો

જયસિંહ.

ઓફિસનો દફતર દાખલ.
ફ. [illegible] [illegible]
જયસિંહ.

47

ESTD. 1883

On Indian Store Department List

Branches :- BOMBAY AND KARACHI

DEVSI TOKERSI & SONS

(KARACHIWALLA)

Mechanical Engineers & Govt. Contractors

Manufacturers of :-

Fly Press Machines, Rolling Mills, Lead Seals, Cement Tile Moulds & Stancil & Textile Machinery Spare Parts etc.

Workshop & Office :- PANI DARVAJA ROAD, BARODA.

Ref. No. 908   Date, 30-10-1948.

શ્રીમાન પૂજ્ય

સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ ની સેવામાં

ન્યુ દિલ્હી.

મહેરબાન સાહેબ લખવાનું કે આપની રૂબરૂ વડોદરાના અમો નીરાશ્રીત આપને અરજી વાંચવા આવેલા હતા.

પરમ કૃપાળુ પરમાત્મા આપને લાંબુ આયુષ્ય અને તંદુરસ્તી આપે તથા જોગના મને અમારી વાત સાંભળી હતી.

અમારી તકલીફ માટે આપે આપના અનુકૂળ સમયમાં વાંચવાની તકલીફ આપી હતી તો કૃપા કરીને અને ન નડે એવી આપને ધ્યાન આપીશો એવી આશા રાખીએ છીએ.

અમે ગુજરાતના વતની છીએ અને પાકીસ્તાનથી સર્વ ગુમાવી અહીં આવેલા છીએ. અમારી પાસે જે કંઈ હતું તે વેચીને અમારી પોતાના પગ ઉપર ઊભા રહેવા નિશ્ચય કરી તા. ૨૪-૮-૪૮ થી અમે નાના પાયે કામકાજ શરૂ કરેલ છે. અને આજ સુધી સરકારી સહાય લીધું નથી. અને મહેનત કરી જે મળે તેથી નિભાવ પોતાના પગ ઉપર ઊભા રહેવું એમ ધાર્યું.

પણ દીલગીર છીએ કે હજુ સરકાર તરફથી અમોને કોઈ મદદ મળતી નથી. કે અમે કામ મેળવી શકીએ શ+રૂ માં માલના કાટ(નો પાઇપ) માટે વડોદરા વેપાર ઉદ્યોગ ખાતામાં પણ પત્રવ્યવહાર કરેલ છે. જવાબ મળ્યો કે દિલ્હી સરકારને લખો.

પછી દિલ્હી તા. ૩-૬-૪૮ થી પત્રવ્યવહાર કરતાં તા. ૨૫-૮-૪૮ ના જવાબ આવ્યો કે નામ કેડમેરી ઓર્ડરમાં નથી.

ESTD. 1883

On Indian Store Department List

Branches :-
BOMBAY
AND
KARACHI

DEVSI TOKERSI & SONS

(KARACHIWALLA)

Mechanical Engineers & Govt. Contractors

Manufacturers of :-

Fly Press Machines, Rolling Mills, Lead Seals, Cement Tile Moulds & Stancil & Textile Machinery Spare Parts etc.

Workshop & Office :-
PANI DARVAJA
ROAD,
BARODA.

Ref. No.____________ (૨) Date, ૩૦-૧૦-૧૯૪૮.

જે રજાની નકલ આ સાથે મોકલી છે.
વાંચી આપ જાણશો કે ફાઈકે હુકમનામ કેમ બોલ
૧ બોલી શકતું નથી.

વળી અમારુ ફિક્સી સ્ટાર કારખાના બાબત સારુ અરજી કરી
કે આપને મદદ કરી ના આપે મહિનાના રૂ. લઈ કામ
વધારી વધુ નિશ્ચ ઠીક તેની કામ ચલાવશે. પણ આજ
૧ વરસ થયા પણ જવાબ આવતો નથી. અમારી
ઓફિસ ફાઇલ નંબર ૬૯૪ ઓફ ૨૧૯૬ છે. અમારી આપને
વિનંતી અરજ કે અમારી મદદની કરી આપું છે. છતાં
સરકાર મદદ ન કરે તો અમારા કુટુંબની ચાલ રહી.
કારણ મોંઘવારીના કામ કેમ ચલાવે અને કામ ઓછ નહીંના
નોકરિ કેમ ચાલે.

વડોદરા મુંબઈ સાથે જોડાયેલ કરી. અરજી આ કરી છે તેમાં
ડીલ કેન્દ્રની જવાબ આ સાથે ફોર્મ મોકલી છે.
અમો સાચુ માગીએ કે કુટુંબમાં છોકરાના ઉછેર માટે
ગુજરાન ચાલે ગણી કરવા અમારી નમ્ર પ્રાર્થના છે.
આશા છે કે જવાબ મળશે.

લી. દેવશી ટોકરસી એન્ડ સન્સ
દ. મોહનલાલ દેવશી
ના સલામ

(True Copy)

49

No.DSC/600100(15)/2403
Directorate General of Industry & Supply,
Development Division (Steel Cell)
Shahjehan Road, New Delhi.

Dated, the April, 1949.

Messrs. Devsi Tokersi & Sons,
Pani Darvaja Road,
Baroda.

Sub:-Allocation of Steel.

Dear Sirs,

Reference your letters No.685,751and700, dated 28.12.48, 7.1.49,and 14.2.49 respectively.

This office can recommend release of steelto only such steel processing factories as are registered under the Indian factories Act and were in operation,usinge power, prior to 1.1.1946.From the information furnished by you, it is seen that your factory when located in Karachi, was not registered under the Indian Factory Act, nor is your present factory registered under the Factories Act.Your factory, therefore,does not become eligible to get steel from the steel processing industries quota , operated bythis office.

In the circumstances, it is-registere- regretted that no steel can be recommended to be released to your factory. You are advised to approach your State Quota Issuing Authority to meet your steel requirements.

Yours faithfully,

For Deputy Development Officer(Steel)

Copy to:-The Iron &Steel Controller & Director of Industry, Deptt. of Commerce, Industries and Labour, Iron & Steel Section , Baroda, with reference to letter No.Isc/2002, dated 31. 12. 1948.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

50

(True Copy)

Ise No. 52/49-50
Collector S Office:
Supply Branch
Baroda 1? October 1949

To

Messrs Devsi Tokarsi & Sons
Pani Darvaja Road BARODA

With reference to your application dated 5th october 1949 you are informed that at present there is no stock of Hardcoke and as such your application is filed.

District Supply Officer

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

(True Copy)

57

SIND FABRICATORES OF CONSUMER GOODS ASSOCIATION.
Nadir House,
Mcleod Road,
Karachi;11th.,February.1948.

No.K30/162/48.

TO WHOM IT CONCERNS

This is to certify that M/s Devsi Tokersi---manufacturers of Engineering materials were a bona-fide member of this Association. They were getting a monthly quota of approximately 2 tons of Iron and Steel materials for their consumption.

S/d. R. K.I.Shaikh.
Secretary
Sind Fabricators of Consumer Goods Association.

MIS.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

52

ESTD. 1888

On Indian Store Department List

DEVSI TOKERSI & SONS

(KARACHIWALLA)

Mechanical Engineers & Govt. Contractors

Manufacturers of :—

Fly Press Machines, Rolling Mills, Lead Seals, Cement Tile Moulds & Stancil & Textile Machinery Spare Parts etc.

Branches :— ~~BOMBAY~~ AND ~~KARACHI~~

Workshop & Office :— PANI DARVAJA ROAD, BARODA.

Ref. No. 911

Date. 8-11-1948.

— [illegible] ધોરણસર [illegible] દિવસ ૨૨થી.

આપના હુકમે સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ ની [illegible] [illegible] સાથે લખવાનું કે અમો [illegible] આપના તા-૩૦-૧૦-૪૮ નો પત્ર મળ્યો હશે. હજુ આપના તેનો જવાબ આપવા [illegible] મળ્યો નહિ હોય. ત્યાં ફરી આપને વધુ દુઃખની વાત લખવાની ફરજ પડે છે. [illegible] તા ૭-૧૧-૪૮ ના અમારું [illegible] અહિં નવા આવેલા ઓફીસર મી. આર. જી. [illegible] સાહેબે બંધ કર્યું છે. તેની નકલ આ સાથે મોકલી છે.

[illegible]

આપનું [illegible] આપશો તે [illegible] હશે કે [illegible] [illegible] [illegible] તેમના કુટુંબ [illegible] [illegible] ઇચ્છા [illegible] હોય.

[illegible] કામ બંધ છે. [illegible] છે. [illegible] [illegible] આપશો. અમારી [illegible] છે કે [illegible] [illegible] આપ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ત્યાં [illegible] [illegible] દુઃખની વાત છે.

અનુ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

53

ESTD. 1883

On Indian Store Department List

Branches :- ~~BOMBAY~~ AND ~~KARACHI~~

DEVSI TOKERSI & SONS

(KARACHIWALLA)

Mechanical Engineers & Govt. Contractors

Manufacturers of :—

Fly Press Machines, Rolling Mills, Lead Seals, Cement Tile Moulds & Stancil & Textile Machinery Spare Parts, etc.

Workshop & Office :- PANI DARVAJA ROAD, BARODA.

Ref. No.______ (૨) Date, ~~૮~~ — ૧૧-194૮

અમારી આપને નમ્ર અરજ છે કે આ માટે કોઈ
મદદ કરવા કૃપા કરશો તો જીવન પર્યંત આભાર
શકરું નહિતર ભુખે મરવાનો વખત આવશે. જે
મગરુ દશા માંની જીવનનો અંત થશે.

આપના અનુકુળ સમયમાં આપના હાથ
કામોમાં આ પણ કામ વાળા રાહમાં દાખલ
ગણી થશે. તો કૃપા કરશો
કૈરાશો કે જવાબ મળશે.

લી. દેવશી ટોકરશી એન્ડ
દ. મગનલાલ દેવશી
ના ભાઈદ

સમાચાર વાંચાસે એવો નિકાલ કરાવે જો હોય દરબાર નો
રૂ ૨૪) આપવા પડસે [illegible] ના [illegible] અને આ [illegible]
મે. [illegible] આપુ [illegible] હસાબ [illegible] આમરા [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] આવો સમને [illegible]
મા [illegible] [illegible] [illegible] ૬૫
[illegible] કાજી વડોદરા [illegible]
[illegible] [illegible] કાજી [illegible]
[illegible] [illegible] મા [illegible]
[illegible] [illegible] નિકાલ વડોદરા કા
[illegible] મહેતા [illegible] છે રૂ
[illegible] [illegible] [illegible] અને રૂ
[illegible] [illegible] રૂ ૧૦૦૦૦) ૧૦૦૦૦) [illegible]
[illegible] નિકાલ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] મહેતા
[illegible] [illegible] કાજી [illegible]
[illegible] [illegible] રૂ ૬૨ [illegible]
રૂ ૨૪) [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

POST CARD

ADDRESS ONLY

INDIA POSTAGE

ठे. न्यु देहली.

श्रीयुत मावलंकरभाई

पार्लीयामेन्टना प्रमुख

ठे. न्यु देहली.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

શ્રીમાન. દી.સ્ટો. ઓફી. તા. ૧૩-૧૦-૪૯
સરકાર, અમદાવાદ.
સરદાર વલ્લભભાઈ વિદ્યાર્થી. જય ભારત. 55

વિષય:- તા. ૧-૩-૪૬ થી રૂ. ૧૬-૮-૦ પ્રમાણે માસીક પેન્સનનો હક્ક છતાં આપેલ નથી તે હક્ક પ્રમાણે અપાવવાબાબ.

હું મોતીભાઈ બાપુજી પટેલ ના હુકમ - દાદ માગવા વિનંતી કરૂં છું કે:-

(૧) હું વડોદરા રાજ્યમાં ગારીબ કારકુન હતો. પગાર રૂ. ૪૦/ મળતો હતો. શરીર અસક્ત થવાથી બોર્ડનું સર્ટીફીકેટ મેળવી સરકાર સંમતીથી તા. ૧-૩-૪૬ થી નિવૃત્ત થયો.

(૨) નિવૃત્ત થવાથી રાજ્યમાં જે નોકરી થઈ છે તેના પ્રમાણમાં કાયદેસર જે થાય તે નિવૃત્તી વેતન આપવા ઠરતા છે. તે પ્રમાણે આપવા માગણી કરતો. રાજ્ય ના ધારાધોરણ પ્રમાણે "વડોદરા જોત સુબા એ ઠરાવ કરી. સ્વરાજ્ય પ્રજાના પ્રધાન મંડળ આગળ રજુ કરી.
તે ઠરાવ તા. ૧૧-૪-૪૯ ની કાઉન્સીલે નામંજુર કરી કામનો નિકાલ કર્યો. પણ. જબરદસ્તી, કાયદા પ્રમાણે થતો હક્ક નષ્ટ થાય છે. એનો વિચાર-

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

વડોદરા પ્રધાન મંડળે કર્યો નહીં, તેથી -
હકકને જીવન નિર્વાહનો પ્રશ્ન હોવાથી
મું. બાઈ સરકારને તા. ૧૯-૭-૪૯ તથા
૨-૮-૪૯ થી, નોકરીના પૂરા હેવાલ સાથે
અરજી કરી દાદ માગી, ત્યારે મું. બાઈ
સરકાર - રેવન્યુ ડીપાર્ટમેન્ટ નંબર ૭૬૭૬૨ ઈ.
તા. ૧૭-૯-૪૯ નો સત્યતા ભર્યો નિકાલ
આપ્યો કે- વડોદરા સ્ટેટના અધિકારીએ
કરેલા હુકમમાં દરમ્યાનગીરી કરવાનું
સરકારને કાંઈ કારણ જણાતું નથી "

આ સંબંધમાં મારે કહેવાનું છે કે મુંબાઈ
સરકારને જણાવી દાદ માગવા [illegible] -
પબ્લીક લોકોના હકક ઉપર તરાપ મારવા
હાલની સત્તાનું જોર સહન નહીં થવાથી
ના છૂટકે લખું છું કે:-

(૧) મારા કામના કાગળો પ્રધાન મંડળે
સાંભળ્યા ના જોયા. વિચાર્યા હોત તો
હકક ઉપરાંત "નિર્વાહ માટે" આંકડો
ઠરાવી મને સુંદર ન્યાય આપ્યો
હોત. પણ આ તો ખરેખર કેવી ન્યાય
તત્વને ફરીથી સંભારવી પડે તેવું
અન્યાયી તત્વ જણાવે છે. તેથી

દીલગીરી સાથે જણાવવું જરૂર છે :- 58

(૧) સ્વરાજ્ય પક્ષમાં કોઈનો ન્યાય
માગે નહિ. તો પછી હરિજનોનો ન્યાય
શું કામનો? ભારતનો ઉદ્ધારણ
કરવામાં ન્યાય તત્વ હોવું જોઈએ
ન દેવાને જ દેશે "પ્રમાદી કોંગ્રેસ
કોઈ કોઈ પક્ષમાં ભારે વિરોધ જણા
વી ન્યાયનો અન્યાય કરી પ્રજાને
દુ:ખ દેવામાં પાછું વાળી જોતી
નથી. આવું વડોદરા પ્રધાન
મંડળે શુભ કર્યું છે લોકમાં ગુમ
રાણ છે. પણ હીલચાલના દરવાજે
હોણ જણાવે તેમ છે. પણ સત્ય
જણાવવું દૂર રાખવાનો જરૂર
છે. તેમ મારે તો મારા જુરતી બળી
કતનો ન્યાય મેળવવો એ જ ધ્યેય.
ધારણાને લખવાનો હેતુ છે.
તેનો મુદ્દો નીચે પ્રમાણે છે.

(૨) વડોદરા પ્રાંત સુબા કચેરીના
કારકુન. મોતીલાલ ઈ જાયુબપસ્તિ
નો લગભગ ચોવીસ વર્ષની નોકરી
રીનો રેકર્ડ હોવા છતાં. એકાઉન્ટન્ટ
જનરલના ઓફિસ પ્રાયશ્ચિત માસિક.

રૂ. ૧૬-૯-૦ તથા મોંઘવારી સહિત
તા. ૧-૩-૪૬ થી આપવા હુકમ કરવા
ની જરૂર છે કે કેમ? આ મુદ્દાનો
નિર્ણય "વડોદરા પ્રધાન મંડળના
ઠ. એક. ૮૧/૨૧ નો મંગાવી, તેવે વાતનો
૧૧-૪-૪૯
ખાત્રી કરવી થશે, તેને વાતનો ખાત્રી
કરી "દીલ્હી પ્રધાન મંડળ હુકમ કરે.
અગર સરદાર રાજગોપાલાચાર્ય હુકમ
કરે અગર મુંબાઈ પ્રધાનમંડળ હુકમ
કરે. અગર લોર્ડ પ્રેસિડેન્ટ વડાપ્રધાન
સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ હુકમ કરે
પણ મને પ એવો અન્યાય "સ્વરાજ્ય
પછીમાં રહેવો ન જોઇએ, ને ભારતને
ઘસારું બોલવાનો પ્રસંગ ઉભો થાય
નહીં એવી રીતે "ન્યાય. ને હુકમ થવો
જોઇએ. આશા છે કે પત્ર "બાસ્કેટમાં"
ન જાય. ને સુંદર ન્યાય મળે મળશે.
એવી ઇચ્છા ધરાવતો - હિન્દપ્રેમી

લી. આપના તાબેદારનો
મોતીભાઇ બાપુજી પટેલ
(લોકલ ફંડ)
મોરી ખડકી- બ્રહ્મપોળ- મુંબાદરા
મુ. વડોદરા.

દેશહિત ખાતર સેવા કરવા ઇચ્છતો લખવું પડ્યું છે તેમાં ભૂલ હોય તો માફ કરશો

श्री.

मे. रा. रा. मान्नीय हिन्द सरकारना नायब वडा प्रधान, साहेब
दिल्ही.

विषयः- पेनशन बाबत.

अरजदार गं. कान्ताबेन अंबालाल पटेलनी विनंती जोग लखवानुं के, मारा स्व. पति अंबालाल मुळजीभाई पटेल वडोदरा राज्यना प.व.खातामां सब ईजीन्यरनी नोकरी करता हता अने तेओ नोकरी उपर ता. १२.२.१९४७ ना रोज हृदय बंध पडी गुजरी गया हता. वडोदरा राज्यमां आवा अचानक मृत्यु थएला नोकरोनी विधवाने पेनशन आपवामां आवतुं हतुं अने ए मुजब राज्यमां घणा नोकरो अमलदारोनी विधवाओने पेनशन आपेलुं छे ते मुजब में पण मारा पतिना गुजरी गया बाद अरज राज्यमां करेली हती परंतु ते वखते वडोदरा राज्यमां पूज्य सरदारश्री पटेलना तरफ रोष हतो अने मारा पति पूज्य सरदार पटेलना नजीकना सगा थता होवाना कारणे मारी अरज सांभळेल नही अने मने अन्याय करवामां आवेलो हतो. त्यारबाद वडोदरा राज्यना विलिनीकरण थया अगाऊ अरज प्रधान मंडळमां आपेली अने ते पण सांभळवामां आवी नही. पछी मुंबई सरकारमां पण अरज आपेली ते पण सांभळवामां आवी नही अने साथेनी खरीनकल मुजब जवाब आपवामां आव्यो छे. उपरना बधा प्रयासो कर्या छतां मने न्याय न मळवाथी हुं घणीज हताश थई आप नामदारने मारी मागणी रजु करूं छुं. हुं समजु छुं के मारे आप नामदारने आवी तसदी आपवी न जोईए पण ज्यारे चारे बाजुथी कोई सांभळे नही तो छेवट आप नामदारने सांभळवा माटे अरज करवी पडी छे.

राज्यमां बीजा नोकरोनी विधवाओने ज्यारे पेनशन आपेलुं छे तो मारा पतिए सरकारनी एक धारी २४ वर्ष राज्यनी नोकरी करेली छे. छतां तेनी विधवाने भरण पोषण माटे कांइ नही आपवानुं कारण शुं होय ?

पहेलां तो श्रीमंत गायकवाड सरकारनुं राज्य हतुं त्यारे ओळखाणवाळा उपर महेरबानी करे अने बीजाओ साथेना अण बनावना लीधे राज्य अन्याय करे ते वखते बनी शके पण हवे ज्यारे लोकराज्यना जमानामां दरेकने सरखो न्याय मळवो जोईए जे मने मळ्यो नही. मारा पतिना मरण पछी एमना खाताना बीजा ईजीन्यर रा. चव्हाण नामना मराठा हता ते मरण पामवाथी तेनी विधवाने पेनशन आप्युं छे के जेणे राज्यनी फक्त सात वर्ष जेटली नोकरी करेली हती अने मारू कोई सांभळतुं नथी ते एक तरफी अन्याय

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

छे. हालना समयमां नाना छोकराओ साथेना कुटुंबनो बोजो मारा जेवी विधवाने केवी रीते [illegible] घणुंज दुरघट छे. तो सरकारनी नोकरी करनारना कुटुंब तरफ [illegible] अने वख्तने अनुसरी न्याय मुजब पेनशन रूपी मदद आपवी जोईए ए ठीक सरकारनी योग्यता छे. अमारा जेवी विधवाओनी तरफ दया राखी योग्य न्याय आपवा कृपा दृष्टि राखशोजी.

मारा पतीने रू.१०० थी २५० नी पायरीमां रू.१५० पगार ता.२१.२.४१ थी कायम मळतो हतो तो मारा पतिनी मरण ता.१९.२.१९४४ थी योग्य पेनशनरूपे मदद मने मळवा आप नामदारने अरज किंती छे. जे ध्यान पर लेवां कृपां करशोजी.

ता-23-9-49

आप नामदारनी विश्वासु.

ડી નાથાભાઈ ... પટેલ

22-9-1949

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

F1.51

नं. एस.१३१५६८७५.इ २

58

जाहेर बांधकाम खुं खातुं,
मुंबई कोट १८ सप्टेम्बर १९४९.

तरफथी

सेक्रेटरी टु धी गवर्नमेन्ट ओफ बोम्बे,

तरफ

श्रीमति के.ए.पटेल,
खाडीया पोळ, वडोदरा.

तमोए ता.८.८.१९४९ ना रोज नामदार वडा प्रधानने करेल अरज बाबतमां जणाववानुं के नामदार सरकार संस्थानना सरकारे विलिनीकरणना अगाऊ निकाल काढेला जुना कामो फरी हाथ उपर लेवा इच्छती नथी.

आपणो [redacted] विश्वासु,

सही
सेक्रेटरी टु धी गवर्नमेंट ओफ बोम्बे,
जाहेर बांधकाम खातुं ना बदले.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

~ જય હિન્દ ~

તા. ૭.૪.૪૯ ૫૯

હીન્દના નાયબ, વડા પ્રધાન શ્રી પૂજ્ય માનનીય સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ.

વિ. વિ. સાથે લખવાનું કે શું, ગરીબની અરજ નેતા નથી સાંભળતા?

લોકશાહી રાજ્યમાં ગરીબ નેતાને નથી મળી શકતા?.?.?....

ખરેખર.... "મઝતો દીવસ જણાયછે. આજે શેઠ શાહીનો.
લોકશાહી નામ છે. જમાનો શેઠશાહીનો.
શ્વેત વસ્ત્રો ધારીને. મોટર મહીંએ મ્હાલતા.
જોઈ રડી આંખડી. ગાયો ગરીબને ભાલતા.

મળવા જતાં. બહારથીજ જવાબ મળેછે કે. સાહેબને મળવા ફુરસદ નથી. હોય.. લોકશાહીના નેતાને. કદાચ ફુરસદ ના પણ મળતી હોય. હું આપની પાસે આટલોજ જવાબ માગું છું. કે. શું ગરીબમાં અક્કલ નથી? લાગવગ અને ઓળખાણનીજ જરૂરછે? ક્યાંય પણ જવતો. લાગવગ. ઓળખાણ. ને. પાછળ. અને તેમાંનું કશુંજ નજાણે તો ધ્રુવજ્યાત આપણે ધોવાય લેવી પડે. આમ શામારે? આપને મળવાનું બહુજ આતુર છું. આપ સાથે મારે દેશ વીશેની કાંઈ ચર્ચા કરવી છે. પરંતુ અફસોસ. હું એક ગરીબ અને નીર્ધન છું. એટલે ક્યાંય ન મળી શકું. નીર્ધન એટલે એકદમ નીર્ધન. કે ત્યાં આવવા ગાડીભાડું પણ નથી. હવે આવા નીર્ધન ને. મળી શકું. આપ વાતચીત કરશો?.... અને કદાચ હું અમીર હોત તો, અવશ્ય આપ મારી સાથે વાત કરત. આપણા ગુજરાતમાં આજે હજારોની. સંખ્યામાં. ભુખથી પડાઈને મરવું ને લેરેછે. તો. સરકાર તેમને રાહત કેમ નથી આપતી? ગુજરાતમાં બેકારો માટે નોકરી નથી મળતી. અને આફરે બેકારોથી કંટાળીને. આપઘાત કરેછે. તો તેનો સરકાર બંદોબસ્ત કેમ નથી કરતી? ગુજરાતમાં ભીખારીઓ કેમ? અને દેશમાં કાળાં બજાર અને મોંઘવારી શામારે? શું. સરકાર મોંઘવારી. નાબુદ કરવા શક્તિમાન નથી? આતો લોકશાહીછે કે પછી શેઠશાહી છે? ગુજરાતની દીન પ્રજાને. ભાવતા હશે કે હીતાઓ ને રાહત ના મળે. નેતાઓ પ્રજાનાં દુઃખો નીવારવા માટે પ્રયાસ કરેછે. તો શું તે પ્રજાનાં દુઃખોજ પુરે પુરા પાડે રહી કે કમ- તે ઓછાં થયાં છે? કોઈ પણ કાર્ય માટે મત લેવાયછે. તો તે મત. માલદારનોજ લેવાયછે તે શામાટે? ગરીબનો મત શા માટે નથી લેવાતો? શું ગરીબમાં બુદ્ધિ નથી? ના. ના. બુદ્ધિછે. પરંતુ પૈસો નથી. અને ગરીબને કોઈ મતનો સહારો નથી વળી ગુજરાતનું કેળવણી ખાતું. એટલે એક તોતાખાતા જેવુંછે. તો તે શામાટે? રાજ્યનો ખરો આધાર તો કેળવણી ખાતા ઉપરછે. હાલના સમયને અનુસરી કેળવણી પદ્ધતિની ખાસ જરૂરછે. તો તે શા માટે નથી?... કહેવાતો બહુંજ માગું છું. પરંતું ગરીબનું સાંભળેછે કોણ? કોઈ નહી. આપો અને જવાબ આપવા કૃપા કરશોજી. આતો. હું ગરીબ પરંતુ કહેવાનું કડવું કાળજું બોલેછે. આંખડી આ જોવાતું નથી. એટલે આત્મા પોકારીને રડી ઉઠે છે. મારા લખાણમાં આપ માઠું લગાડશો નહિ. અને ભૂલ માટે હું ક્ષમા યાચું છું. એજ.

લી. ગુર્જર કુળ. પંડ્યા મંકુભાઈ. ગામ... જી. ધોળકા.

॥ श्री जगदम्बा प्रसन्नास्तु ॥

નિમંત્રણ પત્રિકા.

પ્રતિવર્ષાનુસારનો શ્રી આરાસુર અંબાજીમાતાનો કાર્તિક માસનો સંઘ સં. ૨૦૦૬ ના કાર્તિક સુદ ૧૧ તા-૧-૧૧-૪૯ને મંગળવારે અત્રેથી નીકળી સં. ૨૦૦૬ના કાર્તિક સુદ ૧૩ તા. ૩-૧૧-૪૯ ગુરૂવાર ના રોજ શ્રી માતાજીનાં દર્શન કરશે. સર્વે ભાવિકજનોને તથા વરસુંદિયાને પધારવા હાર્દિક નિમંત્રણ છે. વરસુંદિયાએ ગેરહાજરી માટે રજીસ્ટર્ડ પોસ્ટથી મે. સર્કલ ઑફીસર સાહેબ(મહાલકારી) ને લેખિત ખબર આપવી. તેમજ ધીરજ રાખી વરસુંદિયાએ વરસુંદિયા પત્રકમાંથી નામ કઢાવી શ્રી માતાજીમાં પ્રવેશ કરવો

દરેક યાત્રાળુએ પોતાની સાથે ૭ દિવસનું અનાજ સીધાચીઠ્ઠી મુજબના વજનનું સાથે રાખવું. દરેક યાત્રાળુએ ૩ શેર ઘઉં અગર ઘઉંનો લોટ અગર રવો તથા ૨ શેર ચોખા સીધાના સાથે રાખવા. મુંબઈ સરકાર તરફથી સીધા બાબતમાં, તથા ૨૪ કરતાં વધારે સમૂહ ભોજન માટે, છૂટ આપવામાં આવી છે.

કાર્યક્રમ.

સં. ૨૦૦૬ ના કાર્તિક સુદ ૧૧.........સંઘની રવાનગી
તા. ૧-૧૧-૪૯ મંગળવાર

સં. ૨૦૦૬ના કાર્તિક સુદ ૧૨.........મંગલદીપ સ્થાપના
તા. ૨-૧૧-૪૯ બુધવાર

સં. ૨૦૦૬ નાં કાર્તિક સુદ ૧૩.........સંઘ આરોહણ તથા
તા. ૩-૧૧-૪૯ ગુરૂવાર માતાજીનાં દર્શન.

સં. ૨૦૦૬ ના કાર્તિક સુદ ૧૪.........પૂજા બપોરના ૧ થી ૫
તા. ૪-૧૧-૪૯ શુક્રવાર પખાલ બપોરે ૫ વાગ્યે.
આરતિ, થાળ, પુષ્પાંજલિ વિગેરે સાંજના ૬ વાગ્યે.

સં. ૨૦૦૬ ના કાર્તિક સુદ ૧૫.........પૂજા બપોરના ૧ થી ૬
તા. ૫-૧૧-૪૯ શનિવાર પખાલ સાંજના ૬ વાગ્યે.
આરતિ, થાળ, પુષ્પાંજલિ વિગેરે સાંજના ૭ વાગ્યે

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

સં. ૨૦૦૬ ના કાર્તિક વદ ૧........ પૂજા બપોરના ૧ થી ૫
તા. ૬-૧૧-૪૯ રવિવાર પખાલ સહાંઝના ૫ વાગ્યે
આરતિ, થાળ, પુષ્પાંજલિ વિગેરે સહાંઝના ૬ વાગ્યે

સં. ૨૦૦૬ ના કાર્તિક વદ ૨........પૂજા બપોરના ૧ થી ૫
તા. ૭-૧૧-૪૯ સોમવાર પખાલ સહાંઝના ૫ વાગ્યે.
આરતિ, થાળ, પુષ્પાંજલિ વિગેરે સહાંઝના ૬ વાગ્યે

સં. ૨૦૦૬ ના કાર્તિક વદ ૩........પૂજા બપોરના ૧ થી ૪-૩૦
તા. ૮-૧૧-૪૯ મંગળવાર પંચાતીથિ બપોરના ૫ વાગ્યે.
પખાલ સહાંઝના ૬-૩૦ વાગ્યે
આરતિ, થાળ, પુષ્પાંજલિ સહાંઝના ૭ વાગ્યે

સં. ૨૦૦૬ ના કાર્તિક વદ ૪......સંઘ અપરોહણ વિગેરે સહવારના ૭-૩૦ વાગ્યે.
તા. ૯-૧૧-૪૯ બુધવાર

તા.ક: સર્વે યાત્રાળુઓએ મંદિરમાં પ્રવેશ કરતાં કાંઇપણ જોખમ ખીસામાં રાખવું નહિ

લિ.

સં. ૨૦૦૫ ના આસો સુદ ૮.
દુર્ગાષ્ટમી.
તા- ૨૯-૯-૪૯.
રાયપુર, હવેલીનીપોળ.
અમદાવાદ

વકીલ ગિરિકાન્ત શિવલાલ નભુભાઇ
બી.એ;એલ.એલ.બી.
સ્વ. સંઘવી જોઇતાભાઇ અંબારામ
સંઘના વહિવટદાર
પાઠક કનૈયાલાલ નટવરલાલ
ના
જય શ્રી અંબે

BOOK - POST.

Sar V. J. Patel.
Prime Minister
Central Government
New Delhi.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

વિષય: ન્યાય મળવાબાબત   શ્રી. ભાઈલાલ. ઉત્તમચંદ. મોદી ઝાડકી.
FU તા. ૨૫-૧૦-૧૯૪૯ મંગળવાર
ભારતભૂષણ હા. દીલ્હીતખ્તપતિ. સરદાર સાહેબ સેવામાંર-
મારા તા: ૧૩-૧૦-૪૯ના પત્રમાં "જન્મ ભોમકા પરદેશિનો રાજ્ય છે
ને દેશ ઇન્સાફ એ આજાદીને મુજુમન. ભારતો જીવ. તેરમા ઇશ્વર,
ચૌદમા પરમેશ્વર, મંદિરમા બિરાજેલા મારું રમકડું. ચિત્તમાં
પ્રેમ ભાવો દરેક ભજાવો હું ડાગવ વંચાયલોલ" સત્ય સમજાય. તે
રીતે જણાય તો "વેઠીમાં તંત્રને હુકમ રાજ્ય નો અનુભવ પ્રમાણે
થાય. તે બીજરીતે મને આપશ્રીના અંગત મદદનિશ. મુખ્ય સંકલનું
નો જવાબ તા. ૨૨-૧૦-૪૯નો તા. ૨૫-૧૦-૪૯ના રોજ મળ્યો છે.
તેમાં લખ્યું છે કે-"અહીંથી વધુ મદદ થઈ શકે તેમ નહીં, ભાગના વહીવટ
તા અધિકારીઓને લખવું જોઈએ" આના જવાબમાં મારી હકીકત
વાંચવામાં લેતાં લાગે છે કે-હું પગાર પગાર દાદ લેવાનો
છેવટ" ઈસ્ટીનાતખ્તાનો આધાર "જીવન નિર્વાહ" માટે મળતાં પગાર
તોલ જવાબ મળે છે. એ બોલાં રહે "ભગવાન સિવાય" ઈત્યાદિ—

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

[illegible]

POST CARD

ADDRESS ONLY

INDIA POSTAGE 9 PS

ભારત સેવક ... દેસાઈ, સેક્રેટરી
સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ
બંગલા-૧ ઔરંગઝેબ રોડ.
મુ. નવી દીલ્હી,
New Dilli

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

સરનામું.
કું. [illegible] [illegible] શ્રી
કું. [illegible] [illegible]
વડોદરા.
Baroda.

વડોદરા
તા. ૧૦-૧૧-૪૮.

[illegible] મદદ જોઈએ છે.

[illegible]

[illegible] મદદ [illegible] બાબત.

[illegible] [illegible] [illegible] વડા પ્રધાન સરદાર[illegible]

ના ચરણકમળોમાં.....

આપશ્રીને તા. ૩-૧૧-૪૮ ના રોજ લખેલ પત્ર મળ્યો હશે. પત્ર વાંચ્યો હશે. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

હું પણ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] મદદ નથી.

આપશ્રી [illegible] તો [illegible] જાણી. [illegible] મદદ કરો ત્યારે [illegible]
[illegible] છે. [illegible] છે. [illegible]
આપશ્રીને મદદ કરવા [illegible] [illegible] હું આપની
[illegible] [illegible] [illegible] આપના [illegible]માં [illegible]
[illegible] મેં [illegible] કરેલ છે. તો [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] મદદ આપશ્રી-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] કરેલ છે.

[illegible] [illegible] [illegible] કરી [illegible] [illegible]
કરી [illegible]. તા. ૩૧-૧૦-૪૮ ના [illegible] [illegible] [illegible]
કરવા કરવા [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] કરી આપશ્રી
ના [illegible] કરવા [illegible] આપશ્રીને [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] કરી ના [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] કરી આ [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] કરવા [illegible] [illegible] [illegible] છે આપશ્રી-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] છે આપના [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] આપના [illegible]માં
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] આપશ્રીને [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. હું આપના [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] આપશ્રીને [illegible] [illegible] નહિ. [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] છે. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] નહિ આપશ્રી [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] છે [illegible]-
મદદ કરવા [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

આપનો સેવક.

[illegible]

ફાઈલ
૨૦-૨-૪૮

63

શ્રી

વડોદરા,
૨૩.૭.૪૭.

પૂજ્ય ભારતીય ભાગ્ય વિધાતા-સરદારશ્રીજી,

આપની સેવામાં હું નીચે સહી કરનાર સેવક નીચેની હકીકત સાદર કરું છું. જે આપની દાદ નીચ અને અનુકંપા હોવાથી વ્યવસ્થા ન્યાય તો નિગાહમાં લઈ સેવકને ઉપકૃત કરશો.

રાષ્ટ્રીય સ્વાતંત્ર્યના લડત કર્યા બાદ આજરોજ ભયંકર મુશ્કેલીનો મોહ ભારત માતાને ઉગારી લીધા બદલ અમો સર્વે ભારતનાં બાળકો આપનાં ઋણાનુબંધ(ણ) છીએ. અને તેમાં આપે જે નિરાશ્રિતોનો પ્રશ્ન પાર પાડ્યો તે તો આપની શક્તિની પણ હદ વટાવી ગયો છે. ખરેખર! કોઈ પણ સરદાર અને સાધુ સહીત પણ, આટલા મોટા અને દિલમાં (દુઃખ ભરેલા પડેલા) ઓચિંતા અને નિરાધાર આવેલા ભાગ્યશાળી સમુદાયનું આટલું ઝડપથી અને સુંદર પાલન પોષણ કરવામાં શક્તિમાન ન થાય.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

હમણાં ભારતના એમ સૂત્રધારોએ અનેક
બાજુ મુશ્કેલીઓ સાથે સાથે રોવા ઘણાંખરા
આ પ્રજા અનોખી આઝાદી હાંસલ કરી છે.
પરંતુ આપની ઉદારતાના બે વર્ષના ગાળામાં
એ આપણા બાંધવો - નિરાશ્રિતો જ્યાં
જ્યાં ખાવાનું મળવાનું અઘરું અને ઠામ
ખાલી પ્રદેશના બની ગયા છે. અને હજુ
પણ તે મોટા સમુદાયમાંના ઘણાખરા
એમ આશા રાખી જીવવા માગે છે. તો
આપે એ સ્વભાવ બદલાવવા બે ઝડપી
કાયદો કાઢ્યો છે. તેમાં મારી અલ્પમતિએ,
વધુ અસમર્થ પોતી થોડી મુદત માટે રાખવા
ચિન્તવું છે. એટલે તેમને મફતી મદદ એ દાન
બંધ ન કરતાં ધીરે ધીરે બંધ કરવા.
પ્રથમ એક માસની મુદત આપવી. એટલે
તે દરમ્યાનમાં સ્વાવલંબી કુટુંબો પડશે.
વળી બાકીના માટે એક માસ મુદત લંબાવવી.
તેમાં વધુ અધકચરા ધાવણાં કુટુંબો આવ
-શે. વળી સદર મુદત એકમાસ લંબાવી
બાકીનાઓને કાંઈક 'લાભ વળી છેલ્લી'
નોટીસ આપવી

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અને ઘણો વધુ ભોગ આપ્યા. પણ તેમને ફોડી(ણ) પાડવા પ્રયત્ન કર્યો. અને ખાણીનાંઓ જે ફોડી(ફૂટી) પડવાના ન ઇચ્છતા હોય અને એકાદુ હોય તેમને ગામે તે કામ સોંપવું. અને માન્ય ન કરે તો પરસ્પરમાં આનંદ્યા આવતે(કાયદાની દૃષ્ટિએ) યોગ્ય ગણાવી દશ-દોરી કરાવવા. કારણ કે કોઈ રેલ પણ(ય) ધીરે ધીરે પડાવશે અને અનુભવ વધારાય છે. તેમ તેમાં બાબુઓ પણ(ણ) ધીરે ધીરે કરવાથી લાભ પરિણામ આવે છે.

આપવા નવો
બાજુ આવેલા નિરાશ્રિતોના ધંધા પ્રમાણે વર્ગ પાડી તેમનું બોર્ડ નક્કી કરવું. પણ જે ખેડૂત હોય તેમને ત્યાં વધુ જમીન હોય અને ઓછા ખેડૂત હોય તથા પ્રદેશોમાં આવેલા ગામોમાં ગામોની સંખ્યા અને મોઢવાળા ખેડૂતોની સંખ્યાના પ્રમાણ(માં) મોકલ આપવા. અને જે ગામોના ખેડૂતોને તેમને ખેતી કરવા અવકાશે આપવા અને જરૂરી શક્ય અખત્યાર આપવા જમીન મહેસુલ અને નવેસર રોકાણ હુકમ કરવો. અને આ બાબતમાં કોઈ હુકમ માન્ય ન રાખતો ખેડૂતને

ટેકસ લેવો. અને તે મદદથી તેને ગામોના
કુવા બનાવ્યા અને તાલુકે રસ્તાનું આયોજન
મારફતે દુકાળો પાડવા પ્રયત્નો કર્યા.

વેપારીઓને માટે પણ તેમ પ્રથા
અમલમાં આવી. જે ભાગનો વેપાર આવડતો
હોય તેને ભાગનો ધંધો કરતી સરકારની
વેપારી આલમમાં તેમને પ્રમાણસર પહોંચ
આપવા. અને તે તે ધંધા કરનાર રૂપોને
તે તે ધંધો આવડનાર કારીગરોને ધંધામાં
મદદ કરવા પણ તો નાણાંની જરૂર હોય તો
તેમ કરવા. અને જો કોઈ પણ
માણસ ન હોય તો વેપારી ટેક્સ લેવા
કાયદાનું ... આપવું. અને તે નાણાં
તેમને ધંધે લગાડવાના ઉપાયોમાં લેવાં.

મજુરોને માટે પણ ધંધા નક્કી કરી
આપેલ છે જે કારખાનાઓમાં કામ કરે
તથા હોય તેમને રાખવા । તે કારખાનાઓ [illegible]
માલિકોને કરવા પડશે ... નક્કી
એક કુટુંબનું પાલન થઈ શકે તેવો નક્કી
કરવા પડશે મજુરોને કામ અને વખતો ...
વેપારીઓએ કરવા તે મજુરોના પગારો નક્કી
કરી, નક્કી કર્યા. અને જુના મજુરોમાં પોતાના
... માલિકોને રસ્તો મળે મદદ કરવા જે
પોતાના પગાર કરવા છે એવો જુસ્સો પેદા
કરવો. તો મજુર તો ઓછા ટેકસ ...
થયા તો પોતાના ઘરમાં પણ વધારશે.

અમલદારો મારો પણ [illegible] રાત અમલમાં મૂકવા બેઠા છે. તેમનો પણ પ્રથમ [illegible] ભડકો કરી દેવા ખાતામાં [illegible] છે નહિ [illegible] કર્યું. પણ [તેને ખાતાઓમાં] [illegible] વધારો [તેમને] આપણા. અને સદર ખાસ [illegible] પ્રમાણેની રાત અમલમાં મૂકી પસ્તુત કરવા [illegible] લેશે.

આજે ખાનામાં એક [illegible] સાદા [illegible] સાદા રાતે [illegible] વધારેમાં વધારે [illegible] ૩૦૦ જ જણની જરૂર છે. પણ વધારાના ખર્ચ તે [illegible] પારેખને છે. તો તેવા [illegible] [illegible]. મોટેભાગે અમલદારો [illegible] વધારાના [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) પસ્તુત લેશે. અને તે મદદ માને તેમના [illegible] [illegible] તેનું [illegible] [illegible] [illegible] તેઓ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] કરશે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] છે કે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] પ્રયત્ન કરશે.

અને તેને ફેલાવવાનાં પોતાનું સર્વસ્વ
અર્પણ કરવા તૈયાર રહે પણ
આ કામ મરજીયાત ન બનવાથી તો
ફરજીયાત વસ્તુ કરી સરકાર તેને
પ્રજાના નિર્ણયને આધારે.

આ રીતે એક બાજુ મિલોના
હરીફાઈ પણ નહીં. બીજુ બાજુ
ગામડાં [illegible] સહકારથી ભાગીદારી
ઉભા કરશે. એમાં રૂ ઉત્પન્ન થાય
ત્યાં એક કુટિરમાં અજમાવશે આવતે
અને દરેકનો પોતાનો ભાગ ઝડપી તેમ
ઉપભોગ આર્થિક – મજુરી આર્થિક
ઉપજશે.

આવક સાથે ગામડાંઓનો – આમ
માણસોને પોતાના ઉદ્યોગમાં જ્ઞાન છે.
જમન તો તેમને ભાડે ઝાડો આપતાં
પહેલાં ન હોય તેને / આપે તેમને રૂઝ પડે
તેવા હાથ, અનુભવો આવતાં. કેવળ
તેમાં કામ મળતાં, પોતાનો ભાગ ઝડપતાં,
અને ઉદ્યમી રૂઝ અનુભવતાં, તેમના
નવે મૂડી રોકાણ સ્વતંત્રતામાં પોતાનો
હિસ્સો ઝડપી શકશે. [illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ડ્રાફ્ટ

૨૨-૧-૪૯

67

Gunvantrai K. Patel

(Sr. B.Com.)

P. Commerce College,
Baroda. 20-1-49.

પૂજ્ય સરદાર શ્રી,

આજ તા. 20-1-49 ના Times of India ના પહેલા પાના પર જણાવેલ છે કે ગાંધીજીના ફોટોગ્રાફ પર બોમ્બ ફેંકવામાં આવ્યો છે. ગ્વાલિઅર. કલકત્તામાં પણ ... આવોજ એક કિસ્સો ત્યાં બન્યો હતો. ત્યાં ફરી ગાંધીજીના બોમ્બ ... આવ્યો. આ ખબર સ્પષ્ટ જણાય છે કે ગ્વાલિઅરના પૂલ માટે કોઈ પણ એક પક્ષ કામનું રચી રહ્યું હોય. કલકત્તા અને ... ના આ બનાવો આપણને ભવિષ્યમાં કોઈ ભયાનક બનાવ ન બને તેની આગાહીરૂપ લાગે છે. આપણે એ ગુજરાતનાં રહેવું તો પરદેશના પ્રધાનો ... આવશે. માટે સરકાર તરફ પોલિસ ખાતું પૂરતો બંદોબસ્ત પગલાં ભરીને કામનું હોય તો પૂરું પાડે. ભૂતકાળમાં આપણને જણાય છે કે ૨૦મી જાન્યુઆરી ૧૯૪૮ ના મદનલાલના બોમ્બના ધડાકા બાદ મહાત્મા ગાંધીજીનું ખૂન ... પૂરું થયું. માટે આપણે ચેતવું જોઈએ. કોઈ પણ કોઈની આયુષ્ય વધારી દેવું નથી, છતાં પણ ... સાચવવું જોઈએ. આમ કરવાના સમયનો ... ન ... એ થોડા આવા ... નેતાઓ બચ્યા છે તે પરદેશ ... છે. અને તેમની આયુષ્યમાં વધારો થાય તેવી ઈશ્વર પાસે પ્રાર્થના છે. છેલ્લે છેલ્લે વિનંતિ કરું છું કે ગવર્નમેન્ટ સમયનાં પગલાં હાથ ધરશે, નહિતો કોઈ ... બનાવ બનશે તો પછી ગવર્નમેન્ટ જ જવાબદાર રહેશે.

લિ. હિંદનો એક

[signature]

{१२१८} 61

GOVERNMENT OF INDIA,
PRIME MINISTER'S SECRETARIAT.

New Delhi,

Forwarded with the compliments of the Principal Private Secretary to the Prime Minister.

To

The Private Secretary to the Hon'ble Deputy Prime Minister, New Delhi.

Reference No. 1819-PMP/VI/49.

Date 8-7-49.

P.M.S.5.
BH549PMSectt—5,000—9-9-48—GIBPS

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Hqrs. Baroda State

શ્રી (૬)

તા-૩-૭-૪૯

P.S. 5

[illegible]

5 JUL 1949 INDIA

શ્રીમાન્ય - પરોપકારી - દેશભક્ત - સેવાભાવી - સર્વજનહીતાર્થી - વડા પ્રધાન - પંડીતજી શ્રી જવાહરલાલજી - સરદાર શ્રી વલ્લભભાઈ - સર્વ [illegible] મુ. દીલ્હી

સર્વજન હીતાર્થી - [illegible] મહાત્મા ગાંધીજી [illegible] કે હીંદ સ્વતંત્ર [illegible] પરંતુ [illegible] - સુખ [illegible] નથી - [illegible] એટલે [illegible] નથી [illegible] - [illegible] - દારૂ બંધીની વાતો [illegible] દેશી [illegible] ઉપયોગ થાય નહી એટલે દારૂ કેવી રીતે [illegible] સકે અને [illegible] દેશ સેવા કરી સકે - દેશી રાજ્યો તો [illegible] પ્રભુ દયા કરે તો સારૂ - [illegible] - ઉપર [illegible] - ધંધા રોજગાર નથી - [illegible] - [illegible] મોટા [illegible] દુનીયામાં [illegible] એટલે દુનીયાં [illegible] નથી - [illegible] - ઉત્તમ [illegible] નથી - [illegible] નથી - [illegible] નથી - [illegible] - મોટા [illegible] દુનીયાં [illegible]

શ્લોક

મનો ઈચ્છા [illegible], દૈવ ઈચ્છા પ્રવર્તતે

[illegible] - - - [illegible]

[illegible]

(૨) નં

તા - ૩ - ૭ - ૪૭

[illegible] તેનો જવાબ [illegible] તૈયાર

થવું [illegible] વિનંતી

[illegible]

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

[illegible] ESTABLISHED : 1923 20

"GUNASUNDARI"

LADIES POPULAR MONTHLY MAGAZINE

MANAGER :
NATVERLAL THAKKAR 25/7/49

Luhana Mitra Press,
P. O. Box No. 85
BARODA 23 7 1949.

પૂજ્ય સરદારશ્રી,

આદર વંદન! ગુણસુંદરીથી આપ તદ્દન પરિચિત હશો! વિશેષત: આપની જયંતી પ્રસંગે આપના નેતૃત્વમાં હિંદ દેશની આઝાદીને બે વર્ષ પુરાં થતાં હોઈ એ સુભગ પ્રસંગની યાદમાં ગુજરાતની અને દેશની બહેનોને નજર સમક્ષ રાખીને અમે ગુણસુંદરીનો આઝાદી અંક પ્રસિદ્ધ કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે. તો આપ શ્રી સ્વહસ્તે અમોને અનુરૂપ કંઇક સંદેશો મોકલશો એવી આશા છે.

આપનો

[illegible] નિવેદક

[illegible]

[illegible] ESTABLISHED : 1923 71

"GUNASUNDARI"

LADIES POPULAR MONTHLY MAGAZINE

MANAGER :
NATVERLAL THAKKAR

Luhana Mitra Press,
રાવપુરા પો. કો. નં. ૮૫.
BARODA 23. 7. 1949

કુમારીશ્રી મણીબહેન પટેલ.

બહેનશ્રી,

સાદર વંદન। ગુણસુંદરીના આપ પરિચિત હશોજ।

આવતી ૧૫ મી ઓગસ્ટે દેશની આઝાદીને બે વર્ષ પુરાં થતાં હોઈ એ સુભગ પ્રસંગની યાદમાં અમે ગુણસુંદરીનો આઝાદી અંક પ્રસિદ્ધ કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે. તો આપશ્રી એ અંકને અનુરૂપ અવશ્ય કંઈક લેખ મોકલશો એવી આશા છે.

આપનો;
[illegible]
ન. ઠક્કર.

તા.ક. સાથે આપનો ફોટો પરિચય પણ મની મોકલશો. કારણ કે દેશની આઝાદીમાં અને પ્રગતિમાં આપનો પણ ફાળો છે એ દ્રષ્ટિએ પરિચય લખાણમાં તે આપી શકાય.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૨૮/૭/૪૮

૧૨

સંતરામ મંદિર
વડોદરા
તા. ૨૭-૭-૪૮

શ્રીમાન સરદાર સાહેબ.

નમો નારાયણ.

કેટલાક સમયથી જે પ્રયત્ન ચાલતો હતો તેના પરિણામે આ માસની શરૂઆતમાં "મહા ગુજરાત સાધુ સંઘ"ની સ્થાપના થઈ છે. સમ્મેલન ની કાર્યવાહીનો અહેવાલ આ સાથે રવાના કર્યો છે. જે જોવાથી તેની કાર્ય દિશાનો આપને ખ્યાલ આવશે. માત્ર આપની જાણ પૂરતો આ અહેવાલ મોકલ્યો છે.

લી.
સ્વામી નિજાનન્દ
મંત્રી.
મહા ગુજરાત સાધુ સંઘ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

POST CARD

THE ANNEXED CARD IS INTENDED FOR THE ANSWER

ADDRESS ONLY

9 PS

INDIA POSTAGE

श्रीमान् સરદાર પટેલ

ગૃહપ્રધાન.

૧ ઔરંગઝેબ રોડ

નવી દિલ્હી.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

84 13

श्री

ડોન્ડેકર્સ બોર્ડીંગ,
ઓપોઝીટ ભાટીયાના મકાન,
ડાંડીયા બજાર,
વડોદરા. ૧-૭-૪૭.

પૂજ્ય ભારત ભાગ્ય વિધાતા - ગૃહમંત્રીજી.

આપની સેવામાં હું નીચે પ્રમાણે નમ્ર અરજ રજુ કરું છું. આપની દયા, નીતિ અને અનુકૂળતા હોય તો તે સ્વીકારશો ! ભાગે તો ધ્યાનમાં લઈ મારા કેળવણીના આ અભ્યાસની બાબતને ઉત્તેજન કરશો.

ભોળું અને પણ રાજુ રાજ્યા સિવાય રાજાઓ અને પ્રજાનાં મન જીતી માતા ભારતીને એકતા અર્પી- લાખો બલકે તેનાં છુટાં પડેલાં કરોડો બાળકોને એક દિલ નીચે બેસતાં બનાવ્યાં. તે બદલ માતા ભારતીના બે દિલ સપુતો સમાન માતાના જવાહરને અને વલ્લભનું પણ વતન કરનાર તેના સરદારને ભારતમાતાના આ મમ અજ્ઞાની બાળકના લાખો અભિનંદન.

સાથે સાથે અસત્ય અફવા ફેલાવનારાઓ-
માંથી અમોને ઉગારી લીધાં છે. ભારત
માતાની મુક્તિને સ્થાપી બનાવી છે. અને
ભવિષ્યના ઇતિહાસમાં એક અપ્રતિમ
ઉદાહરણ આપ્યું છે જેમ અમોને રીત
બહાર પણ દુનિયાની પ્રજાઓ પણ
આશ્ચર્યની દ્રષ્ટિએ નિહાળી આપના પાસેથી
શાંતિનો સંદેશો સાંભળવા આતુર છે.
જ્યારે આપણા દેશની વર્તમાન પ્રજા
પ્રજા પોતાની જુની રૂઢિ-ઊંઘને અંકુશ
ની હોય તેમ મારા અલ્પબુદ્ધિએ દેખાય છે.

પૂજ્ય બાપુજીના શબ્દ અને
અહિંસાના હથિયારે આપણને ત્યારે
વર્ષોની ગુલામીમાંથી છોડી કેદમાંથી ઉગાર્યા.
સ્વતંત્રતાના પાયા પડાવ્યા, તૈયાર કર્યા.
અને સ્વતંત્રતા લીધી. પરંતુ સ્વતંત્રતા
મળ્યા બાદ બાપુને દુઃખની ધૂન સો
વર્ષ જીવવામાં હતી તો પણ નાતાલ ચૂકી
આઠમ વર્ષ મૂકે તે દુઃખે હવે બાપુ
પોતાનું જીવન પ્રકાશવા માંડ્યું છે. શાંતિના
સંદેશા, અહિંસાનિયમ જેવા આદેશો હવે
નજર સમક્ષ દૂર હટાવ્યા. રસ્તા, ઉપર નજરવા
શહેરો માટે ભાગલાની ભાવના, ભાષા
ભાગમાં વહેંચાયા, પુરસ્કારો માટે પડાવી
દીધા.

એ પ્રજાના પોતે પ્રતીકો છે તે ભૂલી પ્રજા
પતિતો બન્યું. રસ્તાના મધ્યમાં અરબ
ફેરિયાને ઉભાં રાખવા નહિ અથવા ઉપાડે
લારીઓ રાખવા. આ કોઈ દલીલ કરે તો
દયા ન દલાલ બનાવે રાખ રોપ પરંતુ ઓન્ટ્રન્સો
ની ઉપમા આપણ અને તેઓ ન
અસર કરતાં અપમાન કરી.. જેલમાં ધકેલ
દેવા.. એમ સત્તાધારીઓ કરી રહ્યા છે.
7. અરબ ફેરિયા પછી બીજાને સાચો હિસાબે
કે કોંગ્રેસવાદી રોજ વેપારીઓ અને
યહૂદીઓ તથા મજૂરોની પણ એવી સ્થિતિ છે.
વેપારી કોઈ પણ તેઓ નાણાં આંકડાં
કરવાના કૂવામાં ફેંકી પડ્યા છે. યહૂદીઓ
નાણાં ઉદ્યોગ પડવાનો નથી પોતાને
ત[illegible]માં બાળકોને એ લાભને બદલે
દુઃખ બનતા ભાવ આવું પડશે તે
દિવાળીએ દુકાનો સંગાથ રહ્યા છે. મજૂરો
પણ અનેક પ્રકારની બહારોમાં સડયા રહે.
અને તે બહારોના બચને રદ કરવાની
બાબ ભ્રમણા - સદ્ભાવના વ્યવહાર
રોપ નહિ પછી વધુ માગી રહ્યા છે.

આ સ્થિતિમાં પણ નિરાશ્રિત
~~આશ્રયસ્થાનો~~ઓને ઉભેલો દુઃખ છે ત્યાં તેઓ
આતુર જુવે ન આવવા દેય તો
સરકાર અને પ્રજા પાસેથી અનુકંપાની
આશા રાખી રહ્યા છે. એટલે ગામોમાં
ગાંડપણ આંગળાને લઈને ગામમાં નાખ
રોગ સાથે કે દેશ સપડો [illegible]
રાજ્યદ્રોહ પોતાની પુરાણી - ૬૪ વર્ષ
પહેલાંની પ્રણાલિકાને ચુસ્ત રાખી
અવકાશે ડરી રહ્યા છે આમાં પણ
આશ્ચર્ય તો એ છે કે આવો
દેશ અને પ્રજાને વફાદાર રહેલ
કૃષ્ણના સમાજસેવકો જે આવો
દેશનું આશરાનું [illegible] માથ સંભાળી
રહ્યા છે તેમ છે. દાખલા તરીકે
મધ્યસ્થ [illegible] પ્રધાન મંડળ, બીજા લાગતાં
પ્રધાન મંડળો નો અહીંયાન ખેંચતા
માંગીએ છુ આશરા રાખી ફરીથી!
આ અસ્થિર [illegible] આપ બધાની
લાગણી [illegible] ન હોત તો મારા
અલ્પબુદ્ધિએ [illegible] [illegible]
કે તેઓએ પ્રામાણિક કે [illegible]
પણ [illegible] હોત ! પરંતુ [illegible]
એ . અને આપણા [illegible] સાથે
[illegible] [illegible] દેશ એ
[illegible] [illegible] જાય છે

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

15 આ રીતે

તો હવે ભાષાનો ઉપયોગ કર્યો.
વ્યાકરણનું જ્ઞાન કર્યું તેમ ઉદાચા
ભાષાના આ અમ ઉદાહરણો માટે
રાજના બાના ભાઈ લખેલા બનો. મારે
તો ડ્રાફ્ટ બાબુજીએ ૬૪ વર્ષના
કુશળ તપે મેળવેલા આ દિવ્ય સિદ્ધિને
અમો અજ્ઞાનીઓ ૬૪ દિવસમાંજ જ્ઞાન
કરી નાખો છે. તો કેટલાક વાતનો અને

I. કોંગ્રેસનું નામ, સાંભળી કોંગ્રેસનો ઉદ્ધાર
કરી દેશની ફૂલની સાંકળ બનાવો.
દેશમાં ખેડૂતોમાં, વેપારીઓમાં, મજૂરોમાં
કરી દેશભક્તિની વેલ રેલાવો.

તે માટે ખેડૂતોનાં, વેપારીઓનાં,
મજૂરોનાં સંઘ, તાલુકા, જીલ્લાનાં એસોસી
એશનો સ્થાપો. તેમાં રાષ્ટ્રીય સરકારને
વ્યવહાર અને દરેક એસોસિએશનને
ઉપયોગી જેવા તથા અમલદારોને પણ
નોકરી ખાતર આપો. તેઓ દેશને વધુમાં
વધુ કઈ રીતે ઉપયોગી થાય તે યોજનાઓ
ભાગો મારફત વિચારે. અમલ કરે.

પછી તેમની મુશ્કેલીઓમાં પાછાં વધારો
બંધારણપૂર્વક શરતો કરવા [illegible] અગાઉના
[illegible] બેઠકના સરકારી અમલદારોના
દબાણ પ્રાપ્ત [illegible] સરદાર કરાવો – મુશ્કેલીમાં
સામાન્ય સરકારને સૂચન કરે. સરકાર
તે ઉપર વિચાર કરી કારણ સહાનુભૂતિ [illegible]
આપશે.

આ રીતે પગલાં તો સરકાર અને પ્રજાનું
કામ સરળ બનશે.

એવા માણસો કે આપણા [illegible] આગળ
કાર્ય ચિંતન છે. આપણા માટે. શુભ [illegible]
[illegible] કાર્ય છે – આપને સાંભળનાર [illegible] છે.
[illegible] આપણા [illegible] છે [illegible]
કાર્ય પણ [illegible] ઉપયોગી [illegible].

પણ સરકારને એવા એક માણસો કાર્ય
[illegible] અમલમાં મુકાશે અને તેમાં આપ
ફરજમાં સુગમ પડશે. અને સરકારે
સરકારે નીચા પ્રકારનું કામ આગેવાનો
[illegible] સરળ સાથે ચાલશે.

આવો તો પ્રજા પણ ઉપકાર
ગણે છે. અને તેમાં અનુભવમાં [illegible]
કુદરત કોપો. [illegible] છે. [illegible]
આવે આપ નીચા પ્રમાણે આગેવાનો
[illegible] છે. પરંતુ મને આશા છે કે [illegible]
[illegible] ઉપયોગ [illegible] ઉપાય [illegible]
મુકશો અને [illegible] [illegible]
[illegible] કાર્ય કરશો [illegible].

મ. [illegible]
[illegible]

Telephone No. 282 S. T. R. No. 472 L. No. 326 76

SHAH J. T. KAPADIA

CLOTH MERCHANT & COMMISSION AGENT.

શાહ જે. ટી. કાપડીઆ

કાપડના વેપારી અને કમીશન એજન્ટ.

ઠે. મોટા બજાર, નવસારી.

Mota Bazar,

NAVSARI 21 - 5 - 194[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

નવસારી.

ગુપ્ત

પૂજ્ય મુરબ્બી શ્રી

આપના ઉપર કામનો ભારેમાં ભારે દબાણ છે અને આપની તબીયત સારી નથી એ બધી બીના જાણવા છતાં ન છૂટકે લાચારીથી આ પત્ર આપને વાંચવાની તસ્દી આપું છું તો તે બદલ મને માફ કરશો.

આપ છેલ્લાં બારડોલી આવ્યા ત્યારે આપના દર્શને હમો આવ્યા હતા અને આપની મુલાકાતથી હમો બહુ ખુશી થયાં હતાં તે ઉપરથી મારા ઉપર આપની લાગણી કેટલી છે તેનો મને ખરેખર ખ્યાલ આવ્યો. આપ મને એક પુત્ર તરીકેજ ગણો છો અને હું આપને મારા પીતાજી તુલ્યજ માનતો આવ્યો છું. આપની મારા પ્રત્યેની માયાળુ લાગણીને લીધેજ આ પત્ર લખવાની હીંમત કરૂં છું.

આ પત્ર લખી આપને કોઇપણ ખોટી બીના સમજાવવાનો મારો હેતુ નથી. અમે કાયદેસરના બધા પ્રયત્નો કરી રહયા છીએ એ પ્રયત્નોમાં અમે અમારી જીભ અને કલમ ઉપર પુરેપુરો કાબુ રાખ્યો છે. અમે કોઇને પણ એક કડવો શબ્દ કહયો નથી પરંતુ અમને લાગે છે કે અમારી કાયદેસરની વાતો કોઇએ સાંભળવી નથીઅને પોતાનું ધારેલુંજ કરવું છે. વડોદરા રાજ્યને હીન્દી સંઘ સાથે જોડી દેવામાં આવ્યું તે વખતે લોકમત વધુન વીરૂધ્ધ હતો છતાં આપના તરફની પૂજ્ય ભાવનાને લીધે અમે એક અક્ષર પણ ઉચ્ચાર્યો નથી. મુંબઇ પ્રાંતમાં વડોદરાને ભેળવી દેવાની જાહેરાત કરવામાં આવી ત્યારે પણ અમે એજ ભાવનાથી ચુપ રહયા પણ આજે જ્યારે નવસારીની ~~પચ્ચ લાખ લાખ~~ પાંચ લાખ પ્રજાની લાગણી અને સગવડોને ઠોકરે મારી અમને નહિ જણાવતાં કોઇપણ કારણ માટે નવસારીને વધુન પાયમાલ કરવાના નીર્ણયો લેવાઇ રહયા છે. આવે વખતે સભ્ય તેટલાં નીયમસરના બધા ઉપાયો અમે લઇ રહયા છીએ. પણ એ નીર્ણય કરનારાઓ જે રીતે અમારા આ કામને માટે મોકલેલાં પ્રતિનીધી મંડળને જવાબો આપે છે તે જોતાં મને ખાતરી થઇ છે કે અમારૂ સાંભળનાર કોઇજ નથી. મુઠ્ઠીભર માણસોનું વર્ચસ્વ ઓછુ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

થઇ જવાની <u>ખોટી</u> બીક અને માન્યતાને કારણે નવસારી પ્રાંતની પ્રજાનું ભારોભાર નુકશાન થાય છે અને લાખો માણસોને મુશ્કેલીમાં મુકાવું પડે છે. આજ સુધી અમને દરેક ઠેકાણેથી એવી ખાતરી આપવામાં આવી હતી. વર્તમાન પત્રોમાં પણ એજ રીતેની હકીકતો વારંવાર આવતી હતી કે નવસારીને જીલ્લો બનાવવામાં આવશે. છેલ્લી ઘડીએ મુંબઇ સરકાર તરફથી જાહેરાત કરવામાં આવી છે તેમાં વડોદરા રાજ્યના ત્રણ જીલ્લાઓ અમરેલી, મહેસાણા, અને વડોદરા બનાવવામાં આવશે તથા નવસારીને સુરત સાથે જોડી દેવામાં આવશે એમ જણાવવામાં આવ્યું છે.

આ ઉપરથી નવસારી પ્રાંતના પ્રજાજનોનું એક પ્રતિનીધી મંડળ માનનીય ખેર સાહેબને નવસારી સ્ટેશને મળ્યું તેમના તરફથી જવાબ મળ્યો કે માનનીય મોરારજીભાઇ દેસાઇ તથા રા.રા. કનૈયાલાલ નાનાભાઇ દેસાઇ વીગેરેની સલાહથી અમે એ કર્યું છે. તમે તેમને મળો, મને એમાં કંઇ રસ નથી. આ ઉપરથી એજ પ્રતિનીધી મંડળ તા.૧૪-૬-૧૯૪૯ ને દીવસે શ્રીયુત કનૈયાલાલ દેસાઇને વડોદરા મુકામે મળ્યું. એ વખતે એક સભ્ય તરીકે હું પણ હાજર હતો તેમનું આ મંડળ પ્રત્યેનું વલણ ઘણુંજ અસભ્ય હતું. આ મંડળ માટે તેમને કોઇએ આગળથી ખરખોટુ ભેરવી ભંભેરી મુક્યા હોય એમ લાગતુ હતું. તેમને છેવટે એમ કહ્યું કે નવસારીને જુદો જીલ્લો મુંબઇ સરકાર બનાવે તો મને વાંધો નથી. પણ આ સવાલ હું ગુજરાત પ્રાંતીક સમીતીની બેઠકમાં લાવવા દેવાનો નથીજ. સુરતના કેટલાંક કાર્યકર્તાઓ : કોંગ્રેસના : એમ માને છે કે નવસારીને જુદો જીલ્લો બનાવશું તો તેલોકોનું વર્ચસ્વ ઓછુ થઇ જશે અને તેથી તેલોકોની કીંમત ઘટી જશે. પણ ખરી વાત તો એ છે કે એવું કંઇજ થવાનું નથી. સુરત અને નવસારીમાં કોઇ દીવસ કોંગ્રેસની મહત્તા ઓછી થાય એવું આજ સુધી કોઇ પણ પગલું અહિના લોકોએ ભર્યુંજ નથી. અહિના લોકો તો આજે પણ કોંગ્રેસને માન આપીનેજ મુંગેમોઢે બેસી રહયા છે. નવસારીએ આજ સુધી મોખરે રહી બધીજ કોંગ્રેસની લડાઇમાં સારામાં સારો સાથ આપ્યો છે એ આપ સારી રીતે જાણો છો. નવસારીની સંગીન મદદ વીના સુરત જીલ્લાની કોંગ્રેસની લડત કોઇ પણ રીતે સફળ નહિ થાત એ કહું તો તે ખોટુ નથી. તો જે લોકોએ આજે ભારેમાં ભારે મદદ કરી છે તેમનેજ મોટામાં મોટી અગવડ માં મુકવાનું કોંગ્રેસ સરકાર વીચારે એ હમારે માટે ખરેખર એક કોયડોજ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

થઇ પડ્યા છે. અમારી કમનસીબીજ છે એમ અમને લાગે છે.

મધ્ય પ્રાંત, જોડીઆ પ્રાંત વીગેરેમાં વીસ વીસ લાખના જીલ્લા છે એમ અમને કહેવામાં આવે છે ત્યારે અમરેલી જેવો નાનામાં નાનો ભાગ જીલ્લો બને છે ત્યારે નવસારીપ્રાંત જેવો વધારેમાં વધારે સરકારી ઉત્પન્ન આપનારો વડોદરાથી બીજે નંબરના શહેર વાલો જીલ્લો બાજુના જીલ્લામાં જોડી દેવામાં આવે છે. ખર્ચની દ્રષ્ટીએ પણ આમ કરવાથી કંઇ ફેર પડતો નથી પણ જો એને સુરત સાથે જોડી દેવામાં આવે તો લોકોને પારાવાર મુશ્કેલીમાં મુકાવું પડશે એનો જરાયે ખ્યાલ કરવામાં આવ્યો નથી.

આજે ભરૂચ જીલ્લો પણ તદ્દન ઓછી આવક વાલો નાનામાં નાનો જીલલો છે તે પણ આપની મુંબઇ સરકાર નભાવી લે છે તો આ તો બધી રીતે જીલ્લો થઇ શકે એવો ભાગ હોવા છતાં એને એક મામુલી તાલુકાની હરોલમાં મુકવામાં આવે છે. મુંબઇ સરકારની જાહેરાતમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે એક મહીના સુધીમાં વાંધાઓ તેમજ સુધારા વધારાની સુચના મોકલવી, ત્યાર પછી છેવટનો નીર્ણય કરવામાં આવશે. આ બાબતમાં દાખલા દલીલ નકશાઓ તથા આવક ખર્ચ વીગેરેના આંકડાઓ સાથે અમે હમારી દલીલો નોંધાવી છે પણ અમેન ખાત્રી લાગે છે કે અમાર્ં ત્યાં કોઇ સાંભળવાનું નથી. આખા મુંબઇ ઇલાકામાં આવડો મોટો એકે જીલ્લો નથી. તો પછી શા કારણે લોકોને પારાવાર દુઃખ થાય એવો જીલ્લો બનાવવા માટે આગ્રહ રાખવામાં આવે છે. આપ મંજુરી આપો તો એક ત્રણ જણનું પ્રતિનીધી મંડળ આપને દીલ્હીમાં મલી એ સઘળી વીના સમજાવી આપને ખાત્રી કરાવી આપીએ. અગર જો આપને આપવાથી સંતોષ થયો હોય તો રાજસ્થાનના વહીવટના અગ્રગણીય ઉપરી તરીકે આપ એ બાબતમાં જે જે વ્યક્તીઓને કહેવું પડે તેને કહી ને નવસારી પ્રાંતને છીન્ન ભીન્ન થતો અટકાવો એવી અમારી નમ્ર વીનંતી છે

આપ તો અમારા પીતાતુલ્ય છો એની આપને વખતો વખત અમે ખાત્રી કરાવી આપી છે તો આ પંદર લાખ તમારા બાળકોને અગવડમાં પડતાં બચાવવા માટે આપ આપનું બનતું કરશો એવી મારી આપને પ્રાર્થના છે. લોક લાગણી ખુબજ તંગ થયેલી છે. દરેક ગામોમાં એ બાબતને લીધે લોકો ઘણાજ મુંજાઇ ગયાં છે. તો આપ મુરબ્બી શ્રી અમારૂં પ્રતિનીધી મંડળ આપને મળી શકે એટલા માટે થોડા કલાક અમને મુદત વીતી જાય તે

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પહેલાં આપો એવી મારી માગણી છે.

માનનીય મેર સાહેબના કહેવા પ્રમાણે માનનીય મોરારજીભાઇ તથા શ્રી. કનૈયાલાલભાઇને જો વાંધો નહિ હોય તો આ કામમા વાંધો આવે નહિ એવું અમારૂં માનવું છે. શ્રી. મોરારજીભાઇએ આ બાબતનો વીરોધ કર્યો છે એમ અમારૂં કહેવું નથી પરંતુ એ બન્ને ગ્રહસ્થો જો સંમત થાય તો નવસારી જીલ્લો બનાવવામાં કંઇપણ હરકત આવવા જેવું નથી. ખર્ચની બાબતમાં આજે સુરત જીલ્લાની જે સ્થીતી છે તેના કરતાં નવસારીને.જીલ્લો બનાવે તો તેની સ્થીતિ સરકારી વહીવટી ખર્ચની દ્રષ્ટીએ વધારે સંગીન છે. એમાં જરાએ સંસય નથી. તો પછી થોડીક માની લીધેલી બાબતો ને ખાતર પાંચ લાખ જેટલી વસ્તીને સગવડ ભરેલું તંત્ર આપવાને બદલે તેમને મુશ્કેલીઓમાં મુકવું એ અમારી પોતાની સરકારને શોભે છે એમ અમને લાગતુ નથી. પત્રનો જવાબ મળશે એવી આશા રાખું છું.

લી. આપનો ,

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

21

Recd 15/3/42

ચિ. કુ. મણિબહેન

કલ્યાણજી મણિલાલનું ને આ સાથેનો મારો પત્ર આપ વાંચવા યોગ્ય લાગે તો ડૉક્ટર સાહેબને પાસે મોકલજો ને ફિકર ન કરો

લિ. બાપુના આશીર્વાદ

અમૃતલાલ પુરુષોત્તમ
ગુજરાત [illegible] પાસે
[illegible]
વડોદરા

૧૭

ફાગણ સુ. ૮ મંગળવાર ૨૦૦૪

" મારી કલ્પના "

પ્રથમ પૂજ્ય સરદારશ્રી ! તમે પૈસા ઉઘરાવવાની ઝુંબેશ ઘણી અનોખી રીતે ચલાવો છો.

હિન્દુસ્તાનના ઉદ્યોગપતિઓ - મિલમાલિકો - મોટા મોટા વેપારીઓ - સટ્ટાખોરો અમીરોએ તમને ખાદી માટે ઘણું [illegible]. રાજા - મહારાજા દેવને પણ [illegible] ન હોય તેટલા ટુંકા સમયમાં મારી વાત માની ડાહ્યા થઈને રાજ-પાટ અને વૈભવો પ્રજાને [illegible] ૧૯૪૮ - સરકારને [illegible] તો તમે એક બીજો ચમત્કાર કરો તો હું માનું કે મારી વાત નહિ માનો તો નામંજૂર નહિ.

અને મોટો ભાગ [illegible] તો મારી એ પૈસા ઉઘરાવવા સિવાય [illegible] નથી છતાં ડાહ્યા [illegible] એક લાખમાં [illegible] ૩૦ કરોડની પ્રજાને [illegible] તે થાય [illegible] હું [illegible] કરી શકું.

તમે ત્યાં અને કેવી રીતે એક લાખમાં ઉઘરાવ્યા છો તેમાંથી [illegible] નથી [illegible]. તમે દેશ [illegible] (અને હિન્દુસ્તાન [illegible]) [illegible] પ્રધાનમંડળ [illegible] માટે [illegible] છે. તમારા [illegible] પ્રાયશ્ચિત તમે [illegible] કરી ડાહ્યા થઈને [illegible] સલાહ માનો [illegible].

તમને [illegible] માટે [illegible] તમને [illegible] પૂરા પાડવામાં આવશે. આ [illegible] તમને [illegible] હિન્દુસ્તાન માટે [illegible]

ચોપડા બનાવનાર કે વેચનાર પાના ૧૧૦ જેવા ઉમેરવાના બાંધવાં
પડશે નહીં. દરેકે દરેક નાના મોટા વેપારી કે ઉદ્યોગપતિઓએ સરકારમાન્ય
સરકાર નક્કી કરવામાં આવેલ ચોપડાનાજ નામા-પાના વગેરે લખવા
હિસાબ રાખવા પડશે. શરૂઆતના વરસના ચોપડાઓમાં નામાં નાખો- ઉધાર
વગેરેનું ખુલ્લું જમા કરી સરકાર લખવાં પડશે કેમ? સરકારને ખબર પડે
તો નામા ઉપર ટેક્ષ નાખ સંભાળવામાં વધે આવે છતાં આ રીતે વધે
વહીવટ માટે સરકારમાં ખાતરી રાખવું રહેશે

આ રીતે નામા ગોઠવાય સહેલ લખાણ રાખી મુશ્કેલ
ઉભાર રાખો- ખોટી રીતે ટેક્ષ ભરવાના નકલોમાંથી દૂર રહો. વધે
ભરાયેલો મોટો રકમ તમે નામાની પોતાનાજ મેળે ભરી દેવો તો અમે
તમને ઉપરના જેવા કેટલાક ટેક્ષ માફ કરી તેમને રાહત આપવા
કોશિશ કરીશું છતાં અમે ઉપાડી પાછળની પરીક્ષા કરવા અમને વાંધો ન
આવે

અને આપના એવા પેપર ના. (દાખલા તરીકે) સરકાર પહેલા
ચોપડાં જે વેપારીઓએ માટે ચોપડાઓનાજ તપાસ બનાવે જેમાં વાંચવા તારીખ
વિગતો લખવાનું કામ આવે આ રીતે ઓફિસના ડિપાર્ટમેન્ટ પેપરોના માહિતી
સરકાર ઓડિટરોની જુદા જુદા આવવાનું થાય તે તેમાંથી સરકારને
વાર્ષિક હિસાબની તપાસ પણ ઉપરાંત ઓછા અને નાના મોટા વેપારીઓ
તેમના દેશ- તેમના ખાતાઓ વગેરે દરેક બાબતની માહિતી સરકાર
[illegible] રાખવા છતાં અને નાના મોટા ચોપડા જુદા જુદા રાખવાનું
વેપારીઓને માટે મુશ્કેલી બને ચોપડા ભરી રાખે તે ખાતાનાં લખવામાં
આવે છતાં દરેક માટે એકસરખું વહીવટ અને નિયમિત કરવામાં
આવે (અંગ્રેજી ભાષાનું [illegible] નો [illegible])
આધારે માહિતી- અંગ્રેજી- [illegible] જેમ રાખે [illegible]

ઉત્સવમાં લોકો એકઠા થાય છે તેમાં વધારે ગોટાળા થવા સંભવ રહે છે

અમારા પાસે જે પ્રમાણ સાધનો છે તેનાથી અમે લોકો પાસે સેવા-સુશ્રુષા પણ ઝડપી ઉપાયો મેળવી શકાશે તેમ છીએ

તાર-ટપાલ અને રેલ્વે પ્રાણ જેમ લોકોને સુંદર સગવડો આપવા ઝડપી ઉપાયો પેદા થઈ શકે છે તેમ અમારા બધા રોગીઓ ટોળેટોળા ઉપર અમે એક એક માસ [illegible] "ઇન્જેક્શન-ઓપરેશન મેન્ટ" [illegible] થવાનું આ ઓપરેશન દેશ-દેશાવરમાં પણ પહોંચે તેથી અમારો વિચાર છે અને એક શાખા ૦-૨૦ આવા ઓપરેશનો માટે વેપારીઓ ખુશ થઈને આવે. ઇંગ્લાંડના રેલ્વેના [illegible] રેલ્વે તાર-ટપાલ માફક સરકાર ચલાવે અને જાહેર [illegible] નાણાંનો લોકોને પુરા પાડવામાં આવે આ રીતે રાજ્યમુક્તિ રોગોનું નિવારણ [illegible] મોટાના [illegible] સાધનો [illegible] જ્યારે સરકારના આમાં [illegible]

મોટા બંધ બાંધી અટકાવવા નો [illegible] ઉદ્યોગો [illegible] સાધનો ઉભા કરવામાં [illegible] ૫-૧૦ [illegible] તે [illegible] મોટા [illegible] ઉદ્યોગો [illegible] લોકોને [illegible] મોટા પુરા કરવામાં આવ્યો [illegible] બંધ [illegible] [illegible] મોટર-પંપ [illegible] ઉદ્યોગો [illegible] કરવામાં [illegible]

[illegible] પણ પોતાને [illegible] રોગીઓ [illegible] કરી તેઓને માટે [illegible] તેઓના રોગીઓ [illegible] આપવામાં આવે

તો [illegible] શ્રી - ઇત્યાદિ [illegible] દીવાન સાહેબ [illegible]
ઉપરાંત પ્રચાર - શિક્ષણ અને વેપારનું [illegible] ધીરે ધીરે [illegible]
થઇ જશે.

આપના [illegible] ફેલાવવા [illegible] માટે હૃદયનો રસ છે
અર્થશાસ્ત્ર ને આરોગ્ય-વૈદક [illegible] વિષયો હું આપના બાળકોના
ગામ ઉપર (આપના ફરતા [illegible] દેશના સુધારા વધારા માટે) જરૂર [illegible]
હાથ ધરી શકે તેમ [illegible] માનું છું. મારા આ પ્રયાસમાં [illegible]
આશીર્વાદ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] જણાવું છું. આ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
અને [illegible] ફેરવતા [illegible] ઉપર હું [illegible] [illegible] [illegible] છું
તે આપના [illegible] [illegible]

લિ. આપનો વિશ્વાસુ
અમૃતલાલ (પુરુષોત્તમ શાહ)

ગાર્ડન પાર્ટીમાં

96

ના. દિવાન સાહેબ સરદારશ્રીને મહેમાનોની ઓળખ આપે છે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

श्री.

चलथाण ता. पलसाणा.
ता. ११.२.१९४९.

ठराव

ग्राम्य प्रजानी सुख सगवडनो विचार करी हिन्दी संघना रियासती खाताना प्रधान पूज्य सरदार श्री वल्लभभाइ पटेले मुंबाइ प्रांत साथे वडोदराना जोडाणनी जे सर्वोत्तम सलाह श्रीमंत महाराजा साहेबने आपी छे तथा श्रीमंते ते सलाह मान्य राखी प्रजा हितार्थे सत्तात्यागी जे अतुल आत्मभोग आप्यो छे ते बदल पलसाणा तालुकाना खेडुतोनी आ सभा रियासती खाताना पधान पूज्य सरदारश्री पटेलनो तेमज श्रीमंत महाराजा साहेबनो अंत:करण पूर्वक आभार माने छे.

आ ठरावनी नकल पूज्य सरदारश्री पटेल उपर तथा श्रीमंत महाराजा साहेब उपर मोकलवा प्रमुखने अधिकार आपे छे.

ठराव...प्रमुख स्थानेथी. मंजुर सर्वानुमते.

[illegible signature]
प्रमुख.

સદરની એક પ્રત શ્રીમંત મહારાજા પ્રતાપસિંહરાવ ગાયકવાડ સાહેબ- વડોદરાને મોકલવામાં આવિ છે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

[illegible]

88

[illegible] 13/3

[illegible]
[illegible]
[illegible]
તા. ૪-૩-૪૮

માનનીય હિંદ યુનિયન ના નાયબ વડા પ્રધાન સાહેબ.
સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ સાહેબ
([illegible] રિયાસતી ખાતું)
નવી દિલ્હી.

વિ. વિ. આપના [illegible] ના તાબામાં [illegible]
[illegible] આપ ઉપર લખવા રજા લઉં છું.

વડોદરા રાજ્ય તા—૧-૫-૪૮ થી મુંબઈ [illegible] સાથે
[illegible] છે. અને તેની તા—૧-૩-૪૮ ના [illegible] માં
જાહેર થયું છે.

વડોદરા [illegible] ૨૫
[illegible] માનનીય ડૉ. જીવરાજ મહેતા સાહેબ.
[illegible] અને તે [illegible]
[illegible] સાહેબ [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ([illegible]) [illegible]. [illegible] વડોદરા
[illegible] — વડોદરા [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] વડોદરા [illegible]
[illegible]
હું [illegible]
ના [illegible] હું. [illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

[illegible] દુઃખો [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
તો [illegible] [illegible] [illegible] ઉપર [illegible]
[illegible].

તો નામદાર [illegible] ડૉ. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] તેમને
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

લિ. હું છું આપનો નમ્ર સેવક
[illegible] [illegible] [illegible].

श्री.

બા.રજુ.નં. ૬૩૮

बीलीमोरा कुंवराड प्रमुख........................तरफथी

હિંદીના નાં. વડા નાયબ પ્રધાન શ્રીમાન સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ સાહેબ જોગ.

विषय

वडोदरा राज्यनां मुंबई इलाका साथेना जोडाण बदल
आभार प्रदर्शित कर्या बाबत.

बीलीमोरा कुंवराड कचेरी,
ता.४ माहे मार्च सने १९४९.

मथाळे लखावेला विषय संबंधे निवेदन करवा नु के, आ संस्थानी सभा निवेदन करवानुं कारण. सभाए ठराव आंक १७०.४८.४९ थी हिंद एक अने अविभक्त छे ए मुळभुत अनुकरणीय सीध्धांतने अनुसरी श्रीमंत महाराजा साहेब हिंदी संघनी .. मध्यस्थ सरकारना विचारोने मान आपी नायब वडा प्रधान श्रीमान सरदार .. वल्लभभाइ पटेलनी सलाहानुसार वडोदरा राज्यनुं मुंबई इलाका साथे जोडाण करवा ठराव्युं छे.तेने आ सभा हर्ष भरी रीते आवकारे छे .

उपर प्रमाणे ठरावी तेनी नकलो लागता वळगता खातामां मोकलवा ठराव्युं छे.ठरावनी नकल सामेल छे. ता. सदर.

[illegible]

प्रमुख,

बीलीमोरा अ वर्ग कुंवराड.

Yoursdly

व. ह. आ. २-५-४७, ६,०१७. क. १९६-६-१०

नियमनी कलम   मां बतावेलो नमुनो निशानी (   ) अ । ब वर्ग सुधराई कस्बे [illegible] तालुके [illegible]

अनुक्रम अंक	सभा भर्यानी तारीख, मास अने सन वखत अने स्थल	हाजर सभासदोनां नाम	सभा आगळ निकळेला विषय अनुक्रमवार दरखास्त तथा सुधारो	(१) दरखास्त के सुधारो रजु करनारनुं नाम (२) अनुमोदन आपनारनुं नाम	मत आपवामां आव्यो छे: तरफेणमां	मत आपवामां आव्यो छे: विरुद्धमां
१	२	३	४	५	६	७
૧૭૦	તા. ૨૬-૨-૪૯ બારોટ સાહેબ [illegible] ૮-૩૦ વાગે [illegible]	(૧) રા. રા. પ્રમુખ સા. (૨) ,, ,, [illegible] (૩) ,, ,, [illegible] ભાઈ (૪) ,, ,, [illegible] (૫) ,, ,, [illegible] (૬) ,, ,, [illegible] ભાઈ (૭) ,, ,, [illegible] ભાઈ (૮) ,, ,, [illegible] ભાઈ (૯) ,, ,, [illegible] ભાઈ (૧૦) ,, ,, [illegible] ભાઈ (૧૧) ,, ,, [illegible] ભાઈ (૧૨) ,, ,, [illegible] (૧૩) ,, ,, [illegible] ભાઈ (૧૪) ,, ,, [illegible] (૧૫) ,, ,, [illegible] ભાઈ (૧૬) [illegible]	રુ દેસાઈના ગોકુળ રા. છગનલાલ [illegible] ભાઈએ નીચે મુજબ દરખાસ્ત, મુકી છે આ હિંદ દેશ [illegible] એ [illegible] અનુસરણીય સિદ્ધાંતને અનુસરી હિંદ સંઘની મધ્યસ્થ સરકારના વિચારોને માન આપી અને હિંદના નાયબ વડા પ્રધાન સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલની દૂરંદેશી અને ઉપયોગી સલાહને અનુસરીને શ્રીમંત મહારાજા સાહેબે સમગ્ર વડોદરાની સરકાર વડોદરા રાજ્યને મુંબઈ ઈલાકા સાથે જોડવાનો નિશ્ચય કર્યો એ ડહાપણ [illegible] [illegible] આવકારે છે અને તે માટે શ્રીમંત મહારાજા સાહેબનો તથા વડોદરા સરકારનો તથા સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલનો અને હિંદી સંઘની મધ્યસ્થ સરકારનો આભાર માને છે. એ પ્રમાણેનો ઠરાવ [illegible] [illegible] જોડવા [illegible] છે.	પ્રમુખ સ્થાનેથી રા. [illegible] ભાઈ [illegible] ભાઈ	સર્વે	૦

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

अ तथा ब वर्ग मु. [illegible] न. अंक २

प्रांत नवसारी कचेरीनी समग्र सभाना ठरावनी नोंधवही सने ४८-४९ बाबत

कोष्टक ४ मां जणावेला विषयनो ठराव तथा ते उपर प्रमुख अने हाजर सभासदोनी सही	अमल केवी रीते कर्यो ते विषे टूंकमां हकीकत	शेरो
८	९	१०
હિંદ એક અને અવિભાજ્ય છે એ મુજબના અનુસરણીય સિદ્ધાંતને અનુસરીને હિંદ સંઘની મધ્યસ્થ સરકારના વિચારોને માન આપી અને હિંદના મા. વડાપ્રધાન સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલની જરૂરી અને ઉપયોગી સલાહને અનુસરીને શ્રીમંત મહારાજા સાહેબે તેમજ વડોદરા સરકારે વડોદરા રાજ્યને મુંબઈ ઈલાકા સાથે જોડવાનો નિશ્ચય કર્યો છે એ ઠરાવને આ સભા હર્ષથી સાથે આવકારે છે. અને તે માટે શ્રીમંત મહારાજા સાહેબનો તેમજ ને. મા. દીવાન સાહેબ ડૉ. જીવરાજ મહેતાનો તથા વડોદરા સરકારનો તેમજ સરદાર શ્રી વલ્લભભાઈ પટેલનો તથા હિંદી સંઘની મધ્યસ્થ સરકારનો આભાર માને છે આ ઠરાવની એક નકલ શ્રીમંત મહારાજા સાહેબ, તથા હિંદી સંઘના વડાપ્રધાન પંડીત જવાહરલાલ નહેરૂ તથા મા. વડાપ્રધાન સરદાર શ્રી વલ્લભભાઈ પટેલ તથા વડોદરાના દીવાન સાહેબ ડૉ. જીવરાજ મહેતા ઉપર મોકલી આપવા મે. પ્રમુખ સાહેબે નક્કી કર્યું.		

આ ઠરાવ [illegible] તા ૧૮-૫-૪૯ના
ઠરાવમાં આવ્યા છે આજના સભાનો ~~[illegible]~~
સભાનો વખત [illegible] તારીખ ૨૭-૫-૪૯ ના રોજ
મેમ્બરો [illegible] ઉપર મુજબ.
સહીઓ:—

(સહી) છ. ભા.
છગનલાલ [illegible]
ચં. ડૂ. [illegible]
મુકુંદલાલ [illegible]ભાઈ
કુંતેશલાલ [illegible]ભાઈ
ઈ. ર. દેસાઈ
[illegible] [illegible]ભાઈ [illegible]
[illegible] [illegible]ભાઈ
ડૉ. [illegible] [illegible]
[illegible]ભાઈ [illegible] પંચાલી
[illegible]ભાઈ [illegible]ભાઈ
[illegible]
[illegible]ભાઈ [illegible]
[illegible]ભાઈ [illegible] પટેલ

व. स. का. २-५-४७, ८,०१७. इ. १८६-८-१०

नियमनी कलम मां बतावेलो नमुनो निशानी ( ) अ । ब वर्ग सुधराई कस्बे तालुके

अनुक्रम अंक	सभा भर्यानी तारीख, मास अने सन वखत अने स्थळ	हाजर सभासदोना नाम	सभा आगळ निकळेला विषय अनुक्रमवार दरखास्त तथा सुधारो	(१) दरखास्त के सुधारो रजु करनारनुं नाम (२) अनुमोदन आपनारनुं नाम	मत आपवामां आव्यो छे	
					तरफेणमां	विरुद्धमां
१	२	३	४	५	६	७

રૂા. ૨.૨૦
[illegible] ૬૩૮/[illegible] [illegible]
તા. [illegible]-૩-[illegible]
[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

શ્રી.

જા.નું.નં. ૨૧૩૦/સ.ન. ૪૮ 91

નવસારી અ વર્ગ સુધરાઇ કચેરી,
તા. ૯ માહે માર્ચ સને ૧૯૪૮.

હિન્દી સંઘના નાયબ વડા પ્રધાન
સરદાર શ્રી વલ્લભભાઇ પટેલ,
નવી દીલ્હી.

વિષય -

નવસારી સુધરાઇની તા. ૧૫-૨-૪૮ ની સભાના
ઠરાવનો ઉતારો મોકલવા બાબત

વડોદરા રાજ્યનું મુંબઇ ઇલાકા સાથે થયેલા જોડાણ અંગે નવસારી પ્રાંતને જુદો જીલ્લો-ડીસ્ટ્રીક્ટ- બનાવી નવસારી શહેરને જીલ્લાનું મુખ્ય મથક તરીકે ચાલુ રાખવા સંબંધમાં આ સુધરાઇની તા. ૧૫-૨-૪૮ ની સભામાં ઠરાવ નં. ૨૮૬ નો કરેલો છે. તેનો ઉતારો આપશ્રીની તરફ મોકલવા ઠરાવ્યાથી તે મોકલવા અમો રજા લઇએ છીએ.

[illegible signature]

પ્રમુખ,
નવસારી અ વર્ગ સુધરાઇ.

નં.

વડોદરા રાજયનું મુંબઈ ઇલાકા સાથે થયેલા જોડાણ અંગે નવસારી પ્રાંતને જુદો જીલ્લો બનાવવા સંબંધમાં નવસારી મ ની સુધરાઈ તરફથી થયેલા ઠરાવનો ઉતારો.

દરખાસ્ત મુકનાર:- રા. રા. સુરેન્દ્રનાથ દ્વારકાનાથ દેસાઈ.
અનુમોદન આપનાર:- ,, બાલુભાઈ મગનલાલ બાટલીવાલા.

ઠરાવ નંબર ૧૮૬ તારીખ ૨૫-૨-૪૯
સર્વાનુમતે મંજુર.

ઠ રા વ

" હિન્દના નાયબ વડા પ્રધાન સરદાર શ્રી વલ્લભભાઈ પટેલની સલાહને અનુસરીને શ્રીમંત મહારાજા સાહેબે વડોદરા સરકારની સાથે સંમત થઈ - વડોદરા રાજયનું મુંબઈ ઇલાકા સાથે જોડાણ (Integration) કરવા ઠરાવ્યું છે અને તે અનુસાર વડોદરા રાજયનું વહીવટી તંત્ર નામદાર મુંબઈ સરકાર સંભાળી લે તે પ્રસંગે હાલના નવસારી પ્રાંતને જુદો જીલ્લો બનાવવા માટે અને તેમાં નવસારીની આજુબાજુના જલાલપોર, ચીખલી, વલસાડ, તથા બારડોલી તાલુકાના ગામોનો તેમજ મુળ વાંસદા તથા ધરમપુર - રાજયોના ગામોનો સમાવેશ કરવા અને નવસારી શહેરને નવસારી જીલ્લાનું મુખ્ય મથક તરીકે રાખવા નવસારી સુધરાઈની આ સભા નામદાર મુંબઈ સરકારને, વડોદરા સરકારને તથા હિન્દી સંઘની મધ્યસ્થ સરકારને - આગ્રહભરી વિનંતી કરે છે અને આ ઠરાવના સમર્થનમાં નામદાર મુંબઈ સરકારના તથા વડોદરા સરકારના તથા હિન્દી સંઘની મધ્યસ્થ સરકારના ધ્યાનપર નીચેની બાબતો લાવવાની રજા લે છે.

૧. નવસારી શહેર મુંબઈ પછી પ્રગતિની દ્રષ્ટિએ ઘણું આગળ પડતું છે અને ઘણા કાળથી આગળ પડતી પારસી કોમની વસ્તીનું તથા નામાંકીત પારસી ઉદ્યોગપતિઓ તથા દેશનેતાઓ તથા આગેવાનોનું મુળ વતન હોઈ - ઘણા વખતથી એક આદર્શ શહેર તરીકે પંકાયેલું છે.

૨. આ શહેરમાં ડીસ્ટ્રીકટ કોર્ટ, મેજીસ્ટ્રેટ, કલેકટરની કોર્ટ, ડીસ્ટ્રીકટ જેલ, પોલીસ હેડ ક્વાર્ટર્સ, હોસ્પીટલ, કોલેજ, હાઈસ્કુલો, છાત્રાલયો, વોટર વર્કસ, ડ્રેનેજ, ઈલેકટ્રીસીટી, પ્રથમ વર્ગની મ્યુનિસિ-પાલિટી, જીલ્લા લોકલ બોર્ડની કચેરી, બેન્કો, ટેકનીકલ ઇન્સ્ટીટયુટ, લાયબ્રેરીઓ, બરોડા બેન્ક દેના બેન્ક, ડીસ્ટ્રીકટ કોઓપરેટીવ બેન્ક, ડીસ્ટ્રીકટ લેન્ડ મોર્ટગેજ બેન્ક વિગેરે અનેક સાધનો છે અને તે માટે અનેક વિશાળ મકાનો આ શહેરમાં આવેલા છે.

૩. નવસારી પ્રાંત-જીલ્લા-નું એ અગત્યનું મથક હોઈ રેલ્વે ઉપરાંત મુખ્ય રસ્તાઓથી અનેક ગામડાઓ તથા કસ્બાઓ સાથે જોડાયેલું છે તેમજ નવસારી શહેરને લાગીનેજ પૂર્ણા નદી આવેલી છે અને બંદર પણ છે. નવસારી બી. બી. એન્ડ સી. આઈ. રેલ્વેના મુખ્ય રસ્તાપર મુંબઈથી ફક્ત ૧૫૦ માઈલ દૂર આવેલું છે અને નવસારી વેપાર ઉદ્યોગનું પણ મુખ્ય મથક છે. આ શહેરમાં કાપડની મોટી મીલો, કપાસના જીનો, પ્રેસો તથા મોટી બોબીન ફેકટરીઓ તેમજ મોટા મોટા કારખાનાઓ આવેલા છે. આ શહેરમાં કાપડનો - વેપાર, ઇમારતી લાકડાનો વેપાર, મેટલ વર્કસ વિગેરે વેપાર મોટા - પ્રમાણમાં હસ્તી ધરાવે છે. વળી આ શહેરની નજદીક આવેલા વાંસી બંદરની પણ ખીલવણી થઈ શકે તેમ છે.

૪. નવસારી પ્રાંતની હાલની સરહદ એવી છે કે, તેમાં સુરત જીલ્લાના જલાલપોર, ચીખલી, વલસાડ તથા બારડોલી તાલુકાના ગામો નજીકમાંજ આવેલા છે અને એ બધાં તાલુકાઓના ગામોમાંથી નવસારી શહેરથી ટુંક વખતમાં જઈ શકાય છે અને મોટા ભાગના ગામોને નવસારી શહેર સાથે જોડનારી મોટર બસો તથા ટ્રકો નવસારીથી આવ જાવ કરે છે. મુંબઈ થી અમદાવાદ જતો ધોરી રસ્તો નવસારી શહેરમાંથી પસાર થાય છે અને નવસારી તાલુકાના મુખ્ય ગામોને એ રસ્તો લાગે છે.

૫. નવસારી શહેરને લગોલગ લાગીને જલાલપોર" તાલુકાનું મુખ્ય ગામ જલાલપુર આવેલું છે.

૬. જીલ્લાને લાયક મોટી ઓફીસો જેમાં સમાવી શકાય એવા મોટા ઓફીસોના મકાનો નવસારીમાં છેજ તેમજ જીલ્લાના મુખ્ય શહેરમાં જે જે પ્રકારની સગવડતાઓ આપનારી સંસ્થાઓ વિગેરે જોઈએ તે તમામ નવસારી શહેરમાં છે.

આ બધા કારણો તેમજ બીજા અનેક વિશેષ કારણોથી આ પ્રાંતના હાલના કેટલાક તાલુકાઓ તથા સુરત જીલ્લાના જલાલપુર, વલસાડ, ચીખલી, બારડોલી તથા પારડી તાલુકાઓના ગામોનું તેમજ ધરમપુર, વાંસદા, ડાંગ વિગેરેના પ્રદેશોને એકત્ર કરી તેનો નવસારી જીલ્લામાં સમાવેશ કરી નવસારી શહેરને નવસારી જીલ્લાનું મુખ્ય મથક તરીકે ચાલુ રાખવા અને તે મુજબ વ્યવસ્થા કરવા આ સભા આગ્રહપૂર્વક વિનંતી કરે છે.

આ ઠરાવની નકલો હિન્દી સંઘના વડા પ્રધાન પંડીત જવાહીરલાલ નેહરૂ પર, નાયબ વડા પ્રધાન સરદાર શ્રી વલ્લભભાઈ પટેલપર, નામદાર મુંબાઈ સરકાર તરફ તેમજ શ્રીમંત મહારાજા સાહેબ તરફ તથા વડોદરાના દિવાન સાહેબ ડો. જીવરાજ મહેતા તરફ મોકલી આપવા મે. પ્રમુખ સાહેબને સત્તા આપવામાં આવે છે. "

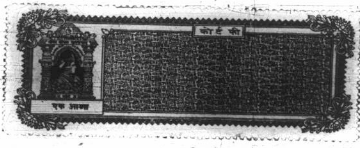

25/2/1491

93

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

24/7/48
30/7/48

4/10/48
5/10/48
6/10/48
8/10/48
9/10/48
10/10/48
11/10/48
13/10/48
16/10/48
17/10/48
18/10/48
21/10/48
23/10/48
25/10/48
28/10/48
1/11/48

4/11/48
6/11/48
7/11/48
8/11/48
12/11/48
14/11/48
15/11/48
16/11/48
17/11/48
19/11/48
22/11/48
26/11/48
28/11/48
29/11/48
30/11/48
3/12/48

6/12/48
7/12/48
8/12/48
10/12/48
11/12/48
13/12/48
15/12/48
18/12/48
19/12/48
20/12/48
24/12/48
26/12/48
27/12/48

5/1/49
6/1/49
8/1/49
10/1/49
14/1/49

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

[illegible] [illegible] [illegible]

5/7/47/
6/7/47/
8/7/47/
10/7/47/
14/7/47/
17/7/47/
18/7/47/
21/7/47/
19/7/47/
24/7/47/
25/7/47/
28/7/47/
30/7/47/

3/8/47/
6/8/47/
7/8/47/
10/8/47/
13/8/47/
8/8/47/
12/8/47
15/8/47/
18/8/47/

7/11/48/
4/11/48/
10/8/48/
13/8/47/
16/8/47

8/8/48
20/8/48/
24/8/48/
30/8/48/
31/8/48/

3/9/48/
5/9/48/
6/9/48/
7/9/48
9/9/48/
12/9/48
14/9/48
16/9/48
21/9/48
24/9/48

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

[illegible]

13

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પર્યેષ
ખાસ

Gajendra J. Pandya,
M. A.

શિયાપુરા
રાયપુરા પ્રેસ સામે
BARODA.

Date તા. ૧૯ - ૪ - ૧૯૪૧

Ref. No.

માનનીય પૂ. સરદાર સાહેબ,

આપની અપૂર્વ શક્તિ, બુદ્ધિબળ, કુનેહ અને મુત્સદ્દીગીરીએ આજ વહેલી સવારે, મને જે કાવ્ય લખવાની પ્રેરણા આપી છે તે કાવ્ય આપને હું સપ્રેમ અર્પણ કરું છું. સાથે સાથે ભારતવર્ષની જનતાનું રાષ્ટ્રીય માનસઘડતર કરી શકે એવું, કેવળ સ્વરચિત રાષ્ટ્રગીતોનું મારું પુસ્તક 'રાષ્ટ્રવીણા', 'બાપુ તારા શરણે' નામક સ્મરણાંજલિની પુસ્તિકા તથા પૂ. પંડિતજી જ્યારે તાજેતરમાં ગુજરાતમાં પધાર્યા હતા તે પ્રસંગે ગુજરાતના એક અદના સેવક તરીકે શાયર તરીકે એમનું સ્વાગત 'વીર જવાહર' નામક ગીતોથી કર્યું હતું તે પત્રિકા આપને સપ્રેમ ભેટ મોકલું છું તે સ્વીકારી મને ઉપકૃત કરશો.

મારો, આપ સાહેબને પરિચય આપવામાં કંઈ પણ આત્મશ્લાઘા જેવું લાગે તો મને ક્ષન્તવ્ય ગણશો. હું એક રાષ્ટ્રનો અદનો સેવક છું. સ્વ. મેઘાણીના સ્વર્ગવાસ પછી ગુર્જર જનતા મને રાષ્ટ્રશાયર તરીકે ઓળખે છે. મેં આજ દીન સુધી પૂ. બાપુજીએ ગતિમાન કરેલાં સત્યાગ્રહનાં આંદોલનમાં સક્રીય ભાગ લીધો છે. જો હું સાચે જ મારાં રાષ્ટ્રશાયરની શક્તિ ધરાવતો હોઉં એમ આપને ઉપર્યુક્ત સાહિત્ય પુસ્તકો જોતાં લાગે તો જે રાષ્ટ્રશાયરનું સ્થાન કોંગ્રેસમાં હોય અગર હોવું જોઈએ તે નક્કી કરી મને ઉપકૃત કરશો. આપણી આર્ય સંસ્કૃતિમાં રાજા વિક્રમ અને ભોજના સમયથી કાલીદાસાદિક જેવા કવિઓને રાજ્યાશ્રય મળતો એ આપ સાહેબને સુવિદિત છે. એટલે હું આપને મારે માટે તેમજ હિંદના દરેક પ્રાંતના મારા જેવા રાષ્ટ્રશાયરો માટે એ સર્વ રાષ્ટ્રના ઘડવૈયાઓને આપણી સંસ્થાઓમાં યા કોંગ્રેસમાં યોગ્ય સ્થાન મળે એવી વિનંતિ હવે કરું તો અસ્થાને નહીં લેખાય.

બીજી એક અંગત વિનંતિ આપ સાહેબ સમક્ષ સાદર રજુ કરું છું તો તેને માટે ધટતું કરશો. સહજ ક્ષોભ સાથે જણાવું છું કે નીચે જણાવેલ મારી પાત્રતા ઓલ ઇન્ડીયા રેડિયોના Executive ની પોસ્ટ માટે હોવા છતાં, પ્રયત્નોના અંતે મને એ નોકરી મેળવવામાં આજ દીન સુધી નિષ્ફળતા

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

મળી છે. કોઈ દાદ ફરિયાદ સાંભળતું જ નથી. મને આશા છે કે આપ મારી નીચેની લાયકાતો ધ્યાનમાં લઈ ઑલ ઈન્ડીયા રેડિયોના ડાયરેક્ટર પર અરજી Recommend કરી [illegible] મને એ 'પોસ્ટ' અપાવવામાં સહાયભૂત થશો અને જીંદગી પર્યંત આભારી બનાવશો. જગ્યાઓ અમદાવાદ અને વડોદરા રેડીઓ સ્ટેશન ઉપર ટૂંક સમયમાં ભરવાની છે.

મારી પાત્રતાઓ:—

૧ અખિલ હિંદ વક્તૃત્વકળા હરિફાઈનો વિજેતા.

૨ ગૂજરાત સાહિત્ય સંગીત કલામંદિરનો પ્રમુખ

૩ વડોદરા શ્રી પ્રેમાનંદ સાહિત્ય સભાનો મંત્રી

૪ આઝાદીની રાષ્ટ્રીય લડતનો સ્વયંસેવક. ૧૯૪૨ની લડતમાં અંગ્રેજી સરકારની નોકરી છોડ્યા બાદ પંચમહાલ જીલ્લામાંથી ઝંપલાવ્યું હતું.

૫ મુંબઈ યુનિવર્સીટીનો બી.એ. (ઑનર્સ) અને એમ.એ.

૬ રાષ્ટ્રગીત પ્રચાર સમિતિનો પ્રમુખ.

૭ ગૂજરાતમાં જાહેરમાં તેમજ રેડિયો દ્વારા ભજવાયેલા કેટલાય નાટ્ય પ્રયોગોનો દિગ્દર્શક.

૮ હાલ ઑલ ઈન્ડીયા રેડિયો સ્ટાર. આવતા માસની તારીખે હું વડોદરા રેડિયો પરથી સંગીતનો કાર્યક્રમ આપવાનો છું.

૯ હિઝ માસ્ટર્સ વૉઈસ કંપની તરફથી મારી સ્વીય રાષ્ટ્રગીતોની ૧૭૦૧૭ અને ૧૭૦૪૩ એફ.ટી ગુજરાતી રેકર્ડો પણ બહાર પડી છે.

૧૦ ગુજરાતના રાષ્ટ્રશાયર, નાટ્યકાર અને સુપ્રસિદ્ધ લેખક તરીકે મારી લેખમાળાઓ તથા કાવ્યો પ્રસિદ્ધ થતાં છે થાય છે અને પુસ્તકો પણ પ્રસિદ્ધ થાય છે.

૧૧ આખા ગુજરાતમાં ગામડે ગામડે અને પ્રત્યેક શહેરમાં મને જ્યારે સમય મળે છે ત્યારે રાષ્ટ્રગીત પ્રચારક તરીકે સંગીતના કાર્યક્રમો તથા ભાષણો આપું છું.

૧૨ સન ૧૯૪૭માં આખા ગુજરાતી સાહિત્યના જુન, જુલાઈ ઑગસ્ટ માસમાં બહાર પડેલ પુસ્તકોના સમીક્ષક તરીકે નીમાયો હતો.

૧૩ અત્યાર સુધી બે સાહિત્યિક માસિકોનું તંત્રીપદ કર્યું છે અને એક અંગ્રેજી મેગેઝીન પણ ચલાવ્યું છે.

૧૪ શાસ્ત્રીય સંગીતની બે પરીક્ષાઓ પણ પસાર કરી છે.

આપ સાહેબને મારી ઉપરોક્ત લાયકાતો જોતાં જો મારું નામ ઑલ ઈન્ડીયા રેડિયોના ડાયરેક્ટરને ભલામણ કરવા યોગ્ય લાગે તો એમને સાથેની બીડેલ અરજી Recommendation સાથે મોકલી આપી મારા પર અનુગ્રહ કરશો. આ સિવાય આપની સિફારસ [illegible] મારી શક્તિનો કોઈ પણ [illegible] રાષ્ટ્રીય કાર્ય માટે ઉપયોગ કરવાનું [illegible] તો માત્ર [illegible] માટે અરજું [illegible] સેવા કરવાની મન [illegible] આપ છો. કોઈએ આજ દિન સુધી કંઈ દાદ આપી નથી અને આપ માત્ર એક આશાનું જ્વલંત કિરણ છો એ રીતે આપના અમૂલ્ય સમયનો સહજ ભોગ મારા અંગત કાર્ય માટે આપવા આપને [illegible] આ [illegible] વિનંતી કરું છું. મારી A. I. R. માં અરજી કર્યાની [illegible] મોકલી છે. પણ આજ સુધી કોઈએ દાદ આપી નથી [illegible] પડ્યાં છે. [illegible] જય હિંદ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

માનનીય પૂ. સરદારશ્રીને
સ્મરણાંજલિ
(લેખક: શ્રી. ગજેન્દ્ર પંડ્યા. એમ.એ.)

આંધી જતાં, આંધી પ્રચંડ શી ચઢી!
આ હિંદ આકાશ, રવિ બુઝ્યું અહીં.
લીલી રસાળી ધરતી ... જ લાલી,
ખોજે દશાકે ઉંડું કૈં ખતાવી.

શોકના હિમગિરિ સમા ભારો,
જીતા છતાં ના રંજ કો સહારો,
પામી શકશો ક્યાં ભડવીર હિંદના,
આઝાદ કરી ઝૂંપે સરદારે સોના
કુનેહથી ગોઠવી રાજ્ય દંડથી,
શોણિત રેડ્યા વિના હા! અહાહા,
આંધી રૂંધી બુઝાવી, મંત્ર મુગ્ધ
કર્યાં જનો, અંતર ઠારી દગ્ધ.

શતાયુ જીવો સરદાર પ્યારા,
હો હિંદકેરા યુગ સર્જનારા.

Shiyapura 98
Opp: Raichura Press
BARODA.

Gajendra J. Pandya,
M. A.

GJP

Ref. No. P.

Date ~~24th~~ 18th April 1949

To
The Director
The All India Radio Station,
New Delhi.

Respected Sir,

With reference to my personal interview with the station Director Mr Ram Marathe at Baroda some months back, I beg to offer myself as a candidate for the post of the Programme Executive or the Programme Assistant for either of the posts suitable to me in view of my under-noted qualifications.

My Accademic qualifications: As regards my academic qualifications I am an M.A of Bombay University and have passed B.A. with Honours.

Literary qualifications:- As regards my literary qualifications I am an author of Rashtra Vina, the collection of Gujarati Poems 'Bapu Tara Charane' 'Naye Rashtra Git' & Sahitya-Ganga (Samiksha in Press). My novel named Ayadi, the collection of short stories named 'Kharata Tara' are likely to be published in the current year.

My Experience as the Director of Dramas:-

My two social ~~Natak~~ dramas named Saubhagya & Kashmiri Dulhan which were staged by college girls & High school girls of Baroda at Vankaner Theatre were directed by me. I have also directed Naga Bava the drama written by Syt Chandravadan Mehta and many minor as well as Major literary functions.

My Present Status:- At present I am working as the President of Gujarat Sahitya Sangit Kala Mandir, Rashtra Git Prachar Samiti and a Secretary of Shree Premanand Sahitya Sabha ~~and~~ as one of the leading public workers of Baroda

Gajendra J. Pandya,
M. A.
GJP
BARODA.

Date 194

Ref. No.

I may add for your information that I was appointed as a SamiKshak (Reviewer) of Gujarati Publications in the year 1947 by the Baroda Literary Society.

<u>My National Services</u>:- Your Honour will be glad to know that I joined the Civil Disobedience Movement launched by our Reverent Late Lamented Mahatma Gandhiji in the year 1942 and was sent to jail for six months' rigorous imprisonment for rendering the national services to our country.

<u>The Prize Man of the All India Debate</u>: I have also won a trophy in in the All India Debating Tournament in the year 1940 and have won many prizes in college contests.

<u>Extra qualifications</u>:- Very recently my two Twin records of national songs bearing nos 17017 FT and 17043 FT of His Masters' Voice Company are being sold in the Market. Thus I have earned great reputation as the national poet, and the National Songster of Gujarat.

My four short dramas are so far staged by the Baroda Radio Station. I have given many national programmes of music Rashtra-git and folk-songs in various towns and cities of Gujarat.

<u>Experience as an Editor</u>:- Till this date I have edited two Guj. ~~Mag. named~~ magazines named Darshan and Jivan Prabhat and one En. My named Revision Course in English for Matric Students.

<u>Musical qualifications</u>: Your Honour will be pleased to know that I have passed two examinations of Classical Music and am preparing for third examination.

I am Brahmin by Caste, 30 years of

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

100

Gajendra J. Pandya,
M. A.
GJP

BARODA.

Date 194

Ref. No.

age and native of Baroda.

I shall spare no pains to prove myself worthy of the post provided I am given chance to work as the Programme Executive or Programme Assistant in view of my above-mentioned qualifications in your any Radio Station.

Hoping to be excused for the trouble.
~~An~~ Thanking you in anticipation for an early compliance.

I beg to remain
Respected Sir
Your most obedient Servant

Gajendra J. Pandya

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

19

Dhairyaprasad,
Baroda, 2Ist March I949.

My dear Manibeen,

I am enclosing a letter regarding the question of State Allowances, to your father, Sardar Vallabh Bhai, as I hope to arrange the matter satisfactorily before the State merges with Bombay.

Will you please present it to him at an opportune moment when he is free from his main arduous duties; and give me your support, if you consider I am in the right.

I shall be so pleased if you do.

Yours sincerely
Vimala Raje Gaekwar

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

102

શ્રી શ્રી મંગળદાસ ગિરધરદાસ
પ્રધાન મંડળ,
અમદાવાદ.

અત્યારના સંજોગોમાં
રેશનીંગના [illegible] મોકલવાની
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] નક્કી [illegible] છે.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
કરે છે

[illegible] [illegible]

[illegible]
૧૨

શ્રી

આગ્રસ્મા. 103

તા. ૫. ૨. ૪૮

રા. રા. સરદાર ~~વલ્લભભાઈ~~ વલ્લભભાઈ પટેલ બહાદુર ની સેવામાં દિલ્લી.

અરજદાર મિસ્ત્રી મંગળભાઈ ગણેશદાસ પંચાલ [illegible] રહેવાસી ગામ આગ્રસ્મા રાજવાડો દરબારના રહીશ. નીમરતા પૂર્વક અરજ એ છે કે હું એક દુનિયામાં કલાકાર છું છતાં મારી કફોડી સ્થીતી થઈ છે તે હું આપની આગળ રજુ કરૂ છું. અને હું ખાદીધારી છું. જે ખાદી પહેરવાનું તેવી આશાએ સરૂ કરેલું કે ખાદી પહેરવાથી અને ~~[illegible]~~ કોંગ્રેસવાદી થવાથી આપણું રાજ્ય થશે અને દેશને ઘણું સુખ થશે. આ હિસાબે ખાદી પહેરવાનું સરૂ કરેલું અને પરદેશી માલનો બહિષ્કાર કરેલો પણ આતો મને એમ લાગે છે કે ઉલટું દુ:ખ પડ્યું છે.

એનું કારણ મારી એ ફરજ છે કે અમો એમ ધારતા હતા કે આપણું રાજ્ય થશે અને બાપુ રાજ્ય કરશે તો છોકરાઓને દુ:ખ પડશે નહી પણ આતો ઉલટી કફોડી સ્થીતી ઉભી થઈ છે. આ સંજોગોમાં પૈસા આપતાં અનાજ મળતું નથી. અનાજ પરમાટે જ્યાર મળે છે તો આખા દિવસ પર મારા લાઈ ઉભા રહીએ ત્યારે એક માણસ માથે એકનું ૧૦ શેર બાજરી મળે છે. અને એક માસે ૦॥ શેર સાબુ મળે છે. અને ૧૨ મહીને એક માણસે ૧ વાર કાપડ મળે છે. તો ~~[illegible]~~ દાળ, ભાત, રોટલી, કાંસાહ, કે બીડી, કે દુનીયાના વહેવારમાં જેનાં જોઈએ તેને શું ખપડાવવું અને આપ આખા દેશનું રાજ્ય કરો છો.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

ને સમજુ કેળવાયેલા, આખા રાજ્યના વહીવટકર્તા
છો. તો આપ માનો છો કે ઉપર જણાવેલ ચાલીશ ટકા
માત્ર આમ.ડું. લોકોનું ધારણ ઘટે છે કે દેશના બુદ્ધિગ
જુલમ પાચવીને માણસો છે દરવાજા ના વધારી
ઓછું ગણતા ત્યાંથી માલ લાવી દેશને પુરું કરશો. અને
અંકુશો વગેરે ઉપરના સરકારે ઉઠાવી લીધા દેશને
સુખ થાય એમ મારું માનવું છે. આવા મુશ્કેલીઓ ને
ઉભી થઈ શકે વગેરે તેઓ ધાર્યા, ઓછા ડૂબાર ને
મુશ્કેલી છે. પૈસાદારો ગમે ત્યાંથી કાળા બજારથી
એવા અનાજ લાવી ખાય છે. કોઈ લવાજ ભાગ વધુ
ઓછી કરી ભૂલવા ભૂખમરો કરીને પણ ખાય છે. પણ
વગેરે ટેકો ધારે વાળો મજુરી વર્ગના માણસો
ક્યાંથી લાવીને ખાય, મજુરી મળતી નથી. મજુરી
નથી તો પૈસા નથી અને એનું ઉપર પૈસા ભાવ
ઓછાં નાખ ... ધારે તો નથી અને ધારે તો પૈસા આપ
... વગર માણસ નથી કાળા બજાર થી અનાજ
મળતો ... નથી ... નથી કરો
હવે દેશના વધી ... છે તો આપ ... સપાટ
... ત્યારે આપને ... વધશે વળી ... ધારે ...
... ઉપર ... નથી ...

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

103

કરવું તેમને [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible]
[illegible] કરવું
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] છે.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] નથી [illegible] નથી [illegible]
[illegible] નથી [illegible] કરવું.
[illegible]
[illegible]

અરજદારની સહી.
[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

શ્રી. ભોળાભાઈ . એમ. પટેલ, 106
ગોરવાવાળા
વડોદરા

વડોદરા હરિજનો સ્ટ્રાઈક
બાબતે કામ કરેલું તેના બદલો
મળવા બાબત.

ડૉ. જીવરાજ મહેતાને. ~
[illegible] [illegible] -
[illegible] [illegible]

[illegible]—
ડૉ. જીવરાજ મહેતા

PRABHASHANKER G. UPADHYAY
1873

[illegible]

107

[illegible]

[illegible]

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

વડોદરાનું મુંબઇ સાથે જોડાણ. १०४

સરકારી નોકરો અને જાહેર સંસ્થાઓ પર તેની કેવી અસર થશે ?

કસાયેલા અને કાલતુ નોકરો માટે સર્વિશાસ્ત્રની માગણી.

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

વડોદરા તા૦ ૨૩ મી ફેબ્રુઆરી.

વડોદરા વીજળી કામદારોની હડતાળ છતાં પાવર હાઉસ ચાલુ છે. બહારથી માણસો લાવી પોલીસ પાર્ટીના રક્ષણ નીચે તેમની પાસે કામ લેવાય છે. લગભગ ૧૭ કામદારો અને યુનીયનના પ્રમુખ શ્રી. ગોખલેની સરકારે ધરપકડ કરી છે.

સરકારી નોકરોની મુંઝવણ

વડોદરાનું મુંબઇ પ્રાંત સાથે જોડાણ તા. ૧ લી મે ૧૯૪૯ના રોજ થશે. દરમીયાન સીવીલ્યન શ્રી. હાંડેકર કુમ આજથી માર્ચ માસમાં એડમીનીસ્ટ્રેટર તરીકે આવશે અને રાજ્યની મીલકતનો હવાલો લેવાનું આજ શીટ તઇયાર કરશે. હાલમાં તો રાજ્યના કારકુનો આટોપી ૩૦ મી એપ્રીલથી તેના આગળના કામોની રૂકાવટના હુકમો રોજ બરોજ નીકળતા જાય છે. રાજ્યના પોલીટીકલ ખાતા તરફથી હીંદ ભરના જુદાં જુદાં વરતમાનપત્રોને ઉત્તેજન તરીકે લવાજમ રૂપે રૂ. ૧૦૦થી૨૦ હજાર સુધી જુદાં જુદાં પત્રોને મળી લગભગ રૂપીયા પાંચ લાખ જેટલી રકમ આશરે વરસોથી અપાય છે તે રકમ તારીખ ૩૦ મી એપ્રીલથી આપવાનું બંધ કરવાનો હુકમ નીકળી ચુકયો છે.

સરકારી નોકરો માટે જુદી જુદી જાતના રોજ સરક્યુલર નીકળે છે અને માહીતીઓ મગાવાય છે. મરજરની જાહેરાત આપખુદ અને મેધમ રાખવાથી કેવી શરતોથી રાજ્ય મરજર કરાયું છે તે જાણવાની ઉત્સુકતા રહે જ છે. સરકારી નોકરો પોતાની રૂમોમાં રીસેસમાં ટોળે મળી વીચાર કરે છે કે આપણું શું થશે? સરદારશ્રીએ ૧૯૩૬ ની સાલમાં વડોદરાની કોલેજીયન પ્રજાને સંદેશા સંતરામના મંદીરના ઓટલેથી આપેલો કે 'ગુજરાતીઓ નોકરી કરવા નહીં પણ વેપાર કરવા જનમ્યા છે અને ટેવાયલા છે એટલે ગુજરાતી તો વેપાર કરશે. એમને કંઇ ગુમાવવાનું નથી.' એટલે ગુજરાતી નોકરો તો એજ વીચાર કરે છે કે દરેકને મેન્યુઅલી કે પ્રોવીડન્ટ ફંડ જેવી કેટલી રકમ મળશે? ત્યારે બીજા જયોતીષીઓને ઘેર ધકા ખાય છે ને પત્રોકા બતાવી પુછે છે કે હવે અમારો નોકરીનો યોગ કેટલો બાકી રહયો છે.

વકીલો.

વડોદરાના વકીલો હાયકોર્ટ ક્યાં રહેશે તેની તપાસમાં પડયા છે. ધારાસભાના સભાસદો પોતાની ખુરસીઓ કાયમ રહે તેની ખટપટ કરતા જણાય છે. એક નીશ્ચીત છે [illegible] સમાજ કરશે કે તેઓ એમ માને છે કે શાળાઓ તો કાયમજ રહેશે. વડોદરાની જાહોજલાલીના અસ્મીત ઘટવા માંડી છે. દવાખાના બનાવવાના પ્રોગ્રામ રદ કરવા છે સંગીતશાળા ખાનગી વ્યકતીને સોંપવા તજવીજ થાય છે. શાળાનું ધન [illegible] કેવી રીતે ત્યમહેર કરવું તેની યોજનાઓ

ઘડાઇ રહી છે. કેટલાંક સરકારી મકાનો વેચવાની શહેરમાં અફવાઓ ચાલે છે. શહેરના રીક્રીએશન ગારડન અને સાર્વજનીક સંસ્થાઓનું ઓજસ ઘટશે એમ લાગે છે. શ્રીમંત મહારાજા સાહેબનું સાલીયાણું રૂપીયા ૨૬ લાખ બંધાયું છે. ખાનગી ખાતુ બંધ થતાં ક્રમાવત ખાતુ અને હાથી ખાતું સમેટી લેવાશે. લગભગ ૧૨-૧૪ હાથી પાણીના મુલ્યે આપી દેવાશે. મરજરની ચોકસાઇ થતાં રાજભકત અને શ્રીમંત મહારાજા સાહેબ તથા પ્રજાજનોને વફાદાર સાપ્તાહીક પત્રો હવે તો દઇનીક બનાવવાના પ્રયત્નો કરે છે. રાજ્યની રીઝરવ જંગમ-સ્થાવર મીલકત થઇ લગભગ બે અબજ ઉપરાંતની રાજ્યની ઇસ્ટેટ હોવાનું મનાય છે. વડોદરાનો પબ્લીક પાક સુકાતો જાય છે. સ્વ સર સયાજીરાવે ખીલવેલી રાજ્યની કુલવાડીઓ હવે કરમાતી જાય છે છેલ્લો અંત લેતી હરેક સંસ્થાઓ પણ જુવો; પ્રાન્તીય સરકારના ઉદગારો સાથે સ્વ સયાજીરાવે રોપેલાં પ્રજા ઉત્કર્ષ ને લગતાં કુલઝાડોને ખીલેલાં અને કરમાતાં જોતાં હૃદયનાં બે અશરૂબીંદુઓ ઢાલવતા કરમાય છે. વડોદરાના પુસ્તકાલયો, દવાખાના, વ્યાયામશાળાઓ, શાળાઓ અને સરકારી કચેરીઓ જેવાં મકાનો અને તેની વ્યવસ્થા નવી ગોઠવણ મહાગુજરાતનાં એક પણ શહેરમાં નથી એમ કહીયું તો તેમા જરાય અતીશયોકતી નથી.

ખામોશ, બહાદુર, નીડર, ત્યાગી મહારાજા.

વડોદરાના મહારાજાની ત્યાગવૃતી નીડરતા બહાદુરી અને ખામોશપણું અજોડ પુરવાર થયાં છે. આવા શ્રીમંત મહારાજાનું જેવું બહુમાન કરવાનું કાર્ય વડોદરાની પ્રજા ભુલશે તો ઇતીહાસ સરદારશ્રી અને ડૉ૦ જીવરાજનાં ભલે વખાણ કરે પણ પ્રજા તે નગુણી હતી એમ કહેવાશે, તો પ્રજાએ તે વીચારવા જેવો પ્રશ્ન છે. સરકારી નોકરોના નીસાસા લેવા ન પડે તે જોવાનું કામ મરજરના વ્યવસ્થાપકોનું નહીં તો સરકારી નોકરો કહેશે કે,

"Had we served our God as obligently as we had served our State, He (God) wouldn't have given us up in our gray hairs."

સર્વિશાસ્ત્ર માટે પસંદગી

વડોદરા રાજ્યના સરકારી નોકરો અને નોકરી ઉચ કોટીના છે એમ સર્વ કોઇ કબુલ કરે છે એટલે મધ્યસ્થ સરકાર તરફથી શ્રી. માને પાટીલ સાહેબ સર્વિશાસ્ત્ર સરકાર માટે કેટલાક નોકરોની પસંદગી, ચુંટણી કરવા મારચ માસમાં આવશે. દરમ્યાન સરકારે સરકારી નોકરોને પુછાવ્યું છે તમારે ઇલાકાની નોકરીમાં રહેવું છે કે મધ્યસ્થ સરકારની નોકરીમાં રહેવું છે?

મુંબઇ સમાચાર તા. ૨૫-૨-૪૯ શુક્રવાર

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

...ાખની ખાધ લાવનારા

...મહેતાનું ભાષણ.

...જેટ ખજાનચી શ્રી૦ વઈકુંઠ ...જુ કર્યું હતું તેમાં જણાવ્યું:

	રૂા.
	૪૮,૮૦.૭૬ લાખ
	૫૨,૪૦.૭૪ લાખ
	૩૫૯.૯૮ લાખ
	૩૮.૫૦ લાખ
	૩૯૮.૪૮ લાખ

...ીચે પ્રમાણે સુચના કરી છે.
...ાઈ નીકાસ જકાત નાખવી.
...જારના સોદા પર લેવાય છે તેમ
... સીવાય બીજા કામ માટે વપરાતા
...ે એક આનાનો કર લેવો.
...ો કરી છે.
(કરોડ)

...ાખની નાની પુરાંતમાં ફેરવાઇ જશે

...ફી ...લે-સ	-૩.૬૪.૦૩
કુલ્લે	૫ ૫૩.૫૯

ખજાનચીનું ભાષણ.

મુંબઇ તા૦ ૨૪ મી ફેબ્રુઆરી ખજાનચી ઓનરેબલ મી. વી. એલ. મહેતાએ આજે સન ૧૯૪૯-૫૦ ના ...રસના મુંબઇ સરકારના આવક જાવકના ...ડસા રજુ કરતાં જણાવ્યું કે ગયા ...સનું બજેટ અમે બહુ કરૂણાજનક ...તાવ ણ વચ્ચે રજુ કર્યુ હતું ગયા બાર ...સ દરમ્યાન રાજકીય વાતાવરણમાં ...ણાજોગ ફેરફાર થયા છે. ...ે છતા હેથ કાંઇ નહી તે

... માટે રૂ. ૨૨.૭ લાખની જોગવાઇ કરી પણ વડી સરકારે જણાવ્યું છે પાછળથી તેની જોગવાઇ કરી શકાશે.

પ્રાથમીકતા

પરંતુ ખીલવણીમાં પ્રાથમીકતા એવી અને નહેરોનાં કામ, મકાનોની સગવડ વીજળી અને ઉદયોગો, કેળવણી, વહેવાર આરોગ્ય, સરકારી પધ્ધતી તથા કામદાર હીતને તેમજ વાહનોનું રાષ્ટ્રીયકરણ જેવી અર્ધ-વ્યાપારી યોજનાઓનો સમાવેશ થાય છે પરીણામે ખર્ચ કમી કરવાના પ્રયાસ કરવા છતાં કેટલીક બાબતમાં ખર્ચમા ઉમેરા પણ થયા છે.

દેશી રાજયોનાં જોડાણોથી ગયા બજેટ પછી ૪૪ લાખની વસ્તી અને ૩૩૬૮૩ ચોરસ માઈલ જેટલો વીસ્તાર પ્રાંતમાં ઉમેરાયો છે. વડોદરા અને કોલ્હાપુરે તાજેતરમાં જોડાવાનો ઠરાવ કર્યો છે. તે તો આથી જુદાં હજુ ઉક્ત રાજયોના જોડાણનું જાહેરનામું બહાર નથી પડયું એટલે તેમની આવક જાવક ડીપોઝીટ તરીકે દેખાડવામાં આવી છે અને તેની ચોકકસ અસર તો અત્યારે માપી શકાય પણ નહી. પણ હું એમ કહી શકુ કે જોડાણ પછીની વહીવટની વ્યવસ્થાના કારણે ખર્ચ એટલો થશે કે એ વીસ્તારેની મહેસુલ પુરતી થઇ પડશે નહી.

નીરાધારોને લગતું ખાતું.

પાકીસ્તાનથી આ પ્રાંતમા ત્રણેક લાખ નીરાધારો આવ્યાં છે તેમના માટે એક નવું જ ખાતું ખોલ્યું છે અને તેમાંના ૨ લાખને સરકારે ઉઘાડેલી ૨૧ છાવણીઓમાં રાખ્યાં છે. તેમના પુનઃવસવાટને લગતી યોજના મંજુર કરવામા આવી છે.

બે આફતો.

વળી નવેમ્બર માસના વાવાઝોડાની તેમજ દક્ષિણના અમુક ભાગો ખાતેના કવખતના વરસાદની બે આફતેથી ભારે નુકશાન થયું છે આથી રાહત માટ સરકારે તુરત પગલા ભર્યાં છે અને તગાવી લોન આપવા માટે રૂ. ૪૨ લાખની રકમ મંજુર કરી છે.

બીજી તરફથી ગુજરાતના મોટા ભાગ ખાતે ચોમાસું અસાધારણ નબળું નીવડયું હતું આથી મફત મદદ આપવાનાં અને સંકટ નીવારણના બીજાં પગલાં ભરવામાં આવ્યા છે ત્યા અગત્યની આફત પીવાના પાણીની ...ઢોરોને રાહત આપવા માટે છાવણીઓ ખોલવામા આવી છે અને બીજી ...કરવામા આવી છે ...ઘાસચારો ઉગાડવા માટે સરકારે રૂ. ૧૧ાા લાખની રકમ મંજુ-

૧૯ ...ણીસમુ અઠવાડીયુ
ગૃહસ્થી
લેમીંગ્ટન
સમય ૩, ૬ા ૧૦ થી ૧૧

...ના માલીકો મુંબઈ સમાચાર લીમીટેડ માટે અધીપતી ... છાપ્યુ...

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

श्री

109

मे. रा. रा. પૂજ્યશ્રી વલ્લભભાઈ પટેલ-સરદાર સાહેબ-

મુ. મુંબઈ

File

बि.वि. साथे पाटणना शा. हसमुखलाल मणीलाल तथा कांकरेज तालुका वेपारी मंडळना मंत्री शा. चंदुलाल उत्तमचंदनी मानसर विनंती के ...

१. ता. ८.८.४७ ना रोजमां अमदावादथी गुजरात प्रांतिक समितीना मंत्री मे.रा.रा. मगनलाल रणछोडभाइ तथा मुरब्बी भाइ श्री. वसंतलालभाइ रोहित मिल्स सेक्रेटरी तथा मुरब्बी पेलादभाइ रे. कुकरवाडा तथा मुरब्बी वकील साहेब शांतीलाल मनसुखराम शाह रे. महेसाणाना मुरब्बी मेहेरबान अमारा त्यां महान उपकार करी पधारेला.

२. तेओ मुरब्बी तरफथी अमोने पाटणमां पुछववामां आवेल के बनासकांठा फोर वडोदरा राज्य एटेच्ड एरीयामां बे तालुकदारो जोडायेला छे तेओने राजकोट एजन्सी साथे जोडाववा सारु दरेक तालुकदारनी सहिओ लाववानुं काम तमोने सोपवा माटे अमो अत्रे आव्या छीए.

३. तेओ साहेबना कहेवाथी अमोए एक बस भाडे करी बनास डिविजन वडोदरा राज्य एटेच्ड एरीयामां फरी सहिओ लाववा ज्वानी तैयारी करी तेवामां ते अरसामां वडोदरा राज्यना अमलदार साहेबे धमकी आपी अमारी साथे आववा लेवा ना कहेवडावी. त्यार पछी अनेक साधनो करवा हतां. बधा साधनमां वडोदरा राज्यनी धमकीना कारणे अमो बनास डिविजनमां जवा माटे निष्फळ नीवड्या.

४. त्यार पछी आवेला अमारा त्यां मानवंता मेमान कंटाळीने त्रण दिवसे पाछा दरेक पोत पोताना स्थळे गया. अने अमोने जरुं करवा भलामण करी गया.

५. अमारा तरफथी ता. १०.८.४७ ना रोजे सवारना वहेला चार वागे पगे चालता पाटणथी नीकळी बनास डिविजनमां शेठ मणीलाल बालचंद तथा शेठ मोहनलाल अमथालाइ बन्ने जणाए केटलीक जागीरोनी सहीओ लइ दिल्ही पुज्यमान वल्लभभाइ पटेल साहेबने राजकोट एजन्सी साथे जोडाववाना जागीरदारोना तार कराव्या.

६. ता. १२.८.४७ ना रोज अमो घरा थइ राधनपुर थइ वाळगाम थइ जव तरफ गया. त्यारे वडोदरा राज्यना अमलदार साहेबोए शेठ मणीलाल बालचंद तथा शेठ मोहनलाल अमथाभाइने रुम अने वाळगाम कसबे गिरफदार

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

करी ठग थाणामां लाव्या. अने त्यांथी शिरोही थाणामां लावी एक एक हजार रूपीयाना जामीन लइ छोडवामां आव्या.

७. आ हकीकतनी पाटणमां हुं श्री चंदुलाल ठक्करंदने जाण थतां पाटणथी गाडीनो टाइम नही होवाथी अमो बस माडे करीने सिद्धपुर आवी मेलमां नीकली रात्रना अमदावाद गया.

८. ता. १२.८.४७ ना रोजे सवारमां पुज्यमान मगनभाइ रणछोडभाइने मळ्या. अने तेओ साहेबे पुज्यमान मोतीलाल लालाकाका पासे अमारो मेटापो करी आप्यो. अने तेओ साहेबने बधी हकीकतनी जाण करतां हमोने पुज्यमान ढेबरभाइ साहेब तरफ जवा सलामण करी. अने अमोने एक भलामणपत्र पुज्यमान ढेबरभाइ उपर लखी आप्यो.

९. ता. १४.८.४७ ना रोज अमो राजकोट जइने पुज्यमान ढेबरभाइने मळ्या. तेओ साहेबे अमोने [illegible] पुछेल के तमो बे जणने वडोदरा राज्ये पकडी लीधा तेमां गभराइने अमारी पासे आव्या, ते व्याजबी करेल नथी. त्यारे अमोए जवाब आप्यो के अमोए सहीओ लेवानुं काम चालु राखेल छे, अने अमारा तरफना पचास माणस जेलमां जाय तो पण आ काममां अमो पाछा पडीशुं नही.

१०. त्यार पछी अमोने मे.रा.रा. जोरसिंहजीभाइ झाला पासे पुज्यमान ढेबरभाइ साहेबे मुलाकात करावी, अने सघळी हकीकतथी वाकेफ करवामां आव्या. त्यारे तेओ साहेबे काम चालु राखवा अमोने सलामण करी, अने बिलकुल गभरावानी जरुर नथी, आवी सूचना करी.

११. ता. १५.८.४७ ना रोजे न्यु दिल्हीथी जाहेरात करवामां आवी के बनास डिविजन फोर वडोदरा राज्य एटेच्ड एरिया राजकोट एजन्सी साथे जोडी देवामां आवे छे. पछी अमारे कंइ काम करवानुं रहेतुं नहोतुं.

१२. उपरना बनाव बनी अमारा उपर वेर नीति वडोदरा राज्यना अमलदार साहेबोए राखी ता. २१.९.४७ ना रोज अमारा त्यां अमारी वखारोमां चालु स्टोक आपता गोडाउनो उपर जइ ताळां तोडी माळनो कब्जो लेवामां आव्यो. ने उपरांत अमारी पेढीना तथा कांकरेज तालुका वेपारी मंडळना तमाम चोपडा, फाइलो, पाकापीठीओ, बील बुको, सघळी वस्तुओ आ उपरांत बहार गामथी आवेलीया अमारा त्यां हिसाब करवा आवेला तेमना चोपडा पण साथे कब्जीमां लइ कचेरीमां लइ जवामां आव्या.

१३. अमारी गोडाउनोमां पडेलो माल एटेच्ड एरीयाथी आवेलो हतो, ते माल हेरफेर करवा बदल अमोने मे. डे. कलेक्टर शिरोही तालुकाना

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પંડ્યા સાહેબ તરફથી નોટીસ મળેલી હતી. જે કારણે માલ અમારી પેઢાઓમાં પડેલો હતો. અને માલ વડોદરા રાજ્યના અમલદારે કબજે લીધા પછી અમોએ સિરોહી તથા રાજકોટ તાર કરી ખબર પણ આપેલી હતી. અને વડોદરા રાજ્યના મહેસાણા પ્રાંતના સુબા સાહેબ ઉપર રાજકોટથી તાર કરવામાં આવેલો હતો. ત્યાર પછી રાજકોટ ઓફીસે શું કરેલ તેની ખબર નથી.

૧૪. અમોને પકડવા આવેલા અને અમોને જામીન ઉપર છોડવામાં આવેલા જે કાગળોની નકલ લેવા અમોએ રાજકોટ અરજ કરેલી. પરંતુ અમોને નકલ મળી નથી. અને તે કાગળ વડોદરા રાજ્યે અમોને આપેલા નથી, તેવો જવાબ મળ્યો છે. તેનું મારું માનવું છે. ચોક્કસ મને ખ્યાલ નથી.

૧૫. અમારા ચોપડા તથા અમારો કબજે લીધેલ માલના નાણાં લેવા માટે વડોદરા રાજ્યમાં વડોદરા સુધી અરજીઓનો અને ત્યાં આવવાનો ખર્ચ કરીને થાકી ગયા. છતાં અમોને ચોપડા દિવાળીનો ટાઇમ હોવા છતાં આપવામાં આવ્યા નહીં. ત્યાર પછી અમોને લગભગ ચાર માસે અમારા ચોપડા પાછા સોંપવામાં આવ્યા.

૧૬. અમારા માલની રકમ લગભગ રૂ. ૬૪૦૦૦ ચોસઠ હજારની વ્યાજ સાથે લેવાની હતી. જે તા. ૮.૪.૪૮ ના રોજે અમોને રૂ. ૫૬૧૪૮ જેટલી આપી છે. અને અમોએ માગનો વાંધો કાયમ રાખી આ રકમ અમોએ લીધી છે.

૧૭. ઉપરના બધા કારણોનો લાભ લઈ અમોને મોટા નુકસાનમાં ઉતારવાનું પગલું વડોદરા રાજ્ય અમલદારે અખત્યાર કરીને નીચે મુજબ નુકસાન અમારે ભોગવવું પડેલ છે. અને અમારી આબરૂ મહા મહેનતે સચવી રહી છે.

૧૮. વડોદરા સેન્ટ્રલ સ્ટોર્સને લગભગ રૂ. ૫૦૦૦૦ પચાસ હજાર મગ પેંઠ પુરા પાડેલા. તેમાંથી રૂ. ૮૫૫૦ માલ ખરાબ છે તેવા આક્ષેપ કરી કાપી લેવામાં આવ્યા છે.

૧૯. વડોદરા સેન્ટ્રલ સ્ટોરને વાજબી ભાવ પ્રમાણમાં અમોએ પુરી પાડેલી. તેના બીલ માગવા વાંધા સાથે રજુ કરીને રકમ અમોએ લીધેલી. અને બીજા વેપારીઓને અમારા કરતાં વધારે ભાવ આપી અમોને તે ભાવ ના આપીને કુલ રકમ રૂ. ૧૦૬૨.૮.૦ ની રકમનું નુકસાન કરેલ છે.

૨૦. અમારી વસારોનો માલ કબજે લઈ રકમ જે કિંમત કરતાં ઓછી હતી તેના નુકસાનના રૂ. ૫૦૦૦ પાંચ હજાર લેવાના બાકી છે.

૨૧. તેમની રકમ જે માલ રવાના કરવા માટે લાગત જે વાજબી લેવામાં આવતી હતી તેમાંથી એક લાગત પરત આપવા તા. ૧.૫.૪૯ મળેલી રકમ પરત આપવા હુકમ તા. ૧૦.૫.૪૯ ના અરસામાં થયેલો. તેના આધારે અમારે

112

छेवानी रकम रू.११२०० अगीयार हजार जेटली थाय. ते मळी नथी.

२२. दियोदर जागीरमां अनाज उपर सेसना मण पांचना ७ मुजब लेवामां आवे छे. तेना रू. २५६२ ना आसरे अमारा लेवाना थाय छे. ते मळ्या नथी.

२३. अमारी चोपडा तथा तमाम कागळो चार मास सुधी वडोदरा राज्यना कबजे राखेला. तेथी अमोने आसामीनी घाल खाध रू. १०००० दस हजार आसरे पडी छे.

२४. उपर बतावेल पेरा १ थी पेरा २४ सुधीनी दाद मळ्वा सारू वडोदरा राज्यना पुरवठा खाताना दिवान साहेब सुधीए मानसर विनंति करवा छतां आज लगी अमोने दाद मळेली नथी. न्याय ने साची वस्तु माटे अमारी मागणी छे. अने हिन्द सरकार तरफे काम करवामां अमारी उपर वडोदरा राज्ये वेर नीति आदरी छे. जेना कारणे अमारे मोटो लोस भोगववो पड्यो छे, अने वेपार धंधा विना मोटो धक्को लागेल छे.

२५. उपरनी हकीकतनो न्याय आपवा सारू जे अमलदार साहेबनी नीमणुंक करवामां आवशे तेमने तमाम पुरावा साथे रजु करवा हमो तैयार छिए.

..स्पेशीयल कमिशनर साहेब, वडोदरा..

२६. पेरा १८ नी रकम		रू. ८५५०
,, १९	,,	रू.१०६२.८.०
,, २०	,,	रू. ५०००
,, २१	,,	रू.१०२००
,, २२	,,	रू. २५६२
,, २३	,,	रू.१००००
	कुल	रू.४७०४२.८.०

अंके रूपीया सुडतालीस हजार तेतालीसना आसरे नुकसान पड्युं, ते वडोदरा राज्यना चीजोरीमांथी आपवानुं नथी, परंतु अमारा खातानी उपकेली रकममांथीज अने अमोए परमिट मेळववा सारू भरेली रकममांथीज परत आपवानुं छे.

२७. उपरनी हकीकत प्रतिज्ञा पूर्वक साची अने खरेखरी लखवामां आवी छे. अने दरेक विगतना पुरावा साथे अमारी पासे दाखला छे. वळी पेरा १ मां जणावेला श्रीयुत मुरब्बीओना पुरावा पण छे. अने आ वेर नीति नी दरेकने जाण पण करेली छे. तेथी अमोने साचो न्याय मळवा अने अमारी खोटी रीते रकम रोकी राखी छे ते मळवा सारू आ अरज

१

आ अरज करेल छे. तो कृपा करी अमोने योग्य न्याय मळे तेवी गोठवण करी आपवा म्हेरबानी करशो.

तारीख २ माहे मे सने १९४९.

कोपी मे.रा.रा. वडोदरा दिवान साहेब डो. जीवराज म्हेता साहेब.

.. .. पुज्यमान वल्लभभाइ पटेल साहेब, न्यु दिल्ही.

.. .. मुंबइ प्रांत कायदाना दिवान साहेब दिनकरराव देसाइ साहेब.

.. .. देहगांया साहेब.

ल

[illegible]

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Telephone No. 282 S. T. R. No. 472 L. No. 326

114

SHAH J. T. KAPADIA

CLOTH MERCHANT & COMMISSION AGENT.

શાહ જે. ટી. કાપડીઆ

કાપડના વેપારી અને કમીશન એજન્ટ.

ઠે. મોટા બજાર, નવસારી.

Mota Bazar,

NAVSARI २२-६-194૫

[illegible]

[illegible]

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

115

નવસારી, ૨૨- ૬-૪૯

<u>અંગત</u>

પૂજ્ય મુરબ્બી શ્રી સરદાર વલ્લભભાઈ- પટેલ-

આપના ઉપર કામનું ભારેમાં ભારે દબાન છે અને આપની તબીયત સારી નથી એ બધી બીના જાણવા છતાં ન છુટકે લાચારીથી આ પત્ર આપને વાંચવાની તસ્દી આપુ છું તો તે બદલ મને માફ કરશો.

આપ છેલ્લાં બારડોલી આવ્યા ત્યારે આપના દર્શને હમો આવ્યા હતા અને આપની મુલાકાતથી હમો બહુ ખુશી થયાં હતાં તે ઉપરથી મારા ઉપર આપની લાગણી કેટલી છે તેનો મને ખરેખર ખ્યાલ આવ્યો. આપ મને એક પુત્ર તરીકેજ ગણો છો અને હું આપને મારા પીતાજી તુલ્યજ માનતો આવ્યો છું. આપની મારા પ્રત્યેની માયાળુ લાગણીને લીધેજ આ પત્ર લખવાની હીંમત કરું છું.

આ પત્ર લખી આપને કોઇપણ ખોટી બાના સમજાવવાનો મારો હેતુ નથી. અમે કાયદેસરના બધા પ્રયત્નો કરી રહયા છીએ એ પ્રયત્નોમાં અમે અમારી જીભ અને કલમ ઉપર પુરેપુરો કાબુ રાખ્યો છે. અમે કોઇને પણ એક કડવો શબ્દ કહયો નથી પરંતુ અમને લાગે છે કે અમારી કાયદેસરની વાતો કોઇએ સાંભળવી નથીઅને પોતાનુ ધારેલુંજ કરવુ છે. વડોદરા રાજ્યને હીન્દી સંઘ સાથે જોડી દેવામાં આવ્યુ તે વખતે લોકમત તદ્દન વીરૂધ્ધ હતો છતાં આપના તરફની પુજ્ય ભાવનાને લીધે અમે એક અક્ષર પણ ઉચ્ચાર્યો નથી. મુંબઇ પ્રાંતમાં વડોદરાને ભેળવી દેવાની જાહેરાત કરવામાં આવી ત્યારે પણ અમે એજ ભાવનાથી ચુપ રહયા પણ આજે જ્યારે નવસારીની ~~પચંચ-લાખ--લખખ~~ પાંચ લાખ પ્રજાની લાગણી અને સગવડોને ઠોકરે મારી અમને નહિ જણાવતાં કોઇપણ કારણ માટે નવસારીને તદ્દન પાયમાલ કરવાના નીર્ણયો લેવાઇ રહયા છે. આવે વખતે સક્ય તેટલાં નીયમસરના બધા ઉપાયો અમે લઇ રહયા છીએ. પણ એનીર્ણય કરનારાઓ જે રીતે અમારા આ કામને માટે મોકલેલાં પ્રતિનીધી મંડળને જવાબો આપે છે તે જોતાં મને ખાતરી થઇ છે કે અમારૂ સાંભળનાર કોઇજ નથી. મુઠ્ઠીભાર માણસોનું વર્ચસ્વ ઓછુ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

થઇ જવાની <u>ખોટી</u> બીક અને માન્યતાને કારણે નવસારી પ્રાંતની પ્રજાનું ભારોભાર નુકશાન થાય છે અને લાખો માણસોને મુશ્કેલીમાં મુકાવું પડે છે. આજ સુધી અમને દરેક ઠેકાણેથી એવી ખાતરી આપવામાં આવી હતી. વર્તમાન પત્રોમાં પણ એજ રીતેની હકીકતો વારંવાર આવતી હતી કે નવસારીને જીલ્લો બનાવવામાં આવશે. છેલ્લી ઘડીએ મુંબઇ સરકાર તરફથી જાહેરાત કરવામાં આવી છે તેમાં વડોદરા રાજ્યના ત્રણ જીલ્લાઓ અમરેલી, મહેસાણા, અને વડોદરા બનાવવામાં આવશે તથા નવસારીને સુરત સાથે જોડી દેવામાં આવશે એમ જણાવવામાં આવ્યું છે.

આ ઉપરથી નવસારી પ્રાંતના પ્રજાજનોનું એક પ્રતિનીધી મંડળ માનનીય ખેર સાહેબને નવસારી સ્ટેશને મળ્યું તેમના તરફથી જવાબ મળ્યો કે માનનીય મોરારજીભાઇ દેસાઇ તથા રા.રા. કનૈયાલાલ નાનાભાઇ દેસાઇ વીગેરેની સલાહથી અમે એ કર્યું છે. તમે તેમને મળો, મને એમાં કંઇ રસ નથી. આ ઉપરથી એજ પ્રતિનીધી મંડળ તા.૧૪-૬-૧૯૪૯ ને દીવસે શ્રીયુત કનૈયાલાલ દેસાઇને વડોદરા મુકામે મળ્યું. એ વખતે એક સભ્ય તરીકે હું પણ હાજર હતો. તેમનું આ મંડળ પ્રત્યેનું વળણ ઘણુંજ અસભ્ય હતું. આ મંડળ માટે તેમને કોઇએ આગળથી ખરૂખોટું ભેરવી ભંભેરી મુક્યા હોય એમ લાગતું હતું. તેમને છેવટે એમ કહ્યું કે નવસારીને જુદો જીલ્લો મુંબઇ સરકાર બનાવે તો મને વાંધો નથી. પણ આ સવાલ હું ગુજરાત પ્રાંતીક સમીતીની બેઠકમાં લાવવા દેવાનો નથીજ. સુરતના કેટલાંક કાર્યકર્તાઓ (કોંગ્રેસના) એમ માને છે કે નવસારીને જુદો જીલ્લો બનાવશું તો તેલોકોનું વર્ચસ્વ ઓછું થઇ જશે અને તેથી તેલોકોની કીંમત ઘટી જશે. પણ ખરી વાત તો એ છે કે એવું કંઇજ થવાનું નથી. સુરત અને નવસારીમાં કોઇ દીવસ કોંગ્રેસની મહત્તા ઓછી થાય એવું આજ સુધી કોઇ પણ પગલું અહિના લોકોએ ભર્યુંજ નથી. અહિના લોકો તો આજે પણ કોંગ્રેસને માન આપીનેજ મુંગેમોઢે બેસી રહ્યા છે. નવસારીએ આજ સુધી મોખરે રહી બધાજ કોંગ્રેસની લડાઇમાં સારામાં સારો સાથ આપ્યો છે એ આપ સારી રીતે જાણો છો. નવસારીની સંગીન મદદ વીના સુરત જીલ્લાની કોંગ્રેસની લડત કોઇ પણ રીતે સફળ નહિ થાત એમ કહું તો તે ખોટું નથી. તો જે ~~લોકો~~ લોકોએ આજે ભારેમાં ભારે મદદ કરી છે તેમનેજ મોટામાં મોટી અગવડ માં મુકવાનું કોંગ્રેસ સરકાર વીચારે એ હમારે માટે ખરેખર એક કોયડોજ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

થઇ પડયા છે. અમારી કમનસીબીજ છે એમ અમને લાગે છે.

મધ્ય પ્રાંત, જોડીઆ પ્રાંત વીગેરેમાં વીસ વાસ લાખના જીલ્લા છે એમ અમને કહેવામાં આવે છે જ્યારે અમરેલા જેવો નાનામાં નાનો ભાગ જીલ્લો બને છે ત્યારે નવસારીપ્રાંત જેવો વધારેમાં વધારે સરકારી ઉત્પન્ન આપનારો વડોદરાથી બીજે નંબરના શહેર વાલો જીલ્લો બાજુના જીલ્લામાં જોડી દેવામાં આવે છે . ખર્ચની દ્રસ્તીએ પણ આમ કરવાથી કંઇ ફેર પડતો નથી પણ જો એને સુરત સાથે જોડી દેવામાં આવે તો લોકોને પારાવાર મુશ્કેલીમાં મુકાવુ પડશે એનો જરાયે ખ્યાલ કરવામાં આવ્યો નથી.

આજે ભરૂચ જીલ્લો પણ તદ્દન ઓછી આવક વાલો નાનામાં નાનો જીલલો છે તે પણ આપના મુંબઇ સરકાર નીભાવી લે છે તો આ તો બધી રાતે જીલ્લો થઇ શકે એવો ભાગ હોવા છતાં એને એક મામુલી તાલુકાની હરોલમાં મુકવામાં આવે છે. મુંબઇ સરકારની જાહેરાતમાં જણાવવામાં આવ્યુ છે કે એક મહીના સુધીમાં વાંધાઓ તેમજ સુધારા વધારાની સુચના મોકલવી, ત્યાર પછી છેવટનો નીર્ણય કરવામાં આવશે. આ બાબતમાં દાખલા દલીલ નકશાઓ તથા આવક ખર્ચ વીગેરેના આંકડાઓ સાથે અમે હમારી દલીલો નોંધાવી છે પણ અમેન ખાત્રી લાગે છે કે અમારૂં ત્યાં કોઇ સાંભળવાનુ નથી. આખા મુંબઇ ઇલાકામાં આવડો મોટો એકે જીલ્લો નથી. તો પછી શા કાર ણે લોકોને પારાવાર દુઃખ થાય એવો જીલ્લો બનાવવા માટે આગ્રહ રાખવામાં આવે છે. આપ મંજુરી આપો તો એક ત્રણ જણનુ પ્રાતનીધી મંડળ આપને દીલ્હીમાં મલી એ સઘળી બીના સમજાવી આપને ખાત્રી કરાવી આપીએ. અગર જો આપને આપથી સંતોષ થતો હોય તો રાજસ્થાનના વહીવટના અગ્રગણીય ખેરી તરીકે આપ એ બાબતમાં જે જે વ્યક્તીઓને કહેવુ પડે તેને કહી ને નવસારી પ્રાંતને છીન્ન ભીન્ન થતો અટકાવો એવી અમારી નમ્ર વીનતી છે

આપ તો અમારા પીતાતુલ્ય છો એની આપને વખતો વખત અમે ખાત્રી કરાવી આપી છે તો આ પાંચ લાખ તમારા બાળકોને અગવડમાં પડતાં બચાવવા માટે આપ આપનુ બનતુ કરશો એવી મારી આપને પ્રાર્થના છે. લોક લાગણી ખુબજ તંગ થયેલી છે. દરેક ગામોમાં એ બાબતને લીધે લોકો ઘણાજ મુંજાઇ ગયાં છે. તો આપ મુરબ્બી શ્રી અમારૂં પ્રતિનીધી મંડળ આપને મળી શકે એટલા માટે થોડા કલાક અમને મુદત વીતી જાય તે

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પહેલાં આપો એવી મારી માંગણી છે.

માનનીય ખેર સાહેબના કહેવા પ્રમાણે માનનીય મોરારજીભાઇ તથા શ્રી. કનૈયાલાલભાઇને જો વાંધો નહિ હોય તો આ કામમાં વાંધો આવે નહિ એવું અમારૂં માનવું છે. શ્રી. મોરારજીભાઇએ આ બાબતનો વીરોધ કર્યો છે એમ અમારૂં કહેવું નથી પરંતુ એ બન્ને ગ્રહસ્થો જો સંમત થાય તો નવસારા જીલ્લો બનાવવામાં કંઇપણ હરકત આવવા જેવું નથી. ખર્ચના બાબતમાં આજે સુરત જીલ્લાની જે સ્થીતી છે તેના કરતાં નવસારીને જીલ્લો બનાવે તો તેની સ્થીતિ સરકારી વહીવટી ખર્ચની દ્રસ્તીએ વધારે સંગીન છે. એમાં જરાએ સંસય નથી. તો પછી થોડીક માની લીધેલી બાબતો ને ખાતર પાંચ લાખ જેટલી વસ્તીને સગવડ ભરેલું તંત્ર આપવાને બદલે તેમને મુશ્કેલીઓમાં મુકવું એ અમારી પોતાની સરકારને શોભે છે એમ અમને લાગતું નથી. પત્રનો જવાબ મળશે એવી આશા રાખું છું.

લી. આપનો ,

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પરમાત્મા

હિંદી સરકાર

[illegible]

હિંદી સરકાર વલ્લભભાઈ સરદાર પટેલ સાહેબ [illegible]

સેવામાં [illegible]

પેટલાદ માં વડોદરા ના [illegible]

[illegible]

120

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

રહેર પ્રસાહેબ તો અંતમાં તપાસવા માટે લખું તો મારે અંતમાં તપાસવાનો છે પ
હોદ્દેદાર તો મને અંતમાં સ્પરકોને કરવાને દેવાદ છે: પ્રતાપ હોવાથી [illegible] અંતમાં

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

મારાદાવામાંજુગેયુરાકુબળાનેલાવવાચરદિસરચરવામાંનેવેચવાચાવતું
દુકોનાતેવાદળનેમારેકહુંજેર અમલમાં લઈઆવુપડકારકરાવતાવાવા
નેમનેઅરજનોકરેલઅરમાંનેનેઅમલદારોનું પાદનઆપવુજુંદરાવાદુંનેઅ
મલમાં લઈઆવેલછુ રાઆપવાગઆપનેપાવદુંમારાઅરજલઈરાવઅરજદાવા
પુંછુંબાનકુકુંવ દુરરથાકુંજુકોઈપોઈરાતોકુંઆપાઆપમનાનાઈરાનેવાલા
મારાંબાઈસતાઅપાછુંદુજું રાપાઉપરતાપરમાતમાએતોનેકોઈનાતનાઆપ
આપવાનથાતોતેમમારામનરાઅનેજુદાઅમલદારોપાંડુબાહેચોરનેરાહદપગા
આઈનેમનેરાહુનેઅરજબનાવ્યો છે આપરાકુંકુરેનઅપાવતાવકુંપાકુંપવાવર
લખતોનથાનેપાતાતમાહારાકામપરધરનાકામાંઘરઉપરઅગાકનાઉપરઅ
ગરકુવામાંઉવરેછકામકરવાઅગારનહતાનાપુલબાંધવામાંજુગાનાનામાંઉતાર
પૈસાલેપાપોતાનેરવાઈઉતારાકામકામરાખઈકોતોરામામારાસ્તાપર્ધન
નથાપતાતેવારેતેતમાંબાંધનપાતમલતાંઆવ્યુકુતતારેજકુરાકુરીઆપુ
માબાવાળાવારસોનોનેઆપ્યાદુઃનીઆનાબાંધનપઈને
પા॰બહેચરલાઈદુબાલાઈરાકુંદસ્પોતે

૧૬.   કેરો   તા. ૨૨-૫-૪૭
ભાઈ [illegible], [illegible]

પરમસ્નેહી ભાઈ શ્રી વલ્લભભાઈના પત્રની 12
સેવામાં. [illegible] [illegible] [illegible]
બા- દીલ્હીમાં આપની મુલાકાત થઈ હતી ત્યારે અને
ગળગળો થઈ ગયો હતો, તમારૂં [illegible] મોઢું અને
હસતી આંખો મને યાદ આવે છે, મનમાં થાય છે
કે મારા જેવાને સામેથી સમય આપી [illegible] —
મુલાકાત આપી જેથી મને ઘણોજ આનંદ આવ્યો
સંજોગ થયો તેમાં આપની સજ્જનતા એને [illegible] છે
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] આવા સમયમાં અને એને કોણ ભાવે?

મારા દીલ ઉપર પડેલા તમારા વહાલનો પડઘો
ન પાડું તો હું [illegible] વગરનો ગણાઉં માટેજ
આ લખું છું. [illegible] આપને તકલીફ [illegible] અને [illegible]
રાખે. [illegible] જવાબ ન હોય તો પણ ખબર [illegible]
[illegible] સુમનમાં મારે ફરી હું [illegible]
છું. [illegible] [illegible] અને [illegible] તમારા છે.
અને તમારા સીવાય બીજા કોઈનો આધાર કેવળ
નથી. [illegible] મધુરાં [illegible] ફરી [illegible]
તા. ક -

પેટલાદ ભાઈ પાસે આવ્યો, તો દીલ્હીથી
પ્રાઈવેટ સેક્રેટરી તરફથી એક કાગળ આવ્યો
કે જે આપને જાણવા માટે આ સાથે મોકલું છું
પબ્લીક સરવીસ કમીશનની નોકરી ન જ
હોય. પબ્લીક સરવીસ કમીશન બહારની
રીયાસતી ખાતાના સંગની કોઈ નોકરી-
થાય એવો મારો ખ્યાલ હતો. એવું શક્ય-
ન લાગે તો મુંબઈની શીપીંગ કોરપોરેશન
સીંધીયા સ્ટીમ નેવીગેશન, નેશનલ પબ્લીક
સોટી એવી કોઈ ખાનગી સંસ્થા કે વેહેપારી
પેઢીમાં કંઈક એને લગાડી આપો એવી મારી
સુદામા ટેહેલ હતી પણ મુલાકાત વખતે બોલી
શકાયું નહીં. આપ છો, અને આપ કરી શકો
તેમ છો માટે આ ત્રાસ આપુંછું અને તે માટે
આપની ક્ષમા માગુંછું. આપને ન લખું તો બીજા
કોને લખું? આપ દીલાવર છો - દીલવાન છો
તેથી નાનપણના સ્નેહને લીધે આ છેવટની
હીમત મેં કરી છે. ફરીથી તમારી કુશળતા,

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

123

No.19707/49-P.S.
Government of India.

New Delhi, the 17th May 1949.

Shri Sumanlal Amratlal Desai, B.A, LL.B.,
Bhaichakla, Petlad,
(Gujarat). Via Anand.

Dear Sir,

With reference to your application dated the 16th May 1949, I am directed to say that the recruitment for various appointments in the Government of India is made through the Federal Public Service Commission. It is, therefore, regretted that it is not possible to take any action on your application.

Yours faithfully,

R.G. S.

for Private Secretary to the Hon'ble the Deputy Prime Minister.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

સેઆબાદી ચાહતો તમારો દીન સ્નેહી રસીકલાલના
સહુ વંદીય ઘણા ઘણા જયગોપાલ. ચી. મા. મણીબેનને
મારા અનેક શુભ આશીરવાદ. ભગવાન એમની
સેવાના મેવા આપે.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

196

Licence No. ______ SUBJECT TO BARODA JURISDICTION TEL. ADD: "CAKETRADER"

Baroda Oilcake Traders બરોડા ઓઈલકેક ટ્રેડર્સ

જનરલ મર્ચન્ટ કમીશન એજન્ટ

WHOLESALE DEALERS IN: OIL SEEDS & OILCAKE

21 SULTANPURA, NEAR PRABHAT TALKIES, BARODA.

સુલતાનપુરા, પ્રભાત ટોકીઝના ખાંચામાં, વડોદરા.

[illegible]

Ref. No. ______ ૧૭-૪-૧૯૪૮

માનનીય પુજ્ય સરદાર સાહેબ,

દીલગીરી થાય છે કે આપ આખા દેશના મહાન તંત્રોમાં રોકાએલા છો ત્યારે નજીવી બાબતો લખી આપનો કીંમતી વખત બગાડવો પડે છે.

પરંતુ હું માનું છું કે નીચેની બાબતો દેશના અનાજ સંકટના ટાંણામાં મહાન આશીર્વાદ રૂપ થઈ પડે તેમ છે.

(૧) આજે ખાતર અને ખોળમાં તમામ રેસ્ટ્રીક્શનો ઉઠાવી નાંખવાં જોઈએ. અને Priority list માં ૧ નંબરમાં સદર આઈટમ મુકવી જોઈએ

(૨) ગરીબ ખેડુતો જેઓ આપના કાયદા અને કમેટીઓની સવલતો લેવા પહોંચી શકતા નહી. અગર જાણે છે. તેમને આથી લાખો રૂપીઆ લાભ થવાના છે.

(૩) આપની Certificate યોજનાનો લાભ જાણકારો. મોટા લાગવગવાળા સદર યોજનાનો લાભ લે છે. ગરીબો કમેટીઓ સુધી પહોંચતા નથી તે આપ નામદાર સાહેબ સાને જાણો છો.

(૪) ખોળનો કંટ્રોલ ઈલાકા અને ઈલાકા અગર દેશી સંઘમાં જે કોઈ જાતના પ્રતિબંધ હોય તે તમામ રદ કરવા. જેથી અંકુશોની પરમીટો અગર કોઈપણ જાતના ગુન્હાઓ મટશે. કોઈપણ વેપારના

Licence No.________ SUBJECT TO BARODA JURISDICTION TEL. ADD. "CAKETRADER"

Baroda Oilcake Traders **બરોડા ઓઈલકેક ટ્રેડર્સ**

WHOLESALE DEALERS IN:
OIL. SEEDS & OILCAKE

જનરલ મર્ચન્ટ કમીશન-એજન્ટ

21 SULTANPURA,
NEAR PRABHAT TALKIES,
BARODA.

સુલતાનપુરા,
પ્રભાત ટોકીઝના ખાંચામાં,
વડોદરા.

Ref. No. .... ________19

માલ આદિ કાંઈ મોકલી શકશો નહી.
અને દરેક ગામડા અને નવાનગર શહેરના લોકો
માલ મોકલી શકશે.
હું માનું છું કે આ યોજના અમલમાં
આવવાથી દેશના ખેડુતોને લાખો રૂપિયાનો લાભ
મળવાનો હતો. કરોડો રૂપિયા બચવાના અટકશે.

એજ વિનંતી. આપ કુશળ હશો.

લિ. આપનો વિશ્વાસુ સેવક

[illegible]

તા. ૬ –.

પહોંચ્યાનું સ્વીકાર પત્ર
ગાંધી ટોપીનો સ્પષ્ટ ખ્યાલ આપતાં પ્રશ્નો
ગાંધીવાદી ના પાછળ
મોકલો.

૪-૬-૪૮
પેટલાદ

127

શ્રી. રા.રા. મૂળશંકર ભટ્ટ. મોકલ્યા
વકીલ

પેટલાદથી લી. વિનોદ ગાંધીના સ્નેહવંદન.

જત લખવાનું કે આપે ૩૧મે ના રોજ મોકલેલ પરત કરેલા (ગાંધી ટોપી સંગ્રહના ફોટા તથા પત્ર)નું રજીસ્ટર ગઈ કાલ મળ્યું. વાંચી હકીકત જાણી.

લખવાનું કે આપે તો ફોટા તથા અનુક્રમણિકા મળ્યાની નોંધ લીધી. આપ લખો છો કે સરદારશ્રીને બાબત મળતા નથી. તો આપશ્રી લખવાનું કે આ પત્ર સાથે અમારો અભિપ્રાય લખી મોકલ્યો છે. તો તેમાં સરદારશ્રીની સહી કરાવી પુસ્તક વિના વિલંબે પાછું મોકલશો? અભિપ્રાયમાં જો કાંઈ સુધારો કરવો હોય તો કરી લેશો. આ પુસ્તક સરદારશ્રીને અર્પણ કરવું હોવાથી તેમના અભિપ્રાયની ખાસ જરૂર છે. અને તમો લખો છો કે તેઓને બાબત મળતા જ નથી તો જ અમારો અભિપ્રાય લખાવીને સહી કરાવીને પુસ્તક મોકલી આપશો?

ખાસ લખવાનું કે આપના તરફથી નક્કી તો આપ પાછા આપવાનો અભિપ્રાય ક્યારે મોકલશો?

પુસ્તકમાં ફોટા તો જોયા જ હશે? એટલે ફરી મોકલવાના. પુસ્તક પ્રકાશનની જરૂર મોકલી આપીશું.

સરદારશ્રીના અભિપ્રાય વગર પુસ્તકનું કામ અટકી પડ્યું છે. પુસ્તક છપાઈ ગયું છે. તો અરજન્ટ જરૂર અભિપ્રાય મોકલી આપશો?

એ જ કામકાજ લખવાનું

વિનોદ ગાંધીના
વંદે માતરમ્.

સરનામું:— શ્રી વિનોદ ગાંધી.
C/o ભરતકુમાર શેઠ
સ્વામી નારાયણના મંદિર પાસે
પેટલાદ
(Via. Anand) PetLAD.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અભિપ્રાય.

શ્રી ઉમાશંકર જોષી. સ્નેહરશ્મિ. સુંદરમ્. સ્વ મેઘાણી. મનસુખલાલ ઝવેરી. શ્રી કૃષ્ણલાલ શ્રીધરાણી. ત્રિભુવન વ્યાસ. સુંદરજી બેટાઈ અને બીજા અનેક જાણીતા કવિઓનાં પૂજ્ય બાપુજીના જીવનના વિવિધ પ્રસંગોએ રચાયેલાં એનક એક સંકલિત કાવ્યોમાંથી કાવ્યો સંપાદક એમણે [illegible] પુસ્તકાકારે પ્રગટ કર્યાં છે. બાપુજીના ભક્તોના હાથ વાંચે. વિચારે અને આચરણમાં મૂકે એ જરૂરનું છે. પ્રયાસ સારો છે. આ કાર્ય માટે ભાઈ શ્રી ત્રિવેદી ગાંધીને અભિનંદન.

સહી:—

श्री.

चलथाण ता. पलसाणा

ता. ११.२.१९४९.

ठराव

वडोदरा राज्यना प्रजाकीय पंत प्रधान डो. जीवराज महेता साहेबे आ राज्य मां पोतानी सेवा आपी राज्यने धारवा करतां घणुं जलदी प्रजातंत्र अपाव्युं, तथा राजा प्रजा वच्चे सुमेळ साधी पोतानी टुंक कारकीर्दीमां राज्यना मळेला अनुभव परथीए मुंबाइ प्रांत साथेनुं वडोदरानुं जोडाण प्रजा हितार्थे खास जरूरी मानी पोताना विचारो रियासती खाताना प्रधान पूज्य सरदारश्री तथा श्रीमंत महाराजा साहेब आगळ रजु करी ते अंगेनी महत्वनी कामगिरीमां कामीयाबी प्राप्त करी प्रजानी जे अमुल्य सेवा बजावी छे ते बदल तेओश्रीनो पलसाणा तालुकाना खेडुतोनी आ सभा अंतःकरण पूर्वक आभार माने छे.

आ ठरावनी नकल मे. डो. जीवराज महेता साहेब तथा रियासती खाताना प्रधान पूज्य सरदारश्रीने मोकलवा प्रमुखने सत्ता आपवामां आवे छे.

ठराव... प्रमुख स्थानेथी. मंजुर सर्वानुमते.

સદરની એક નકલ.
શ્રી-રા- ડૉ- જીવરાજ મહેતા
પંત પ્રધાન સાહેબ વડોદરા
રાજ્ય - વડોદરાને મોકલવી છે.

प्रमुख.

786
(૧)

E. M. ISMAIL PATEL

SULAIMANI BAG,
KOSAMBA, R. S.
(Baroda State)

Aligarh 7/9/47

C/o
E. A. Geena
Kelanagar
Aligarh

× 130

મુહતરમ શ્રી સરદાર પટેલ.
ખુદા આપને તંદુરસ્તી આપે.
દિલ્હી.

સલામ બાદ હું અલીગઢ મારી છોકરીને ઈલાજ કરાવવા ૪-૯-૪૭ ના આવેલ હતો. અલીગઢ ના [illegible] આપના [illegible] ના [illegible] [illegible] હતો તે વખતે આપતરફે [illegible] ડા. આપને લાખો લાખ આભાર. આપના [illegible] [illegible] છે. ખરું મારી [illegible]. હું અલીગઢ થી તા. ૬-૯-૪૭ ના [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ના [illegible] [illegible] અને હું [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] અને [illegible] તા. ૭-૯-૪૭ ના [illegible] અલીગઢ–

786 X 131

E. M. ISMAIL PATEL

~~SULAIMANI BAG,
KOSAMBA, R. S.
(Baroda State)~~

(૨)

આવ્યો છું. દિલ્હી અને આગ્રા જે જોવાલાયક
ઠીક હતા. મારે ઘરે કેમ પહોંચવું તેનો બંદોબસ્ત
કરી મારા માટે કંઈ ઉકેલ આપી મદદ કરવા
કૃપા કરશો આપે ગુજરાતી સમાચાર ના કાગળો
છે. તે મારી ઓળખાણ વાસ્તે કરવા છે.
આપશો હકે આપ સેવક ને ગુજરાત ના સરદાર
અમદાવાદ ના સરનામે. મને મળવ નથી તે સમાચાર
જું કરીશ. હું અમદાવાદ માં ઉતારે રહ્યો છું

લિ.
તાબેદાર
ઇસ્માઇલ. મોહમદ. પટેલ.
અમદાવાદ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

E. M. Patel

786

E. M. ISMAIL & BROS.
CLOTH MERCHANTS
&
COMMISSION AGENTS.

Baroda

Ahmed Patel Road,
Opp. Railway Station,
KOSAMBA.

B2

39 Constitution House

Date 3-3-1949

મહેરબાન મુરબ્બી. માનવંત શ્રી. સરદાર સાહેબ.
ની સેવામાં મુ. દિલ્હી.

સલામ સાથે અરજ કે હું તા. ૨૬-૨-૪૯ [illegible]
આવ્યો હતો. પરંતુ [illegible] આપને મળી
શક્યો નહિ. મેં ગઈ કાલે બે વાર આપને
મળવા ટેલિફોન પણ કર્યો હતો. પરંતુ મારા
નસીબે આપ મળ્યા નહિ. મારે આપને મળવાનું
કારણ. શ્રી [illegible] મુન્શી સાહેબે ટેલિફોન
[illegible] હતું. હવે મુ. મુન્શી સાહેબ આપને
મળશે ત્યારે કહેશે. મારે [illegible] ઘરે જવાનું
હોવાથી આપને હું લખું છું.

[illegible]

મારો [illegible] ભાઈ [illegible] માં [illegible]
[illegible] [illegible] છે [illegible]
[illegible] (આપણા) [illegible] છે.

To E. M. Patel

786 133

E. M. ISMAIL & BROS.

CLOTH MERCHANTS & COMMISSION AGENTS.

Ahmed Patel Road,
Opp. Railway Station,
KOSAMBA.

H

Date________194

સરકાર લંડનમાં આપણી સરકારના India Store Dept
માં કોઈ ઈજનેર તરીકે કામ કરવા એવા લાયકાતવાળા માટે
લંડનના High Commissioner ઉપર ઘણા દિવસો
આવવા ઉપરાંત થશે. એ જગ્યાએ લંડન ગયો ને પણ
પણ આપવાવાળા જુવાન પણાની હતા.
સ્થાનના ઇજનેરે
મોટો. ઝુબાવાળા B.E. અને લંડનમાં D.I.C.
તથા A.M.I.C. ના કુદરતની તરફ M.Sc (Lon)
ના પણ ડીગ્રી મેળવી છે. એ સ્થાનના ઇજનેર છે.
ઉમેરે મારા ઓળખાણ બનુ સહકાર છે કે આપ એમ
સારુ કોઈ ઉમેદ વાડે રાખશે. સરકાર લંડનમાં ઈજનેર
સારી ડીપાર્ટમેન્ટમાં નોકરી અને રહેવા માટે એક.
લાગણીવાળા લંડન હાઉ કમીશનરને લખવા વિનંતી
એ જ માટે કામ હતું. આપ ઈશ્વર આપને આપવા કામ
પધારવો બનાવ વગેરેની સાથે કાળજી લેશો. હું ઘેર
બધા રૂબરૂ રહી છું. મારા ભાઈને લંડનને સરનામું -

C. M. Patel
12 Sussex Place London W. 2.

ઘ. આપના સેવક
ઈસ્માઈલ પટેલ

134

MINISTRY OF STATES

As desired by J.S.III I place below a copy of Mrs. Manu C.Mehta's application for U.N.O.fellowship, which has been obtained from the Ministry of Education.

C. Ganesan
(C.Ganesan)
20.1.49.

J.S.III.(Baroda)

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

135

619 Church St.,
Ann Arbor, Mich.
July 30,1948.

Hon.Morarji Desai,
Home Minister,
Government of Bombay,
Secretariat, Bombay.

Dear Sir,

I understand that according to the United Nations fellowship Program, fellowships are offered to candidates of different nations that will enable them to go to different countries and observe the methods of their welfare work in various fields.

I have come to the United States on the scholarship offered by the Ramchandra Bhatt's Educational Trust, for one year. I am working towards the master's degree in Child Guidance in the School of Education at the Uni.of Michigan. I am due to receive my master's degree in Feb. 1948.

It is my keen desire to supplement the study I have undertaken so far by observations of the methods employ-d by different social and governmental agencies here in carrying out their childwelfare activities.

After getting my master's degree in Sociology in 1942 I worked for four years in the Bombay Presidency Women's Council as its Secretary. I also worked in the foundling home of Hindu Deen Daya Sangha for some times. I plan to work with children when I return. My academic training taken so far, here, if supplemented by practical observations, will enable me to carry on my work in India more efficiently.

I am enclosing herewith my credentials from this Uni. as well as from India. I have been able to keep very good records in my studies here as my grades will indicate.

I shall be greatly obliged if you will kindly select me for the U.N.O. Fellowship for the year 1949.

If selected I shall spare no pains to prove myself worthy of the trust placed in me.

Awaiting an early favourable reply and thanking you in anticipation.

Yours very sincerely,

Sd/- Mrs.Manu.C.Mehta.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Explanation of the courses and the grades

Ment Hyg. - **Mental Hygiene.**
This course in the first semester deals with mental health problems of childhood and adolescence from edu. view point.
In the second semester it deals with mental diseases from public health view point.

Psychiatric case work:-Deals with case studies of delinquent children from psychiatric view point.

C175. Deals with the Psychology of child development.

I got admission in Social Work but as this course required two years of training I changed my field of specialisation to Guidance in the school of Education.

I plan to take courses in Educational Guidance Vocational Guidance, a further course in Tech. of Guidance and in Social Psychology, during next fall semester commencing from the middle of Sept. and ending in late Jan.1948.

Grades In percentage grade A is equivalent to 80 to 100 per. of total marks

A-is equivalent to one point less than A
B-is equivalent to 70 to 80 per.
B-means one point less than B

In undergraduate courses a student is required to get C Grade in order to pass a course. In graduate courses B grade is required to pass a course.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

137

UNIVERSITY OF MICHIGAN
ANN ARBOR
School of Education

July 27, 1948

To WHOM IT MAY CONCERN:

It has come to my attention that Mrs. Manu C.Mehta, who is a graduate student in this institution desires a government fellowship so that she may continue her sutidies in the field of child guidance. It is apleasure to speak for her in this connection.

Mrs. Mehta is a superior individual who will fully justify the confidence which the granting of this fellowship would impose in her. She is serious, capable, and, in my judgment, will prove very effective in the field of child guidance when she will have completed her training in this field. Under these circumstances, I trust that the fellowship in question will be granted.

Yours respectfully,

Sd- H.C.Koch
Harlan C. Koch
Professor of Education

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

138

Dr. N.A.Thoothi
D.Phil (Oxen)
University Reader in Sociology
Bombay

Department of Sociology
University of Bombay
Bombay, 29th June 1942.

I have great pleasure in giving my testimony to the ability, industry and character of Mrs. Manu C. Mehta, M.A., who worked in my Sociology Classes regularly and with zeal during 1940-42.

After securing a good rank in her B.A.(Hons) examination, Mrs. Mehta joined us for her M.A. studies. From the essays she wrote for me, I expected her to secure a class in her M.A. But owing to ill-health at the time of her examination, she was disabled to do her best. Even then, so far as the Sociology group is concerned, she misses her 2nd class by only one per cent of the total number of marks.

During her entire career with us Mrs. Mehta took a leading part in all the social activities of our Students' Union, on the Managaing Committee of which she served as a prominent member during 1941-42. In this capacity she manifested unbounded zeal, shrewd practical commonsense, and patient industry.

I trust and hope that these qualities, powers and attainmen s of head and heart will go a long way to enable Mrs.Mehta to acquit herself well in whatever duties she feels called upon to undertake and serve.

I wish her all success.

Sd/- N.A.Thoothi,
D.Phil.(Oxon)
University Reader in Sociology
Examiner in Philosophy and Sociology
University of Bombay

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

139

3 Sital Mahal
64 Walkeshwar Road, Bombay
1st April 1947.

I have known Mrs. M.C.Mehta, M.A., for over five years and had the privilege of coming into close contact with her for three years, durng my terms of office as Vice-President and President of the Bombay Presidency Women's Council from 1944 to 1946, when she was Secretary of the Council. For me it was a pleasure to work with Mrs. Mehta whom I found to be an unassuming, sincere, hardworking, devoted worker and loyal colleague.

Mrs. Mehta gave complete satisfaction to all in her work as Secretary of the Council, which is a large provincial organization, with four branches, thirty affiliated institutions and eleven sub-committees. In the course of her work she had to correspond with Government and the Bombay Municipality from time to time and had to collect facts and figures and other information and acquired considerable office and administrative experience.

I should be glad to see Mrs. Mehta occupy a responsible position affording full scope for her abilities, experience and industry. I have no doubt that she will spare no pains in the discharge of the duties of any secretarial or other similar post, and perform them with alacrity and efficiency.

Sd/- Kamala S.Dongerkery.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

149

Department of Fine Arts,
University of Michigan,
Ann Arbor, Michigan, U.S.A.

July 29, 1948.

To Whom It May Concern:

Mrs. Manu Mehta has been my student during the past semester, and I have found her to be in every respect a student of the first rank. She has outstanding ability in research, and in discu sion and written presentation of her material she has proved herself to be possessed of broad perception, imagination and sound scholarship.

I am happy to recommend her.

I beg to remain,
Your obedient servant,

C.I. Plumer,

Lecturer in Oriental Art,
University of Michigan.

....

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

શ્રી

તા. ૨૩-૫-૪૭
મુ. ગુજરાતી સમાજ
૧૦ [illegible] હાવરા

પરમ સ્નેહી ભાઈશ્રી વલ્લભભાઈ

આ. મારો કાગલ આપને મળ્યો છે તેમ આ. બા. મણીબેને મને લખી જણાવ્યું હતું - આપને રૂબરૂ મળવાની મને બહુજ ઈચ્છા હતી પરંતુ એટલા આવવાની હીંમત નહોતી જેથી મારો ભત્રીજો નામે સુમનલાલ તેને મેં વેકેશન પડેલી હોવાથી તેને સાથે લઈ હું આજ સવારે ~~અહીં~~ આપને મળવા આવ્યો છું અને સ્ટેશન સામે ગુજરાતી સમાજના મકાનમાં ઉતર્યો છું. હું તો મળવા આવ્યો છુ પણ [illegible] અને અનેક કામમાં રોકાયલા હશો તો પણ મને મળવાની પાંચ દસ મીનીટ કાઢશો તો મનથી બહુ ખુશી થઈશ. કારણ હું આમાંથી બીજું શું લઈ જવાનું છે. જે મળવાને બહુ એમ સમજી આવ્યો છુ એજ વીનંતી-

લી. આપનો
રતીલાલ-

આપ ક્યારે મળશો તે ટાઈમ જણાવા આ. સુમનભાઈને આપને બંગલે મોકલીશ- કાલે

[illegible]

ભગવાનદાસ નારાયણભાઈ પરીખ.
અધ્યાપક વાણિજ્યશાખા, કલાભવન. 142
પ્રતાપગંજ
વડોદરા. નં. ૨.
તા. ૧૯-૧-૫૦.

પૂ. સરદારજી વલ્લભભાઈ પટેલ દિલ્હી.

તા. ૨૬મી જાન્યુઆરી.
૧૯૫૦ ના દિને દેશને પ્રજાસત્તાક બનાવ
આપવાનો ઠરાવ છે. આના ઉત્સવ ના
કોઈ સારુ અધ્યાપક પુસ્તક એકેકીંમ
કીંમતનું અથવા એક પણ એથી કીંમતનું
આપવાની આજ્ઞા ના બાબુજી કિંમત થઈ
પડશે આગાનું એક પુસ્તક સર્વોદય
પૂ. મહાત્મા ગાંધીજીએ રસ્કિનનું "Unto This
Last" નું ભાષાંતર કર્યું છે. જેની કીંમત સન.
૧૯૩૩માં એક આનો હતી. તેમાંથી થોડા
ઘણા નવાંશકો સારુ ગ્રંથાલયોના આશરાનાજ
નો પરિણામ સારું થશે.

લી. આપનો વિશ્વાસુ
ભગવાનદાસ પરીખ
ના
જય હિંદ.

143

Baroda

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

અરજી   સયાજીપુરા તા. ૩-૨-૫૦

પૂજ્ય કાકાશ્રી સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ ત્યા મહેરબાન 1104

લી. આપના મગનભાઈ જીકાભાઈના પ્રણામ આપ સર્વેની સુખાકારી પ્રભુ પરમેશ્વર પાસે દરઘડીએ માગું છું.

વિ. વિ. સાથે લખવાનું કે હું મારા [illegible] નોકરી અગાઉ કોઈપણ કામ ધંધા વગરનો છું. હું બૈરાં છોકરા વાળો છું. આજે ૨૧ વરસથી ઈસ્ટ આફ્રિકામાં રેલ્વેની નોકરી કરતો હતો પણ ત્યાં રંગભેદનું ભૂત હોવાથી તેનું કારણભૂત મારે યુરોપીયન સાથે વાંધો થવાથી મને નોકરીમાંથી રજા મળી છે. મારા અંગ્રેજી ત્યા ગુજરાતીનો લખવા વાંચવાનો સારો અનુભવ છે ઉપરાંત હીંદી ત્યા પંજાબી સારી બોલતાં આવડે છે. રેલ્વે લાઈનમાં ટ્રાફીક વિષે મને ઘણોજ અનુભવ છે માટે આપને ખરા દીલથી અરજ કરૂ છું. કે આપ મને આપની લાગવગથી નોકરીમાં ઠેકાણે પાડો તો આપનો ઘણોજ આભાર. વધુમાં મારે તમારા સિવાય કોઈનો આધાર નથી. હું ઉમરેઠ નજીક ઓડ ગામનો પાટીદાર છું અને હું અત્યારે મારા નજીકના સગાને ત્યાં બેકાર બેઠો છું.

મારી આ વીનંતીને માન આપી આપ આપનાથી બનતું જરૂર કામ મારૂં કરશો જેથી મારી ત્યા મારા બૈરાં છોકરાઓની જીંદગી સુધરે.

લી. આપના
મગનભાઈના
પ્રણામ.

મારૂં સરનામું

પટેલ. મગનભાઈ જીકાભાઈ
સયાજીપુરા
ઠે. હાજી નુરમહંમદ અબદુલ્લા
સોના ત્યા ચાંદીના વેપારી.
માંડવી.
વડોદરા

(નકલ)

૧, ઔરંગઝેબ રોડ,
નવી દિલ્હી, ૨૨.૧૧.૬૮

145

ભાઈ જશભાઈ,

તમારો તા. ૧૬નો કાગળ મળ્યો છે. પરદેશમાં નોકરી મેળવવા ઇચ્છનારે [illegible] માટેનો [illegible] [illegible] કાંતો ફોરેન ડીપાર્ટમેન્ટમાં કાં તો ~~એક્સ્ટર્નલ~~ એક્સ્ટર્નલ અફેર્સ ડીપાર્ટમેન્ટમાં તમારા [illegible] મારફત અરજી મોકલવી જોઈએ તો તમારી અરજીનો વિચાર થઈ શકશે. એમાં મારાથી કંઈ થઈ શકે એમ હશે તો તમને ખબર આપીશ.

લિ૦

શ્રી. જશભાઈ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

[illegible]ભાઈ [illegible]ભાઈ પટેલ [illegible]
ઠે. રામજીમંદિરની પોળમાં,
વડોદરા તા- ૧૬-૧૦-૪૮.

પૂજ્ય મુરબ્બી સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ
ન્યુ દિલ્હી

આગાઉ રજા મેળવ્યા સિવાય લખવાની તક લઉં છું તો મુરબ્બી માફ કરશોજી.

હું ગામ ઓડ તા- આણંદનો રહીશ છું. ૧૯૨૪ થી ૧૯૩૭ સુધી શેઠ [illegible]લાલ [illegible]ભાઈની આફ્રિકાની ઓફિસમાં મેનેજર તરીકે કામ કર્યું. ૧૯૩૮/૧૯૩૯માં મુંબઈ [illegible] ઓઈલ મિલ્સમાં કામ કર્યું. ૧૯૪૦/૧૯૪૩ ફરી આફ્રિકા ગયો ત્યાં સાઈકલ/[illegible]/મોટર ફેક્ટરીઓમાં કામ કર્યું. ૧૯૪૪/૧૯૪૫ મુંબઈમાં શ્રી. છોટાભાઈ એમ. પટેલના સેક્રેટરી તરીકે કામ કર્યું. ૧૯૪૬/૧૯૪૭ મેનેજર ધી [illegible] ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લી- વડોદરામાં કામ કર્યું. આ કંપની પબ્લીક લીમીટેડ છે. પબ્લીક શેરોના ભંડોળનો ઉપયોગ [illegible] થવો જોઈએ તેમ ન થવાને લીધે હું મારી [illegible] [illegible] [illegible]ના જમાનામાં ઘણાજ [illegible] કામ કર્યું. પણ [illegible] મેનેજિંગ એજન્ટો આ કંપનીના મેનેજરને [illegible] [illegible] કોઈ માણસનું મન ઊંચુ કર્યા સિવાય [illegible] [illegible]. [illegible] કુટુંબ મોટું છે. [illegible] ૫ દીકરા - ૧ દીકરી, વાઈફ, માબાપ. [illegible] મારી નોકરી દરમ્યાન ૧૯૨૪ થી ૧૯૪૭ સુધીમાં [illegible] ઇન્વેસ્ટમેન્ટથી આવક [illegible] ચાલે છે પણ સમય [illegible] ગમે ત્યાં કામ કરવું છે. [illegible] ગમે ત્યાં કામ કરવા ખુશી છું. [illegible] આ દેશમાં ગમે ત્યાં કામ કરવા [illegible] મને આફ્રિકામાં માસિક રૂ-૧૦૦૦) [illegible] મારૂ કામ જોઈ કદર કરે.

રૂા-૨૫૦) લોયલ્ટી ભથ્થાના ૧૫-૩ થી મળે. એમનો વડોદરામાં પગાર
રૂ. ૩૦૦) અને રૂ. ૨૦૦) [illegible] ૧૫- થી મળી [illegible] રૂ. ૫૦૦)
મળતા હતા. વિદેશોમાં ગયેલા [illegible] ની [illegible] માં
તો [illegible] ની [illegible] માં [illegible]. [illegible]
[illegible] માં જગ્યા હોય તો ત્યાંની [illegible] પણ
હું [illegible] છું. ઉપરાંત ત્યાં [illegible] ઉપર હું [illegible]
મેમ્બર હતો. ત્યાંના [illegible] માં
પણ [illegible] મેમ્બર હતો. વિદેશોમાં [illegible] પણ
હું બે જગ્યાએથી [illegible] ત્યાં [illegible]
મારાં [illegible] વડોદરામાં [illegible] કરે છે એમનો
તો મારે મારાં ભાઈ વડોદરા [illegible]. ઘરનું મકાન
છે એટલે ઉપાધિ નથી. મારા [illegible] છે [illegible] -
[illegible], તા. ૧૫- [illegible] છે.

[illegible] આપની [illegible] છે.
એમાં આ પત્રથી આપનો [illegible] લાયક [illegible] દર-
ગુજર કરી એમ [illegible] વિનંતી [illegible]
મને [illegible] આજ્ઞા કરશો તો
સેવામાં—

[illegible]! [illegible] માટે, હિન્દુસ્તાન દેશના ઉદય
માટે, આપને દીર્ઘાયુ રાખે એમ પ્રાર્થના [illegible],

લિ. [illegible]

[illegible]

[illegible] - ૫-૧૧-૧૯૦૬.

N. R. RANA
નાનુભાઈ રતનજી
શ્રી મહાલક્ષ્મી પલ્સ મીલ્સ
ઠે. ગોયાગેટ રોડ-વિઠ્ઠલવાડી,
વડોદરા.

(૧) તા. ૨૬-૧-૪૯

પૂજ્ય માતાશ્રી સમાન શ્રી નાયબ પ્રધાન શ્રી સરદાર શ્રી વલ્લભભાઈ તરફથી તા. ૨૯-૧-૪૯ એ વડોદરાના આપણો સેવક નાનુભાઈ રતનજી એ ફોગટ લખેલ છે તે બાદશાહી રૈયત ના ગ્રામના સરકારને તેમો ઇબારત સિરનામાનું ફીકર કરું આપ તરફથી ફી... આવેલ નહી માટે મારા હાલમાં આગળ... કરાવે છે. સાર પટેલ ઉપર (બાપુ ને) ... મહાત્મા ગાંધી ... તમારા તરફ ... નહી આપે ... (પાછળ)

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

કામોને [illegible] ચાલે છે. મારે એમ છેલ્લો

કાગળ આપના ઉપર લખું છું. એજ —

આપના ચરણે દાસ [illegible]. દાસ. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] કમાર [illegible] [illegible]

નહીં કરો

મારો વિચાર એ હતો કે કમાર વડોદરા

માં દાખલ કરવાના છે તે જમાનદારો

ચાર દરજ્જે [illegible] મારો છું. [illegible] આપે [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] એમ કરે છે.

મારી આપના [illegible] [illegible] [illegible]. એજ

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] કરો. [illegible] [illegible] એજ

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

148

વડોદરા

તા. ૨૬-૧૦-૨૮

શ્રીયુત [illegible]ભાઈ

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

[illegible]

'Dead man walking' [illegible]

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

TELE: 'ROYAL INKS' ON GOVERNMENT LIST TELEPHONE NO.

ROYAL INDIA INDUSTRIES

MANUFACTURERS OF:

HIGH GRADE WRITING; PRINTING & DUPLICATOR INKS. SEALING WAX; GUM PASTE. Sheth Jawerchand Laxmichand Street, MANDVI ROAD.

Ref. No.________ BARODA, 22-9-1946.

નામદાર [illegible] સાહેબ,
હિંદના [illegible] સાહેબ,
વડોદરા.

Re: Ink Industry.

આપ નામદારને મારા નમ્ર [illegible] આપના [illegible]
[illegible] છો.

આપને આ પત્ર [illegible] ઉપર [illegible] આપવાનો છે તેને માટે હું આભારી છું. અને [illegible] [illegible] [illegible] નમ્ર [illegible].

૧. હિંદુસ્તાનમાં [illegible] શાહી બનાવનારને [illegible]? [illegible] Swan Ink, Parker Ink, [illegible] આવે છે અને તેનો ઉપયોગ [illegible] થાય છે.

૨. અમારું પોતાનું શાહી બનાવવાનું કારખાનું છે. અને અમારી [illegible] શાહી [illegible], [illegible] [illegible] થયો છે. ([illegible]) [illegible] [illegible] રાજ્ય નમૂના [illegible] બનાવવામાં

પાછળ.

[illegible] ૧ [illegible] 3919 [illegible]

આવે છે. અને બહારથી જે [illegible] શાહી તે શાહી
કુંભારીઆ (Kores (India) Ltd) ના મંજૂર કરી છે.
અમારી [illegible] આવે છે. પુના Baroda State
Lab. Authorities નમુના નામંજૂર થયા છે. આમ બાદ
[illegible] સરકાર ના [illegible] પછી તેમણે અરજી કરી તેમાં
જણાવે (સરકારના કારખાનામાં અમારી શાહી વપરાય છે અને
આવી છે) તો અમારી શાહી કેમ નહિ. તેનો જવાબ [illegible]
[illegible] છે અને હજુ પણ [illegible] ના [illegible] છે તે પછી.

તો [illegible] સરકારને (૧૯૨૦) [illegible]
[illegible] શાહી [illegible] ના [illegible] તો અમારા
નાના કારખાનદારને [illegible] સરકારના [illegible]
વપરાય તો અમારા [illegible] નાના [illegible] પછી અને
[illegible] નાના [illegible] થઈ શકે.
તો [illegible] અમારા [illegible] સહાય
[illegible] કરવા આપું છું.

[illegible] પણ [illegible] અમારું છે અને
થોડી મુડી (Capital) ના [illegible]
[illegible] ——— થયું પડતું છે.

[illegible] સરકારના નાના મોટા [illegible]
[illegible] – Powder Quink [illegible] માટે [illegible]
[illegible] નાનો [illegible] નહિ.

[illegible] નાના મોટા [illegible] ૬૨૩ [illegible], મોટા
[illegible], [illegible] અને મોટા કારખાનદારો ના [illegible]
[illegible] અને કોઈ નમુના [illegible] કે નવો Industry
[illegible] છે તો તે [illegible] કે [illegible] નહિ

150

TELE: 'ROYAL INKS' — ON GOVERNMENT LIST — TELEPHONE NO.

ROYAL INDIA INDUSTRIES

MANUFACTURERS OF:

HIGH GRADE WRITING; PRINTING & DUPLICATOR INKS. SEALING WAX; GUM PASTE.

MANDVI ROAD.

Ref. No. ________ BARODA, ________ 194

(૨)

આ પ્રમાણેના કારખાના હિંદુસ્તાનમાં પણ ઉભા થયા અને પરદેશમાં તો માત્ર [illegible] ફાઉન્ટનપેનના કારખાના ચાલુ થયા છે અને હજુ અમારા [illegible] જ્યારે તે પણ ચાલુ રાખવાની અને અમારે પણ ઘણું [illegible] ના મળે અને [illegible] સરકારી મદદ ના મળે તો પણ ચાલુ રાખવું એ અમારો [illegible] છે.

આ પ્રકારનો ઉત્સાહ હોવા છતાં આપ નામદાર સરકાર [illegible] આપવાનું કારણ એ છે કે [illegible] [illegible] છે અને પરદેશની [illegible] તો પરદેશના [illegible] ના પરદેશ [illegible] [illegible] મદદ આપીને [illegible] અમારો [illegible] કરવા જોઈએ તે [illegible] [illegible] છે તે [illegible] કરવાને [illegible]. અને આપ નામદાર [illegible] આપવા મેં. [illegible] આવ્યા છે.

અમારી [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] આપની [illegible] અને

આપના પ્રકારનો રેંટિયો વધારવા જોઈએ છે કે કેમ તેનો [illegible]. લખે.

લિ.

[illegible]
[illegible]
[illegible] અમદાવાદ

ના. ક.

આપના [illegible] રેંટિયાઓ [illegible]

તેમણે આપના પ્રકારના [illegible] રેંટિયા [illegible]

[illegible] આપના [illegible]

આપના [illegible] છે. પણ [illegible]

[illegible]

[illegible] છે.

[illegible]
અમદાવાદ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

|| શ્રી: || સંસ્કૃત વિદ્યાલય
વડોદરા. ૨૧-૨-૫૦

માનનીય શ્રી. નાયબ વડાપ્રધાન વલ્લભભાઈ પટેલ સા.

૧૬

આપના તરફનો પત્ર મને મળ્યો છે. અને તે વાંચ્યા પછી મને ઘણોજ આનંદ થયો છે. આપ સાહેબે જમાના [illegible] ઉપર આવા સહેજ દ્રષ્ટિ રાખીને સારો ખ્યાલ રાખ્યો જે બદલ હું આપનો આભારી છું. અને આપને એકજ વિનંતિ કે આપ સાહેબ મને આઈ. એટલે મદદ કરો. પેન્શનમાં માત્ર પાંચ રૂપિયા [illegible] માગવા જરૂરિયાત આપો તો હું ઉપકૃત થઈશ. મારા જાણવામાં આવ્યું છે કે આપ સાહેબને જાતે ગુલકીત માટે જે રાજ્ય કેટલુક કેટલાના રાખ્યા છે તે જાણીને મારું પણ દિલ આપને મળવા આતુર છે. હું કોઈ પણ જાતના લાભ ના લેતા આપને કાંઈ ન જણાવું

પરધાનજી મગનલાલ આવજશ.

હું મકરપુરા પેલેસ આગળ આજે
વખતે ઉપવાસ કરીશ અને પરધાનજી માટે
લાપના કરીશ. આપ રાજીને પરધાનજી
આપવા મેં કહેશો.

સેવક ગો. આપનો
સંઘ સમાજ સેવક
ઠક્કર સંતુલાલ દાસ
કાર્યાલય

POST CARD
REPLY.
ADDRESS ONLY.

152

પૂ. દેવ,

પબ્લિક એજ્યુકેશનની ચોપડી
મેં આજ [illegible] તો [illegible]
[illegible] [illegible] સાથે
[illegible] [illegible] જવાબ. તેને
[illegible] સાથે મોકલ [illegible]

[illegible]

શ્રી - "શાંતિકુંજ", સિદ્ધનાથ
માર્ગ, વડોદરા,
તા. ૩ ફેબ્રુઆરી
૧૯૪૯
ગુરુવાર.

પરમપૂજ્ય શ્રીમાન્ સરદારશ્રી વલ્લભભાઈ,

કૃતાર્થ સાષ્ટાંગ નમસ્કાર. વિજ્ઞાપના વિશેષ.
આપશ્રીના અંગત મદદનીશ ભાઈશ્રી વ. શંકર
મેહેરબાનીએ તા. ૩૧ રોજ લખેલો પોસ્ટકાર્ડ
મને ગઈકાલે મળ્યો. વડોદરા પ્રજામંડળને
આપનો કાગળ 'Express delivery'
સૂચના સહિત મોકલેલ હતો તેનો હેતુ આપશ્રી સમજાવવા
કરશો; અને તે ફકરો આપશ્રીએ વિચાર

આપશ્રીના અવલોકનાર્થે રજુ કરવાનું ઉચિત માન્યું.

વિલીનીકરણ (Merger) વડોદરાનું કરી દેવાયું, આજના Air Mail "Times" માં પ્રસિદ્ધ થયું છે. આપશ્રીએ, એક વખત માં અવારનવાર ખાત્રીઓ આપેલ હતી, તો પણ વડોદરા રાજ્યનું વિલીનીકરણ નક્કી કરેલું છે, એવી 'किंवदन्ती' અને અટકળો હતી એ જાણ દિવસ થયા છે. વિલીનીકરણ બાબત આપશ્રીના ભાષણમાં કશું નહોતું, એ પણ ઈશારો હતો. લોકોએ આપશ્રીનું આ સંબંધીનું રાજકારણ (policy) અંગે ઘણીએ પસંદ પડ્યું - શ્રી.રા. આર્યની સુરતવાળા, એમણે આપશ્રીની સામે જઈને તે વાત ચર્ચિત કરેલું, પણ તેમના અભિપ્રાય ને આપશ્રીએ તેના ખુલાસા કરેલા અને

(૨)

ના અંગેના રચનાત્મક દૃષ્ટિએ "રાજહંસ" 154
જેવા ગણાય છે.

ચંદ્રાસ મહેતાની ભલામણ પ્રમાણે ફોજદારી મુકદમાઓનો નિકાલ જો જલ્દી થાય તો બહારગામના ઉપર આવકારી ના ભારણ ઓછો થશે. આપ જોતે હોય લાગે તો, શ્રીમાન્ મુખ્યમંત્રી બાળાસાહેબ ખેર (Premier, Bombay Province) ને સૂચના કરી ફોજદારી મુકદમાના નિકાલ જેમ બને તેમ જલદી કરાવવાની તસ્દી લેશોજી. મુંબઈ ૧૨૦૦ થી ૧૬૦૦ જેટલા મુકદમા (Cases) હાલ pending છે એમ મારી સમજ છે.

આપશ્રીના ભાષણ બાબત જે કહેવાનું રહ્યું.

વિલીનીકરણ (Merger) વડોદરાનું કોલ્હાપુરનું, આજના Air Mail "Times" માં પ્રસિદ્ધ થયું છે. આપશ્રીએ, જે તે બાબતમાં અવારનવાર બાહેંધરી આપેલ હતી, તે પણ વડોદરા રાજ્યનું વિલીનીકરણ નક્કી કરેલું જ છે, એવી 'કિંવદન્તી' અને અફવા [illegible] હોવાથી જ. વિલીનીકરણ બાબત આપશ્રીના ભાષણમાં કશું નહોતું, એ પણ ઇષ્ટ જ હતું. લોકોને આપશ્રીનું આસામીઓનું રાજ્યસત્તા (policy) એને [illegible] પસંદ પડ્યું. શ્રી.સા. [illegible] [illegible] અને હવે આપશ્રીની સાથે [illegible] તે વાતાવરણ ફરી ગયું. [illegible] તેમના અવસરે ને આપશ્રીએ જેના [illegible] [illegible] અને

(૨)

ના અંકના સ્થાનિક દૈનિક "રાજહંસ" 154
ઉપરથી જણાય છે.

સદરહુ સહકારી ખાતાના ફોજદારી મુકદ્દમાઓનો નિકાલ ન
થવાના કારણે તો ખેડુતોના ઉપર આપણી
ના ખરાબ અસર થશે. આપ શ્રીને યોગ્ય
લાગે તો શ્રીમાન્ મુખ્યમંત્રી બાળાસાહેબ
ખેર (Premier, Bombay Province)ને સૂચના
કરી ફોજદારી મુકદ્દમાના નિકાલ જેમ બને તેમ
જલદી કરાવવાની તસદી લેશોજી. જુમલે
૧૫૦ થી ૧૬૦ જેટલા મુકદ્દમા (Cases)
હાલ pending છે એમ મારી સમજ છે.

—

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

આપશ્રીનો કિંમતી વધારે સમય
લેવા માગતા નથી. માટે અત્રે વિરમું છું.
આપશ્રી આ પંડીતજી જવાહરલાલ
ભાઈશ્રીનું પૂર્ણ આરોગ્ય ઈચ્છતા.
સં. ન. નાડકરણી-(निवृत्तसूबा)
(N.K. Nadkarni)
3/2/49

ના. ન. —
ગયા પત્રનો મથાળો કહી, પણ છેવટે
નાડકરણી N. K. Nadkarni લખી સહી
કરી તેમાં તારીખ લખવાનું મન રહ્યુ
[illegible] પણ [illegible] કૃપા [illegible]
તો "दीर्घकृपं [illegible]" इति प्रार्थना.
સં. ન. ના.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

Strictly Confidential ~~શ્રી~~

Private & Personal

recd 3/11/48

"શાંતિકુટીર" 158

સિદ્ધનાથ રોડ,

વડોદરા.

માનનીય પરમ પૂજ્ય સરદાર સાહેબ,

અનેક સાદર પ્રણામ સાથે આપ સાહેબ
ને નમ્રતાપૂર્વક નિવેદન કરવાનું કે. સંસ્થાનોનું
વિલીનીકરણ કરવું કે નહી, આ સવાલ ઉભો
થયો છે. તેના સબંધ બાબત કશું પણ વિવેચન
કરવાનો મારો ઉદ્દેશ નથી. તેનું સંજોગોમાં
વિવેચન આપ કરશો. પણ વિલીની-
કરણ અમલમાં આવ્યા પછી, તે સંસ્થાનની પ્રજાને
ફાયદો થાય છે કે નુકસાન, તે સંબંધી હકીકતનો
વિચાર કરતો આપ સરખા મહાન અધિકારી ઉપરા-
અને કરવાનો છે એવું મારા અલ્પ અંતઃકરણ

ને ભાઈબહેનો આ પત્ર લખીને આપ સૌને નમ્ર
વિનંતી કરું છું તે માફ કરશો. આપનો [illegible]

સાવંતવાડી સંસ્થાનનું વિલીનીકરણ કર્યું
છે તે આપ સૌને માલમ હશે. તે સંસ્થાનનો હું
મૂળ રહેવાસી (resident) હોવાથી, ત્યાંના
લોકોની સ્થિતિ ઉપર વિલીનીકરણના શો પરિણામ
થયા છે તે આપને જણાવું છું, તે, મહા [illegible]
માં આવે છે. [illegible] નીચે [illegible] રહેલું [illegible]
બનાવવામાં આવે છે તે લોકોને [illegible]
ઈશારે ચાલવા વગર રહેશે નહીં.

[illegible] (વિલીનીકરણ પહેલાં[illegible]
નો) સાવંતવાડી સંસ્થાનના ઘણા ગામોમાં [illegible]
ચાલે છે તેમ [illegible] "સોરઠી" નામની [illegible]
"બો" [illegible] (રહે [illegible]) [illegible] પડે છે. વિલીની
કરણથી સાવંતવાડીના તાલુકાઓ (કાંદાળ્યા [illegible])
[illegible] સાથે જોડાયા છે. અર્થાત્, [illegible]
[illegible] 'બો' [illegible] ([illegible])

(૨)

બોરગામ જીલ્લાના કલેક્ટરસાહેબને અરજી કરવી પડી. તેમણે આગળ લોકોને સમજુતી આપી હતી. પરંતુ પત્ર-વ્યવહારમાં વિલંબ થયો, લગભગ બેમહિના ગયા અને ખેડુત લોકોના ખેતરો આ મુદતમાં સુકાવા લાગ્યાં. એટલે સો બસો ખેડુત લોકો બોર-ગાવ (સંદગાડ મહાલ) ગયા. પણ પત્રવ્યવહારનો અંત આવ્યો નહીં. તેથી ખેડુત લોકો (agriculturists) ફેરવ્યા અને દંતવૈદ્યમાં 'સોરઠી' કાંદા નેઅને કર્યું, અને પાણી ટુટાડશે તો ખેતીના માલ-ખેતર સુકાશે અને બી ઓઝામાં મરી જશે, એવી બીકથી મુંઝાઈ ગયા, અને તમાર 'બી' (seeds) લાવવા સંગ્રહ્યાં. પરંતુ તેમનો, પત્રવ્યવહારની મંજુરી વેળાસરના ટાઈમમાં મળી શક્યાં નહીં; અને ઉતરતા, દુકાળના સાલમાં ઘણાં દુઃખથી પડ્યા. તે પૈકીના ઘણા ખેડુતો — લગભગ સો દોઢસો હશે એમનાઓ— લાચાર થયા. હાલ તેમના કાંઈક લાંબા પછીથી

ફોજ. અદાલતે (magistrate અદાલત), એમ
આ કાગળમાં લખેલ છે.

મને લાગે છે કે, જો ન્યાયગીરીના બાબતો
એડમિનિસ્ટ્રેશનથી અલગ પડી સંસ્થાનું
નિયમ પ્રમાણે રહ્યું હોત તો આવી અંધેર
નીચ સ્થિતિ થાત નહીં.

આ બાબતના દાખલા સંબંધે મેં ૨૨. ૫-
છોટાભાઈ પુરુષોત્તમ વિરુદ્ધ ...
તેઓ આપવામાં ... અનુભવી, આપ
ફેરફાર. ... અત્યંત ...
...હતા, એમ ...
... હું ... , તેમ ... , અને
... , ... અધિકારી પુરુષો
... પડતો, તેઓ ...
... ઉપાયો (precincts)
ની યોજના ... નહીં.

(૩) ૧૫૭

આવશે ત્યારે શ્રીમંતના [illegible] લાભ Laxmi Vilas Palace ના બગીચામાં Garden Party વગેરે થશે, તેમાં મને ઘણો હર્ષ થશે, અને [illegible], નવસારી, મહેસાણા, (આણંદની) મહુવા, પૂના વિગેરે ઠેકાણે પણ આપશ્રીને અને મને પણ સ્મરણ થશે તેમ આનંદોત્સવ ઉજવાશે, આ પત્ર [illegible] લખું છું તે [illegible] અને આપશ્રીને [illegible] [illegible] થશે [illegible] લખું છું.

આપશ્રીની [illegible] ના [illegible] (personal interview) નો પણ લાભ મને મળ્યો, એમ મને [illegible]. પણ [illegible] [illegible] પૂરું થયું અને [illegible] [illegible] છે કે આપશ્રીને તે [illegible] [illegible] ઘણું લાંબું અને [illegible] [illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

જીવન બક્ષો!! રહેમાન!!!

રહેમ વિનંતી. નવસારી [illegible]

[illegible]

મ. ક. નાડકરણી,

(નિવૃત્ત સુબા, નવસારી પ્રાંતના

વડોદરા રાજ્ય.

M. K. Nadkarni,

(late Suba, Navsari District)

શ્રી તા. ૨૨-૧-૨૮

શ્રી/ વંદેમાતરમ્ વડોદરા 156

નામદાર સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ
સાહેબ

જોગ લિ. વ. સાથે જત લખવાનું જે

હુ આપનું ધ્યાન દિ સમજુ દોર કે. નજીક

સરદારના વડોદરાના મરહુમ પટેલ

સાહેબ ઉપર શરૂઆતમાં એમના તરફથી

જીસ પર ભરેલી બન્યું છે કે સાહેબના

રેલ્વે સરહદ વડોદરાની સરકાર

(વ) સાહેબો સાહેબ વહુ ખુશી

નજીક સાહેબ સાહેબ સામે

ખેડુત મારી દરબાર સાહેબ ફરવા

ફી રકમ વધુ (વ) સાહેબ સાહેબ

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

લખવા કે મારી ફરજ બજાવવાનું
લખું છું. 159

આવા દુરાચાર ચલાવનારાઓ આપણા
સરદાર-ગુજરાત માં પધારે તે આમાં
આચરનારાઓ સામે સખત પગલાં ભરવા માં ઈનામ
ન મેળવીએ તો આપણા દુર્ભાગ્ય છે.
માટે તે ઈનામ [illegible] ગરબા ગુજરાત
ને ફાળામાં છે ત્યાં સુધી આપ તે
ઈનામ કે દુષ્ટો તેમ ત્યાં સુધી આપવું
નામ આપે ને તેવું ઈનામ મેળવવા
આપ તે મહેનત કરો એ મિત્ર
ના રાજ્ય માં આપવા દુષ્ટ ફરમાવ
અને ભારે દુરાચાર તે મારા સરનામે

મેહેર આપ ની માટે આપવા ના હુકમ
ફરમાવશો ને વિગરવી ગરજ [illegible] નાઉં
દુઃખ રહે આપ નું નામ અમર રહે
લોકોમાં આગળ સરનામું ઉપર મોકલજો.
લી. મુનશી હુસૈનુ દીન
ફરમાનુ દીન નાખોદા

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

જીલ્લાની સરહદ પરના પીઠાઓ બંધ કરો

દારુબંધીથી સમાજને નૈતિક ફાયદા થશે

શ્રી. પાટીલના ઉદ્દગારો

અમદાવાદ, બુધવાર

અત્રેની કલેકટર ઓફીસે સવારે ૧૦॥ વાગે માનનીય શ્રી. પાટીલે શહેર અને જિલ્લાનો પ્રોહીબીશન કમીટી સમક્ષ ટુંકું પ્રવચન કર્યું હતું.

શરૂઆતમાં કલેકટર મી. ડમરીએ શહેર અને જીલ્લામાં દારુબંધી અંગે થયેલી પ્રગતિનો ખ્યાલ આપી સરકાર વધુ સાધન સગવડ આપે તો આ કામમાં ઝડપ આવે એમ જણાવી વડોદરા રાજ્યની દારૂની દુકાનો જે જીલ્લાની હદને અડીને આવી છે તે બંધ કરવા જણાવ્યું હતુ આ પછી શહેર અને જીલ્લાના પ્રોહીબીશન અધીકારીઓએ તેમણે કરેલી પ્રગતીનું વર્ણન કર્યું હતું

બધા ખાતાનો સહકાર

રે એકસાઈઝ કમીશ્નરે જણાવ્યું હતું કે મુંબાઈ સરકાર સમક્ષ જે યોજના છે તેને નજર સમક્ષ રાખી સરકારે કો ઓ ર ડી ને ટ નીમી છે જેથી જુદી જુદી યોજનાનો સમન્વય સધાશે. એટલે સરકારી કેળવણી ખાતુ, મજુર ખાતુ, સંસ્થાનીક સ્વરાજ્ય ખાતુ, બધા એકત્ર મળી દારૂબંધીનું કાર્ય કરે છે. હવે પ્રાંતમાં દેશી રાજ્યો મળેલા હોઇ આ કાર્ય સરળ બનશે.

જીલ્લામાં પ્રચાર માટે એક મોટરવાન અપાશે આ કામો માટે જેમ પ્રાંતોમાં એક કમીટિ છે તેમ જીલ્લાના ધોરણે કામના સંયોજન માટે સરકાર કમિટી નીમશે

એ પીઠાંઓ બંધ કરાવો

શ્રી. અર્જુનલાલાએ તે પછી પ્રેમાભાઇ હોલ પાસે આવેલી વીલાયતી દારૂની દુકાન બંધ કરવાની અને જીલ્લાની હદે આવેલા વડોદરા રાજયના પીઠાઓ બંધ કરવાની માંગણી કરી હતી.

દારૂબંધીથી ફાયદો થશે

શ્રી. પાટીલે તે બાદ જણાવ્યું હતું કે અહીં તો દારૂબંધી માટેનું એક જાતનું વાતાવરણ છે. અને ૧૯૫૦ સુધીમાં સંપુર્ણ દારૂબંધી થઇ જશે, દારૂબંધીનો કાર્યક્રમ માત્ર નકારાત્મકજ નથી. દારૂ પીવાનું બંધ કરો એટલુ કહ્યાની દષ્ટિ સરકારની નથી, દારૂની બદીમાંથી માનવીને મુક્ત કરી તેને આમોદ પ્રમોદ તરફ વાળવો જોઈએ. ક્રિયાત્મક અને નકારાત્મક બન્ને દષ્ટિએ સરકાર દારૂબંધી કરવા માંગે છે. દારૂબંધીથી આર્થિક, સામાજીક અને નતિક ફાયદો થશે. એવી કેળવણી આપવાની છે. આપણે પ્રચાર દ્વારા દારૂ પીનાર તરફ ઘૃણા પેદા કરવા માગીએ છીએ. અને જનતા દારૂબંધીમાં સક્રિય સાથ આપે એમ કરવાનું છે. આમ છતાં કેટલાક ખરાબ માણસો દારુબંધીનો ભંગ કરશે તો સરકાર તેને નફરત કરશે, કાંતો સંપૂર્ણ દારૂબંધી કાં તો સંપૂર્ણ છૂટ, દારુબંધી માટે એ જ એક નિર્ણય છે એને માટે કોઇ અડધો રસ્તો નથી.

અંતમાં આભાર વિધિ પછી સહુ વિખરાયા હતા.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

પ્રધાનની
...નીધી મંડળો

દવાઓના વેચાણમાં વધારો

અમદાવાદ, બુધવાર

દારૂબંધી અમલમાં આવ્યા પછી પીવાય ...વા માદક દવાઓના વેચાણમાં વધારો ...યો છે.

આ અંગે આજે કલેકટરની ઓફીસમાં મળેલી ડિસ્ટ્રીક્ટ પ્રોહીબીશન કમીટીમાં આ ...શ્ન ચર્ચાયો હતો. આ કમીટીમાં માનનીય ...ી પાટીલના ધ્યાન પર લાવવામાં આવ્યું ...ું કે, એક બાજુ દારૂબંધીનો અમલ થઇ રહ્યો છે ત્યારે બીજી બાજુ માદક પીણાના ...ાવે એવી દવાઓનું વેચાણ ...ધ્યુ છે આમાં ખાસ કરીને ટીંચર જીંજર ...રીસ, માઈટીસ સ્પીરીટ એથેરીટીનું ...ેચાણ વધ્યું છે આ દવાનો મોટાભાગ ...રોડા રાજ્યમાંથી આવે છે.

દારૂબંધી પહેલા આ દવાઓનું વેચાણ ...ાસિક ૨૮ થી ૫૦ ગેલન જેટલું હતું, તે ...રૂબંધી પછી તેનું માસિક ૧૨૦૦ ગેલન ...ેટલું વેચાણ થયું છે.

માનનીય પાટીલે આ પ્રત્યે પોતે લક્ષ્ય ...ઈ યોગ્ય કરશે એમ જણાવ્યું હતું.

આબકારી પ્રધાનને મળેલા પ્રતિનિધી મંડળો

મુંબઈ સરકારના આબકારી પ્રધાન ...ો એલ એમ. પાટીલ આજે સવારના ...રે આવી પહોંચ્યા બાદ શેઠ શ્રી. મગન...ાઈ લોખાભાઈના નિવાસ્થાને ઉતર્યાં હતા ...વારમાં નીશ કેન્દ્રના સરસપુર ખાતે ...દઘાટન બાદ બપોરના ૨-૩૦ ...ાગે કોંગ્રેસ હાઉસમાં મુલાકાતોમાં મોડાસા ...ાલુકા સમિતિના ઉપ. પ્રમુખ અને શહેરના ...

...થી ૬-૦ વીરમગામ કલ્યાણ કેન્દ્રની ઉદ્ઘાટનક્રિયા અને જાહેર વ્યાખ્યાન ૬-૦ વાગે વિદાય કાઠિયાવાડમેલ

તા. ૧૧ મીએ બહાર પડનારા સુધારેલા મતદારપત્રો

અમદાવાદ, બુધવાર

અમદાવાદ મ્યુનિસિપાલિટીના સને ૧૯૪૮-૪૯ ના વોટર્સ લીસ્ટોના સુધારા વધારાના લીસ્ટો તા. ૧૧ ડીસેમ્બર ૧૯૪૮ ને શનીવારના રોજ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવનાર છે અને તેની નકલો વોર્ડમાં આવતી તમામ પોલીસ ચોકીએ તથા મ્યુનિસિપલ ઓફીસે પ્રસિદ્ધી માટે લટકાવવામાં આવશે એમ મ્યુ. ચીફ ઓફીસર લખી જણાવે છે.

નવરંગપુરાના કુવામાંથી સ્ત્રીની લાશ મળી!

અમદાવાદ, બુધવાર

આજે સાંજના સાડા પાંચ વાગ્યાના સુમારે, નવરંગપુરા ગામના કુવામાં કોઇ અજાણી બાઈની લાશ પડયાના સમાચાર બહાર આવતા ત્યા ભારે હો-હા થવા પામી હતી અને આ સમાચાર મળતાં, નવરંગપુરા પોલીસ અધીકારી શ્રી૦ શીરોમણી ત્યાં જઇ પહોચ્યા હતા. લાશને તુરતજ બહાર કાઢવામાં આવી હતી અને તેને પોસ્ટમોરટમ સારૂં સીવીલ હોસ્પીટલમાં મોકલી આપી હતી. આ બાઈએ કુવામાં પડતુ મુકી આપઘાત કર્યાનું અત્યારે મનાઈ રહયું છે પોલીસ આ અંગે તપાસ ચલાવી રહી છે.

ગુ. પ્રાં. સમિતિના પ્રમુખ શ્રી. કનૈયાલાલ દેસાઈનો

પ્ર. ધાનની
।નીધી મંડળો

દવાઓના વેચાણમાં વધારો

અમદાવાદ, બુધવાર

દારૂબંધી અમલમાં આવ્યા પછી પીવાય ાવા માદક દવાઓના વેચાણમાં વધારો ાયો છે.

આ અંગે આજે કલેકટરની ઓફીસમા મળેલી ડિસ્ટ્રીક્ટ પ્રોહીબીશન કમીટીમાં આ શ્ન ચર્ચાયો હતો. આ કમીટીમાં માનનીય ી પાટીલના ધ્યાન પર લાવવામાં આવ્યું ‘હું કે, એક બાજુ દારૂબંધીનો અમલ થઇ હયો છે ત્યારે બીજી બાજુ માદક પીણાના ાવે એવી દવાઓનું વેચાણ ધ્યુ છે આમાં ખાસ કરીને ટીંચર જીંજર ેરીસ, માઈટીસ સ્પીરીટ એથોરીટીનું ેચાણ વધ્યું છે આ દવાનો મોટાભાગ ારોડા રાજ્યમાંથી આવે છે.

દારૂબંધી પહેલા આ દવાઓનું વેચાણ ાાસિક ૨૮ થી ૫૦ ગેલન જેટલું હતું, તે ારૂબંધી પછી તેનું માસિક ૧૨૦૦ ગેલન ેટલું વેચાણ થયું છે.

માનનીય પાટીલે આ પ્રત્યે પોતે લક્ષ્ય ઇ યોગ્ય કરશે એમ જણાવ્યું હતું.

આબકારી પ્રધાનને મળેલા પ્રતિનિધી મંડળો

મુંબઈ સરકારના આબકારી પ્રધાન ્રી એલ એમ. પાટીલ આજે સવારના ાને આવી પહોંચ્યા બાદ શેઠ શ્રી. મગન ભાઇ બોખાભાઈના નિવાસ્થાને ઉતર્યાં હતા સવારમાં નીશ કેન્દ્રના સરસપુર ખાતે ઉદઘાટન બાદ બપોરના ૨-૩૦ ાગે કોંગ્રેસ હાઉસમાં મુલાકાતોમાં મોડાસા ાલુકા સમિતિના ઉપ. પ્રમુખ અને શહેરના

થી ૬-૦ વીરમગામ કલ્યાણ કેન્દ્રની ઉદ્ ઘાટનક્રિયા અને જાહેર વ્યાખ્યાન ૬-૦ વાગે વિદાય કાઠિયાવાડમેલ

તા. ૧૧ મીએ બહાર પડનારા સુધારેલા મતદારપત્રો

અમદાવાદ, બુધવાર

અમદાવાદ મ્યુનિસિપાલિટીના સને ૧૯૪૮–૪૯ ના વોટર્સ લીસ્ટોના સુધારા વધારાના લીસ્ટો તા. ૧૧ ડીસેમ્બર ૧૯૪૮ ને શનીવારના રોજ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવનાર છે અને તેની નકલો વોર્ડમાં આવતી તમામ પોલીસ ચોકીએ તથા મ્યુનિસિપલ ઓફીસે પ્રસિદ્ધી માટે લટકાવવામાં આવશે એમ મ્યુ. ચીફ ઓફીસર લખી જણાવે છે.

નવરંગપુરાના કુવામાંથી સ્ત્રીની લાશ મળી!

અમદાવાદ, બુધવાર

આજે સાંજના સાડા પાંચ વાગ્યાના સુમારે, નવરંગપુરા ગામના કુવામાં કોઇ અજાણી બાઈની લાશ પડયાના સમાચાર બહાર આવતા ત્યા ભારે હો–હા થવા પામી હતી અને આ સમાચાર મળતાં, નવરંગપુરા પોલીસ અધીકારી શ્રી૰ શીરોમણી ત્યાં જઇ પહોચ્યા હતા. લાશને તુરતજ બહાર કાઢવામાં આવી હતી અને તેને પોસ્ટમોરટમ સારૂં સીવીલ હોસ્પીટલમાં મોકલી આપી હતી. આ બાઈએ કુવામાં પડતુ મુકી આપઘાત કર્યાનું અત્યારે મનાઈ રહયું છે પોલીસ આ અંગે તપાસ ચલાવી રહી છે.

ગુ. પ્રાં. સમિતિના પ્રમુખ શ્રી. કનૈયાલાલ દેસાઈનો

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૧૫

[redacted]

શ્રી.

વડોદરા

તારીખ તા. ૨૭ ~~ડીસેમ્બર~~ જાન્યુઆરી ૧૯૪૯

મહેરબાન વડોદરા રાજ્યના નામદાર દીવાન સાહેબ.
શ્રીમાન ડો. જીવરાજ મહેતા સાહેબ.
મુ. વડોદરા.

વિષય

દારૂ નિષેધ માટે પ્રજાનો પોકાર.
તારીખ ૨૭..૩..૪૯ થી સદંતર બંધ કરવા
બાબત.

અમો વડોદરા શહેરના અને રાજ્યના પ્રજાજનોની વિનંતી કે.....

મુંબાઇ સીટી, અમદાવાદ સીટી, ભરૂચ સીટી અને સૌરાષ્ટ્રમાંથી જેવી રીતે દારૂ સદંતર બંધ કરવામાં આવ્યો છે, અને કરે છે તેવીજ રીતે વડોદરા સીટીમાંથી દારૂના દૈત્યનો સદાને માટે નાશ થવોજ જોઈએ. મોટા શહેરોમાંથી દારૂના દૈત્યનો નાશ થયો છે તો શા માટે વડોદરા શહેરમાંથી દારૂના દૈત્યને કાઢી પ્રજાજનોને રાહત આપવી [illegible] તેત્રીસ કોટીના તારણહારના આદેશને માન આપી વડોદરા શહેરમાંથી વિલાયતી તેમજ દેશી દારૂની દુકાનો એક પણ રહેવા દેશો નહી એજ અમારી ~~અભિલાષા છે.~~ આગ્રહભરી માગણી છે.

લી. પ્રજાજનો.

Respectfully submitted to the Prime Minister of the govt. of India Sardar Vallabhbhai Patel.

[illegible]

M. K. Surati Baroda

[illegible]

Ramanlal Budhabhai

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

[illegible]
[illegible]

Shantilal Chandulal Shah.
Baroda

Rakesh Shantilal Trivedi
Baroda

Jagdish. B. Thakar. Baroda

Champaklal. B. Fadia
Baroda

Shah Rukmini Kunt Vidhi Naus Baroda.

Sheth. Rasiklal. K.
Brother Baroday

[illegible]

[illegible]

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

વડોદરા રાજ્ય સરકારી નોકર મંડળ. 182

જાવક આંક

સીપાઈ કામગાર

ગોવિંદરાવ દેવનો વાડો,
દાંડીયાબજાર, વડોદરા.

ता. १ जानेवारी १९४९

File

माननीय नायब वडा प्रधान साहेब,
हिंद सरकार,
न्यु दिल्ही.
....

सरकारी शिपाई कामगार वर्गना मंडळनी घणा नम्रतापूर्वक अरज के, आवा दुष्काळ तथा कारमी मोंघवारीना संजोगोमां कापकूप समितिना रीपोर्ट उपरथी दरेक खातामां कापकूप करवाना हुकमो नीकळया छे. तेमां वधारे प्रमाणमां दरेक खाताना शिपाईओ उपर वधारे काप मूकेलो छे. अमारा धारवा प्रमाणे आखा राज्यमांथी लगभग ५०० थी ५५० माणसो छूटा थाय छे. दरेक माणसनुं कुटुंब सरेरास चार माणसनुं गणाय तो लगभग २२०० थी २५०० माणसो भूखे रखडता थई जाय छे. आपणा सरकार तरफथी बहारथी आवेला निराश्रीतोने मदद आपवामां आवे छे अने राज्यना माणसोने भूखे मरवानो वखत आव्यो छे. राज्यमां बचाव करवो ए आपणी फरज छे. परंतु आवा कपरा संजोगोमां अमल करवो ए बराबर नथी. तो एकंदर २५०० माणसो उपर रहेम नजर राखी न्दिान एक वर्ष माटे आ हुकमनो अमल बंध राखशो तेवुं हमो इच्छीए छीए. एक वर्षमां राज्यने बहु खोट आवी जशे एम अमारुं मानवुं नथी. छतां खोट आवती होय तोपण आवा टाईममां गरीबना बाळबच्चाओने पोषवा ए राज्यनी फरज छे. आपणी सरकारे रैयत राहत माटे घणा पैसा खर्च्या छे ने खर्चे छे. तो गरीबना बाळबच्चाओनो विचार करी एक वर्ष माटे थयेलो हुकम बंध राखशो एवी आशा राखवामां आवे छे

२. नामदार हिंद सरकारे हालमां एवो हुकम बहार पाडेलो छे के रीटायर्ड थयेला सैनिकोने ५५ वर्षनी उमर सुधीनाने नोकरी उपर पाछा लेवा. तो आपनी सरकारे हालना नोकरोने कमी करवा मागे छे ते योग्य थतुं नथी. हमो पण अमलदारना रक्षक तथा सरकारी कामकाजना रक्षक तरीके काम करीए छीए. तो योग्य ते हुकम थशे.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

વડોદરા રાજ્ય સરકારી નોકર મંડળ.

જાવક આંક

ગોવિંદરાવ દેવનો વાડો,
દાંડીયાબજાર, વડોદરા.

તા.

३. आपणा तरफथी खातामां हुकम करवामां आव्या छे के अमुक खर्चनो घटाडो करवो. कमी करवा माटे अमुक धोरणे माणसो कमी करवा तेवो हुकम न थवाथी दरेक खाताना अमलदारो पोताना कामना माणसो राखे छे. नवा जुना कोई जोतु नथी. १० वर्षना माणस कमी थाय छे अने नवा बे त्रण वर्षना माणस रहे छे. केटलाक खातामां बीजा खाताना पेन्शन उपर उतरेला माणसो काम करे छे ते माणसो रहे छे अने अमलदारने न गमतो माणस कमी थाय छे. तो आप नामदार तरफथी एक्स.- हुकम थवो जोईए के सीनीओरीटी प्रमाणे काप थई जोईए. आ एकंदर बाबतमां आजनी सरकार विचार करशे. ने योग्य राहत आपशे. एवी अमो तथा अमारा बाळको आशा राखीए छीए.

आपना नम्र,

सरकारी शिपाई कामगार वर्गना प्रतिनिधिओ,

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

હમો ને રૂબરૂ મળવા રજુ. આપશો.
એવી આશા રાખીએ છીએ.
[illegible]

104

વડોદરા
તા. ૧૭-૧-૪૫

પ્રિય મુરબ્બી શ્રી. [illegible]
ઠે. અમદાવાદ.

આપ[illegible] શ્રી. ના તા. ૧૫-૧-૪૫ ના રોજ [illegible] ના [illegible] કરેલ છે [illegible] [illegible] વડોદરા [illegible] [illegible] ના [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ના [illegible] માટે તા. ૧૨-૧-૪૫ [illegible] વડોદરા [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ના [illegible] [illegible] [illegible] માટે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

લિ. આપનો.
[illegible] પટેલ
C/o. [illegible]
ઠે. [illegible]
વડોદરા

[illegible]
[illegible]

શ્રી /

૧૯

વડોદરા
તા. ૨૭-૧-૪૮

મહેરબાન શ્રી. વહીવટદાર સાહેબ.
મુ. આરડોસા.

સા. ૩૯૨૪ શ્રી. નં. તા. ૧૨-૧-૪૮ ના રોજ
હાજરી ના સરનામે [illegible] ઉપરથી જણાવ
રૂમાં [illegible] લખેલું કે તમારા પડોશીના ખેડાણ
જમીન [illegible] ના નાકે [illegible] ખેડાણ માટે
[illegible] પણ તે [illegible] તે વખતમાં ફરમાવ
રજુ કર્યાનો સંબંધી કચેરી વહીવટમાં આવેલા
ના ખેડાણ માટે તા. ૨૨-૧-૪૮. ના માગણી
કરેલી પડોશીના ખેડાણ ની તમામ હકુ
ને વહીવટ કરી [illegible] થયેલ નથી તો
ખેડાણ ના [illegible] આપના તમારા રજુઆત
સંબંધમાં માટે તમામ [illegible] આપવા
મહેરબાની.

લી. આપનો.

મ. ઉમાશંકર [illegible] પટેલ
C/o. [illegible]
ઠે. [illegible]
વડોદરા

ઉમેદવાર
[illegible]

File

મૂક વિદ્યાલય,
વડોદરા. તા. ૪-૧-૪૯

165

મુ. પૂજ્ય મણિબેન,

વડોદરા મૂક-વિદ્યાલયમાં ભણતાં અને અંધ સમાજના સેવક ઠક્કર શંકુલાલ હરગોવિંદદાસ મૂંગા-અંધ વિદ્યાર્થીની નમ્રતા પૂર્વક અરજ છે —

અમારા અંધભાઈઓના સમાજની ઉન્નતિ સાધવાના અર્થે કેટલાક બાબતો વિષે મારે પૂ. સરદારશ્રીને મળવા અભિલાષા છે. આ બાબતમાં મેં પૂજ્ય ઠક્કરબાપાને લખી જણાવ્યું અને અને પૂ. સરદારશ્રી સાથે મુલાકાત ગોઠવી આપવા અને તે બાબતમાં મદદ કરવા વિનંતી કરેલ. તેઓશ્રી તરફથી નં. ૧૨૭૩ તા. ૩૦-૧૨-૪૮ થી જવાબ મળ્યો કે આ ગોઠવણ કરવાનું મારા હાથમાં નથી. પણ આ બાબતમાં તેમનાં દીકરી પૂ. મણિબેન પટેલને જણાવશો એટલે તે જરૂરી ગોઠવણ કરી આપશે.

તો આ બાબતમાં પૂ. બેનને મારે વિનંતી કરવાની કે મેં પૂ. સરદાર સાહેબને આ બાબતની વિગતવાર અરજી તા. ૩૦-૧૨-૪ ના રોજ કરેલ છે અને મને મુલાકાત આપવા યાચના કરી છે. કદાચ એ અરજી આપના તરફ આવેલી હશે. તો આ બાબત મને પૂ. સરદારશ્રી જોડે મુલાકાત કરાવી આપવા આપ મારાથી બનશે. અરજી આપશો. આપને અરજી ઉપરથી મારો મળવાનો હેતુ સ્પષ્ટ થશે. ક્ષમા કરશો. એજ વિનંતી.

આપનો
વિદ્યાર્થી ભાઈ
અંધ શંકુલાલ
હરગોવિંદદાસ
મૂંગા-ના
ડાબા હાથના અંગૂઠાનું
નિશાન.
દા. હરિલાલ [illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

[illegible]

માનનીય સરદાર સાહેબ,

[illegible]

હિંદ સરકાર

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

કુટુંબ પણ મારા. ટકાવે — [illegible]

તેમને માટે [illegible] — હું શું કરી શકું

તેમનું ! [illegible] માટે [illegible]

[illegible] મારા [illegible] કરી

કોઈ [illegible] હું [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] હું [illegible] કોઈ

[illegible]

[illegible]

[illegible] કરી તે

[illegible]

[illegible] તો [illegible]

[illegible] માટે [illegible].

હું [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] તે [illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

168

GOVERNMENT OF BARODA

પૂજ્ય સરદાર સાહેબ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] સરદાર સાહેબ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ના વંદન

[illegible]

[illegible]

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

169

1, Aurangzeb Road,
New Delhi,
24th September 1947.

Sir,

In continuation of the letter written to you by Mr. Shankar, Private Secretary to the Hon'ble the Home Minister, Government of India, New Delhi, regarding Mr. Ibrahim Patel, I am desired to ~~say~~ send herewith a translation of a letter received from Mr. Patel. It gives the whereabouts of Mr. Patel at the present moment. A copy of the translation has been sent to the Secretary, Refugees Ministry, Government of India, New Delhi, for necessary action.

Yours truly,

Personal Assistant to the Hon'ble
Sardar Vallabhbhai Patel.

M.E. Gangat, Esq.,
Assistant Secretary,
Revenue Department,
Secretariat,
Bombay.

R.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

170

New Delhi,
24th September 1947.

Dear Mr.Gangat,

Thank you for your letter of the 11th September 1947. Mr.Ibrahim Patel did not come to see Sardar. I am passing your enquiry to the Information Bureau who will let you know the result.

Yours sincerely,

M.K.Gangat, Esq.,
Assistant Secretary,
Revenue Department,
Secretariat,
Bombay.

R.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

171

Bombay, 11th September '47

Dear Sir,

I must apologize for writing this letter to you and hope you will forgive me for thus encroaching on your time and also for taking advantage of your goodness.

My relative Mr. Ebrahim (Ibrahim) Mohamed Patel of Kosamba near Surat went to Aligarh to put his daughter in a School there. He left Aligarh on 6th September 1947 for Surat or Bombay and said he wanted to break journey in Delhi and see Sardar Vallabhbhai Patel who is personally to him. Sardar Patel was a great friend and patron of Ebrahim's late brother Ahmed Patel who was a member of the Baroda State Praja Mandal.

Ebrahim's wife and children have had no news of his whereabouts since 6th September 1947. He is a very influential person locally and is my wife's uncle. I hope therefore that you won't mind inquiring of Sardar Patel whether Ebrahim saw him in Delhi after 6th

P.T.O.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

September 1947 and also very kindly asking the local Hospital <u>or</u> Refugee <u>or</u> any other organisation to let me know after conducting such inquiries (at my expense) as may be necessary in order to ascertain Ebrahim's whereabouts <u>or</u> <u>any</u> other news about him. I again beg to be forgiven for thus taking advantage of your goodness.

With respects to you and Desaisahib (M.J.),

Yours sincerely,

M. E. Gangat

(M.E. Gangat)

Assistant Secretary,)
Revenue Department,)
Secretariat, Bombay.)

To

V. Shankar, Esquire, I.C.S.,
Personal Secretary to the
Honourable Sardar V. Patel,
Government of India,
Secretariat,
<u>NEW DELHI</u>.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

૨૧.૯.૪૭

786

172

E. M. ISMAIL PATEL

SULAIMANI BAG,
KOSAMBA. R. S.
(Baroda State)

C/o E. a. Jeewa

Kelinagar

Aligarh U. P.

Aligarh ~~20/18/9/47~~

જનાબ વલ્લભભાઈ સરદાર સાહેબ.
મુ. દીલ્લી.

સલામ બાદ મેં આપને તા. ૭ અગસ્ટના ૮/૯/૪૭ ના એક પત્ર લખ્યો હતો. જેમાં— વડોદરાના નામદાર દીવાન મુન્શી સાહેબ નો કાગળ મળ્યો હતો. મુન્શી સાહેબે. મારી ઓળખાણ આપને કરાવી હતી. તે કાગળો કદાચ ગેરવલ્લે ગયા હશે એટલે આ ફરી લખું છું. હું કોસંબાના વાલા— અહમદ પટેલનો વાલો ભાઈ ચાલુ છું. અને મારી ઓળખાણ છે.

આપને અરજ કરૂં છું કે હું અહી મારી દીકરી ને લઈ સ્કુલ માં દાખલ કરવા આવેલો છું અને આ તોફાન ને લઈ. હવે વધુ રહેવાનું નથ. હું અને મારા બાળના પગડાના મળી ૧૪. ૧૫ ના સંખ્યા માં છીએ.

786

173

E. M. ISMAIL PATEL

SULAIMANI BAG,
KOSAMBA. R. S.
(Baroda State)

C/o
E. A. Geeia
Kelanagar.
Aligarh.
U.P.

જેના શ્રીમાનોના નવા પાઘડી ના પત્રો —
રવાના થયા છે. તો તમોને મળેલા જરૂર
મગજ. ઉશ્કેરનારા-ભડકાવનારા પત્રીકા જરૂર જણાવશો.
એવો ખાસ ખબર કરી બાબતના મહેરબાની કરીને
મળવા લાગ્યા છે. જે આપને મળેલા હોય તે મહેરબાની
કરી મોકલો તો તમો જરૂર ના જણાવશો.
દીલ્હી ના. અખબારાત પત્રો નામના ના મળાય
તો તે પત્રો મોકલ કરશો.

લી.
તાબેદાર સેવક
ઈસ્માઈલ. મુસા. પટેલ.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA

The Ahmedabad Millowners' Association.

TELE { Phone 2187.
Grams "Millowners"

Post Box No. 7

Ahmedabad. 23rd Sept. 47.

No. 5222.

174

Personal Assistant to
the Hon'ble Sardar
Vallabhbhai Patel,
1, Aurangzeb Road,
New Delhi.

Dear Sir,

I am to acknowledge your letter dated 19th inst.

I am sorry to learn that our letter dated 5th reached you as late as 18th inst. I believe the delay must have occured in transit.

Yours faithfully,

M. G. Amin

For Secretary.

BTN.

NATIONAL ARCHIVES OF INDIA